

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Berfu TÜZÜN

PHRYGIA’NIN LATİNCE VE LATİNCE-YUNANCA ÇİFT DİLLİ YAZIT KATALOĞU

Eskiçağ Dilleri ve Kùltürleri Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2021

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Berfu TÜZÜN

PHRYGIA'NIN LATİNCE VE LATİNCE-YUNANCA ÇİFT DİLLİ YAZIT KATALOĞU

Danışman

Prof. Dr. N. Eda AKYÜREK ŞAHİN

Eskiçağ Dilleri ve Kùltürleri Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2021

Akdeniz Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Berfu Tüzün'ün bu çalışması, jürimiz tarafından Eskiçağ Dilleri ve Kùltürleri Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Üye (Danışmanı) : Prof. Dr. N. Eda AKYÜREK ŞAHİN (İmza)

Üye : Doç. Dr. Hüseyin UZUNOĞLU (İmza)

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Elif AKGÜN KAYA (İmza)

Tez Başlığı: Phrygia'nın Latince ve Latince-Yunanca Çift Dilli Yazıt Kataloğu

Onay : Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 22/06/2021

Mezuniyet Tarihi : 08/07/2021

(İmza)

Prof. Dr. Suat KOLUKIRIK

Müdür

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Phrygia’nın Latince ve Latince-Yunanca Çift Dilli Yazıt Kataloğu” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

02/07/2021

İmza

Berfu Tüzün

T.C.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-SOYADI	Berfu Tüzün
Öğrenci Numarası	20185216005
Enstitü Ana Bilim Dalı	Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Programın Türü	(X) Tezli Yüksek Lisans () Doktora () Tezsiz Yüksek Lisans
Danışmanın Unvanı, Adı-SOYADI	Prof. Dr. N. Eda AKYÜREK ŞAHİN
Tez Başlığı	Phrygia'nın Latince ve Latince-Yunanca Çift Dilli Yazıt Kataloğu
Turnitin Ödev Numarası	1595211803

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 121 sayfalık kısmına ilişkin olarak, 27/05/2021 tarihinde tarafımdan Turnitin adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nda belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan ve ekte sunulan rapora göre, tezin/dönem projesinin benzerlik oranı;

alıntılar hariç % 15

alıntılar dahil % 16'tür.

Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir:

(x) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylıyorum.

() Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esasları'nda öngörülen yüzdelerle sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.

Gerekçe:

Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlerin ışığı altında tarafımda yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.

...../...../.....

(imzası)

Prof. Dr. N. Eda AKYÜREK ŞAHİN

İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLER LİSTESİ	iv
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ	v
HARİTALAR LİSTESİ	viii
KISALTMALAR LİSTESİ	ix
ÖZET	x
ZUSAMMENFASSUNG.....	xi
ÖNSÖZ	xii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

PHRYGIA’NIN LATİNCE VE LATİNCE-YUNANCA ÇİFT DİLLİ YAZITLARI

1.1. Yazıtların İçerikleri.....	5
1.1.1. Resmi Nitelikli Yazıtlar	5
1.1.2. Yapı ve Bina Yazıtları.....	6
1.1.3. Onur Yazıtları.....	7
1.1.4. Mezar Yazıtları.....	8
1.1.5. Adak Yazıtları	11
1.1.6. Mil Taşları	11
1.1.7. Sınır Yazıtları	13
1.1.8. Fragmanlar	13
1.1.9. Dokimeion ve Diğer Yerlerdeki Taş Ocağı Yazıtları.....	14

İKİNCİ BÖLÜM

PHRYGIA’NIN LATİNCE VE LATİNCE-YUNANCA ÇİFT DİLLİ YAZITLARI (KATALOG)

2.1. Kuzey Phrygia	15
2.1.1. Aizanoi	15
2.1.1.1. Resmi Nitelikli Yazıtlar	15
2.1.1.2. Mil Taşları	16
2.1.1.3. Sınır Yazıtları	20
2.1.2. Nakoleia	21
2.1.2.1. Resmi Nitelikli Yazıtlar	21
2.1.2.2. Onur Yazıtları	23
2.1.2.3. Mezar Yazıtları	23

2.1.2.4. Adak Yazıtları.....	25
2.1.2.5 Mil Taşları	26
2.1.2.6 Sınır Yazıtları	27
2.1.3. Dorylaion.....	28
2.1.3.1. Resmi Nitelikli Yazıtlar.....	28
2.1.3.2. Onur Yazıtları.....	29
2.1.3.3. Mezar Yazıtları	30
2.1.3.4. Adak Yazıtları.....	32
2.1.3.5. Mil Taşları	32
2.1.3.6. Fragmanlar.....	35
2.1.4. Metropolis	35
2.1.4.1. Sınır Yazıtları	35
2.1.4.2. Fragmanlar.....	36
2.1.5. Appia	36
2.1.5.1. Mezar Yazıtları	36
Yazıtın Tarihi: M.S. 3. yy.	36
2.1.6. Kotiaieion	37
2.1.6.1. Mezar Yazıtları	37
2.1.6.2. Sınır Yazıtları	37
2.2. Orta ve Güney Phrygia	39
2.2.1. Akmonia.....	39
2.2.1.1. Yapı ve Bina Yazıtları	39
2.2.1.2. Mezar Yazıtları	39
2.2.1.3. Mil Taşları	40
2.2.2. Sebaste.....	41
2.2.2.1. Mezar Yazıtları	41
2.2.3. Blaundos.....	42
2.2.3.1. Yapı ve Bina Yazıtları	42
2.2.3.2. Mezar Yazıtları	45
2.2.4. Eumeneia.....	46
2.2.4.1. Resmi Nitelikli Yazıtlar.....	46
2.2.4.2. Yapı ve Bina Yazıtları	49
2.2.4.3. Mezar Yazıtları	49
2.2.4.4. Adak Yazıtları.....	51

2.2.4.5. Mil Taşları	52
2.2.5. Apameia	53
2.2.5.1. Resmi Nitelikli Yazıtlar	53
2.2.5.2. Yapı ve Bina Yazıtları	55
2.2.5.3. Onur Yazıtları	56
2.2.5.4. Mezar Yazıtları	57
2.2.5.5. Adak Yazıtları	64
2.2.5.6. Mil Taşları	65
2.2.5.7. Fragmanlar	72
2.2.6. Prymnessos	72
2.2.6.1. Onur Yazıtları	72
2.2.6.2. Mezar Yazıtları	73
2.2.6.3. Mil Taşları	74
2.2.7. Synnada	74
2.2.7.1. Resmi Nitelikli Yazıtlar	74
2.2.7.2. Yapı ve Bina Yazıtları	76
2.2.7.3. Onur Yazıtları	77
2.2.7.4. Mezar Yazıtları	77
2.2.7.5. Mil Taşları	81
2.2.7.6. Fragmanlar	86
2.2.8. Dokimeion ve Akarçay Vadisi	86
2.2.8.1. Mezar Yazıtları	86
2.2.8.2. Mil Taşları	87
2.2.9. Orkistos	90
2.2.9.1. Resmi Nitelikli Yazıtlar	90
2.2.10. Phrygia’da Hangi Antik Kente Ait Olduğu Bilinmeyen Yazıtlar	95
2.2.10.1. Mil Taşları	95
SONUÇ	97
ANTİK KAYNAKÇA EDİSYONLARI	100
KAYNAKÇA KISALTMALARI	101
KAYNAKÇA	102
İNTERNET KAYNAKLARI	106
ÖZGEÇMİŞ	107

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1	15
Şekil 2.2	16
Şekil 2.3	17
Şekil 2.4	18
Şekil 2.5	18
Şekil 2.6	19
Şekil 2.7	19
Şekil 2.8	20
Şekil 2.9	21
Şekil 2.10	46
Şekil 2.11	51
Şekil 2.12	83
Şekil 2.13	88

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Fotoğraf 2.1	16
Fotoğraf 2.2	16
Fotoğraf 2.3	22
Fotoğraf 2.4	22
Fotoğraf 2.5	23
Fotoğraf 2.6	23
Fotoğraf 2.7	24
Fotoğraf 2.8	25
Fotoğraf 2.9	26
Fotoğraf 2.10	26
Fotoğraf 2.11	27
Fotoğraf 2.12	27
Fotoğraf 2.13	29
Fotoğraf 2.14	30
Fotoğraf 2.15	30
Fotoğraf 2.16	33
Fotoğraf 2.17	33
Fotoğraf 2.18	34
Fotoğraf 2.19	34
Fotoğraf 2.20	35
Fotoğraf 2.21	36
Fotoğraf 2.22	37
Fotoğraf 2.23	38
Fotoğraf 2.24	38
Fotoğraf 2.25	39
Fotoğraf 2.26	40
Fotoğraf 2.27	41
Fotoğraf 2.28	42
Fotoğraf 2.29	42
Fotoğraf 2.30	43
Fotoğraf 2.31	43
Fotoğraf 2.32	43
Fotoğraf 2.33	43
Fotoğraf 2.34	43
Fotoğraf 2.35	44
Fotoğraf 2.36	44
Fotoğraf 2.37	44
Fotoğraf 2.38	44
Fotoğraf 2.39	44
Fotoğraf 2.40	44

Fotoğraf 2.41	45
Fotoğraf 2.42	46
Fotoğraf 2.43	47
Fotoğraf 2.44	49
Fotoğraf 2.45	50
Fotoğraf 2.46	51
Fotoğraf 2.47	51
Fotoğraf 2.48	53
Fotoğraf 2.49	53
Fotoğraf 2.50	53
Fotoğraf 2.51	55
Fotoğraf 2.52	57
Fotoğraf 2.53	58
Fotoğraf 2.54	59
Fotoğraf 2.55	60
Fotoğraf 2.56	62
Fotoğraf 2.57	63
Fotoğraf 2.58	63
Fotoğraf 2.59	64
Fotoğraf 2.60	65
Fotoğraf 2.61	66
Fotoğraf 2.62	67
Fotoğraf 2.63	68
Fotoğraf 2.64	68
Fotoğraf 2.65	69
Fotoğraf 2.66	76
Fotoğraf 2.67	76
Fotoğraf 2.68	77
Fotoğraf 2.69	78
Fotoğraf 2.70	78
Fotoğraf 2.71	78
Fotoğraf 2.72	80
Fotoğraf 2.73	81
Fotoğraf 2.74	81
Fotoğraf 2.75	82
Fotoğraf 2.76	82
Fotoğraf 2.77	83
Fotoğraf 2.78	84
Fotoğraf 2.79	85
Fotoğraf 2.80	86
Fotoğraf 2.81	86
Fotoğraf 2.82	87
Fotoğraf 2.83	87
Fotoğraf 2.84	88

Fotoğraf 2.85	90
Fotoğraf 2.86	91
Fotoğraf 2.87	91
Fotoğraf 2.88	92
Fotoğraf 2.89	93
Fotoğraf 2.90	95
Fotoğraf 2.91	96
Fotoğraf 2.92	96

HARİTALAR LİSTESİ

Harita 1	4
----------------	---

KISALTMALAR LİSTESİ

bk.	Bakınız
cm	Santimetre
çev.	Çeviren
dp.	Dipnot
Env. No.	Envanter numarası
et al.	et alii
fig.	Figür
Gen.	Genişlik
Harf. Yük.	Harf yüksekliği
Kal.	Kalınlık
Kat. No.	Katalog numarası
km	Kilometre
krş.	Karşılaştırınız
lev.	Levha
m	Metre
M.Ö.	Milattan önce
M.S.	Milattan sonra
No.	Numara
res.	Resim
s.	Sayfa
sat.	Satır
şek.	Şekil
vac.	vacat
vb.	Ve başkası; ve başkaları; ve benzeri; ve benzerleri; ve bunun gibi
vd.	Ve devamı ve diğerleri
vdd.	Ve devamının devamı
vs.	Vesaire;
yak.	Yaklaşık
yuk.	Yukarıda
yy.	Yüzyıl

ÖZET

Küçük Asya'nın Phrygia bölgesinde M.Ö. 1 yüzyıl ve M.S. 4 yüzyılı arasından bugüne kadar yürütülen bilimsel araştırmalar sonucu birçok Latince ve Latince-Yunanca çift dilli yazıtlar elimize geçmiştir. Buna rağmen bugüne kadar bu yazıtları bir araya toplayan bir katalog ele alınmamıştır. Yazıtlar farklı büyük kataloglarda ve bilim insanlarının yayınlarında dağınık bir şekilde bulunmaktadır. Bölgede Latince ve Latince-Yunanca çift dilli yazıtların dağılımı ve Latince'nin yazıtlarda kullanımı ile ilgili bir çalışma modern literatürde henüz yer almamaktadır. Çalışmada Phrygia bölgesi günümüzde Afyon, Eskişehir, Kütahya ve kısmen Uşak illerini kapsayan Orta Phrygia ve Kuzey Phrygia olarak iki bölgeye ayrılarak, yazıtlar bu bölgelerde bulunan kentlere ve türlerine göre sınıflandırılmıştır.

Bu çalışmanın amacı, Orta ve Kuzey Phrygia bölgesi için bir yazıt kataloğu oluşturmaktır. Ayrıca bu katalog da toplanan yazıtlar, yazıt kategorilerine göre ayrılarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Phrygia, Romalılaşıma, Latince yazıt, Latince-Yunanca çift dilli yazıt

ZUSAMMENFASSUNG
KATALOG DER LATEINISCHEN UND LATEINISCH-GRIECHISCH
BILINGUALEN INSCRIFTEN PHRYGIENS

Im kleinasiatischen Phrygien wurden im Zuge von weiterhin andauernden Forschungen zahlreiche lateinischer und lateinisch-griechisch bilingualer Inschriften, die aus der Zeit zwischen dem 1. Jh. v. Chr. und dem 4. Jh. n. Chr. stammen, gefunden. Dennoch gibt es bis heute keinen einheitlichen Inschriftenkatalog, der diese zusammenfasst. Die Inschriften sind weit verstreut in den verschiedensten Corpora und Veröffentlichungen einzelner Forscher zu finden. Zudem wurde die Verteilung der lateinischen und lateinisch-griechischen Inschriften in diesem Gebiet sowie der Gebrauch der lateinischen Sprache bisher in der modernen Literatur behandelt. In dieser Arbeit wird das behandelte Gebiet Phrygiens in die beiden Gebiete Zentralphrygien und Nordphrygien, die heute grob die türkischen Provinzen Afyon, Eskişehir, Kütahya und teilweise Uşak umfassen, unterteilt. Die Inschriften werden im Rahmen dieser Unterteilung innerhalb der jeweiligen Städte nach ihren Inschriftenkategorien sortiert.

Diese Arbeit zielt darauf ab, einen Inschriftenkatalog für das Gebiet Zentral- und Nordphrygiens zu erstellen. Zusätzlich werden die in diesem Katalog gesammelten Inschriften nach ihrer jeweiligen Inschriftenkategorie sortiert analysiert.

Schlüsselwörter

Phrygien, Romanisation, Lateinische Inschriften, Lateinisch-griechische bilinguale Inschriften

ÖNSÖZ

Phrygia’da bugüne kadar ele geçmiş Latince ve Latince-Yunanca çift dilli yazıtların dağınık halde olması sebebiyle öncelikle geniş bir literatür taraması ile yazıtlar bir araya getirilmeye çalışılmıştır. Phrygia’nın çok geniş bir bölge olması ve tez çalışmamızın süresinin de kısa olması nedeniyle bu çalışma sadece Orta ve Kuzey Phrygia bölgelerini kapsar şekilde sınırlandırılmıştır. Yazıtların bulunduğu antik kentler katalogda bu iki bölgeye ayrılmıştır. Yazıtlar her kent içinde onları sistematik şekilde düzenlemek amacıyla yazıt türlerine göre sınıflandırılmıştır. Katalogda yazıtların transkripsiyonu, yayınlandığı literatür, bilindiği kadar yazıt taşıyıcının çeşidi, malzemesi, ölçüleri, buluntu ve şimdiki yeri ile şayet bir müzede ise envanter numarası belirtilmiştir. Ayrıca çoğu eser fotoğrafıyla birlikte verilmeye çalışılmıştır. Yazıtların incelenmesini kolaylaştırmak için (uzun ve kompleks birkaç yazıt hariç) Türkçe çevirileri de yapılmış ve gerekli açıklamalar eklenmiştir. Modern literatürde bazı eserlere değinilmesine rağmen Latince ve Latince-Yunanca bilingual yazıtları bir araya getiren ve topluca değerlendiren bir yazıt katalogu daha önce oluşturulmamıştı. Bölgede bulunan yazıtlar antik kentlere ait büyük *corpus*’larda veya bu bölge üzerine çalışmış bilim insanlarının yayınlarında bulunmaktadır. Phrygia bölgesinde Latince’nin durumu ve kullanımı hakkında bir araştırma yoktur. Bu çalışma sıralanan bu eksiklikleri gidermek amacıyla yapılmış ve Orta ve Kuzey Phrygia bölgeleri için Latince ve Latince-Yunanca çift dilli yazıt katalogu oluşturmak hedeflenmiştir. Bu sayede bölgedeki Romanizasyon süreci de kısaca incelenmiştir.

Bu çalışmamın başlangıcından beri her aşamasında yardımı ve desteği ile yanımda olan, ilgisini esirgemeyen, her sorunumu sabırla çözüme ulaştıran sevgili danışman hocam Prof. Dr. N. Eda AKYÜREK ŞAHİN’e, ayrıca yorum ve önerileri için değerli tez savunma jürimde bulunan sayın Doç. Dr. Hüseyin UZUNOĞLU ile sayın Dr. Öğr. Üyesi Elif AKGÜN KAYA’ya teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

GİRİŞ

Phrygia M.Ö. 1. yüzyılın ortasında Roma İmparatorluğu'nun egemenliğine girmesiyle birlikte M.S. erken 4. yüzyıla kadar devam eden bu uzun süreçte şüphesiz birçok değişime uğramıştır. Nitekim bu değişikliklerin gerçek bir Romalılaştırma sürecini gösterip göstermediğine dair henüz kesin bir karar verilmemiştir. Romalılaştırma (veya Romanizasyon) terimlerinin Phrygia Bölgesi üzerinde uygun kullanımını tartışmadan önce bu terimlerin genel olarak neleri kapsadığına bakmak gerekmektedir. Romalılaştırma'nın tanımını¹ 19. yüzyılın geç dönemlerinde ilk yapan isim Theodor Mommsen ve birkaç yıl sonrasında ise Francis Haverfield olmuştur. Romalılaştırma'nın şartlarının başında Romalıların niteliklerine sahip olmak, bir Romalı ismi taşımak ve Latince konuşmak gelmektedir. Bu sosyo-kültürel, dinsel ve en önemlisi dilsel değişimler özellikle imparatorluğun batı eyaletlerinde daha net izlenebilmektedir. Doğu eyaletlerine bakılınca durum farklıdır. Küçük Asya'nın her kısmında olduğu gibi, Phrygia'da da bu değişimler için kesin kanıtlar bulmak zordur. Öncelikle Roma'nın bilinçli yürüttüğü bir Romalılaştırma politikası hiçbir zaman gerçekleşmemiştir. Küçük Asya'nın coğrafi genişliğinden dolayı şehirler kendi yönetimlerine bırakılmıştır.² Şehirlerde rastlanan en önemli kültürel ve dinsel değişimlerin başında imparatorluk kültürünün getirilmesi gelmektedir. Tüm imparatorluğun tekdüze olmasının temeli olan bu kült Romalılaştırmanın bir işaretidir. Aynı şekilde şehirlerde düzenlenen gladyatör oyunları, tiyatro oyunları ve benzer gösteriler de Roma egemenliği altında sıkça görülen kültürel faaliyetlerdir. İmparatorluk çağında *Pax Romana* altında yaşanan barış döneminden dolayı İmparator kültürü ve diğer sosyo-kültürel etkinlikler eyaletlerde de yeni bir önem taşımıştır. Mimari faaliyetlerin de arttığı bu dönemde binalar Roma'nın mimari örneklerine göre inşa edilmiştir. Roma hakimiyetinin getirdiği diğer kültürel değişimlere yol açan bir etken ise yeni yolların yapılması olmuştur. Şehirler arasında kurulan bu ulaşım ağı seyahat etmeyi kolaylaştırıp şehirleri birbirine bağlamıştır.

Sosyo-kültürel değişimlerden biri de Latince ve Pseudo-Latin³ isimlerin (örn. Yunanca '-ἰωνός' yerine ismin sonuna Latince '-ianus' eklenen isimlerin) Küçük Asya'da yaygınlaşmasıdır. Phrygia'da bulunan yazıtlarda birçok *tria nomina*'ya rastlanması Romalılaştırma için bir işaret olabilir. Eyaletlerde Roma vatandaşlık hakkını (*civis Romanus*) elde

¹ http://dx.doi.org/10.1163/1574-9347_dnp_e1024530 (erişim: 03.03.2021).

² Özlem-Aytaçlar, 2009: 4.

³ Corsten, 2010: 457 vd. Bu isimler önceden bir evlat edinmeye veya aile bağlarını işaret etmekteydi.

eden kişiler *nomen gentile*'lerini, eyalet valisi izin verdiği takdirde İmparator'dan almışlardır. Latince *nomen* ve *nomen gentile* kullanılsa da genelde Yunanca bir *cognomen* görülmektedir.⁴ Aynı şekilde Pseudo-Latin isimler de bulunmaktadır. Latince isim kullanmak özellikle, ilk zamanlarda zengin elit kesimin kendini Romalı olarak göstermek için tercih ettiği bir yoldur.⁵ İmparator Caracalla'ya ait *constitutio Antoniniana* kanununun 212 yılında yürürlüğe girmesiyle birlikte her eyalet sakini *civis Romanus* hakkını kazanmıştır. Romanizasyon sürecinde genelde iki kademe izlemek mümkündür⁶: İlk olarak, kentlerde yaşayan yerel Yunan elit kesimlerin sosyo-kültürel değişimi ve onları taklit eden diğer eyalet sakinleri. Bu elitlerin arasında görülen Romalılaşmanın gerçek olup olmadığı tartışılabilir. Şahısların kendilerini Romalı gibi göstermek için sadece Romalılaşmış taklidi yapmış olma ihtimali de düşünülmektedir.⁷

Romalılaşma'nın en önemli ölçütü olarak dilsel değişim, yani Latince'nin halk arasında kullanımı görülmektedir.⁸ Latince bilmenin İmparatorluk Dönemi'nde taşıdığı öneme dair Suetonius (*Tib.* 71) ve Cassius Dio'nun (57.15.2), İmparator Tiberius ile ilgili anlattıkları bir hikâyeye güzel bir örnektir.⁹ İkisinin ortak anlatımına göre, Tiberius huzuruna gelen bir askerin Yunanca rapor verme isteğini kabul etmeyip, bir Roma askerinin Latince'ye hâkim olma zorunluluğunu öne sürmüştür. Bu hikâyeden Yunanca konuşan bir askerden de Latince bilmesi beklendiği anlaşılmaktadır. Diğer taraftan Romalı elitler zaten Latince-Yunanca çift dilli olduklarından Yunanca konuşarak anlaşabiliyordu. İmparatorluğun batı kesimlerinde konuşulan diller Roma'da bilinmemekle birlikte Latince konuşulması şartken, doğu eyaletlerinde Yunanca'dan dolayı durum farklıdır. İmparatorun yazışmalarından sorumlu olan 'ofisler' bile çift dilli çalışmak üzere Latince yazışmalar için *ab epistulis Latinis*, Yunanca yazışmalar için *ab epistulis Graecis* olarak ayrılmıştır. Böylelikle Roma ve tüm eyalet yönetimiyle ilgili mektuplaşmalar Yunanca olarak yapılabilmekteydi.¹⁰ *Ab epistulis Graecis* görevlilerinin genelde Yunan kökenli köle veya azatlılar olması¹¹, doğu eyaletleri ile olan iletişimi kolaylaştırıp Latince öğrenme ve bilme gerekçesini azaltan farklı bir etkeni. Ayrıca Latince'nin Yunanca konuşulan eyaletlerde öğretildiğine veya öğretilseyse eğer hangi seviyede öğretildiğine dair kanıt yoktur.¹² İmparatorluk eyaletlerde bulunan kentlerin

⁴ Özlem-Aytaçlar, 2009: 6.

⁵ Madsen, 2002: 23.

⁶ Schörner, 2005: 219.

⁷ Madsen, 2002: 32.

⁸ Levick, 1967: 130.

⁹ Adams, 2003: 185 vd.

¹⁰ Eck, 2000: 642.

¹¹ Madsen, 2002: 21 vd.

¹² Marek, 2009: 38.

Latince kullanmasını zorunlu tutmamıştır. Bir tek Roma düzeninde olan ama *coloniae* ve *municipia*'lar için Latince zorunlu hale getirilmiştir.¹³

Latince'nin yazıtlarda kullanımı halk arasındaki kullanımından farklıdır. Asia Eyaleti'nin Yunan kentlerinde bulunan yazıtların %96-98'i Yunanca'dır.¹⁴ Latince yazıtların oranı çok düşüktür. Yazıtların türleri dil seçiminde en önemli rolü oynamaktaydı. Özellikle idari, askeri ve imparatorluk kültürüne ait yazıtlarda Latince seçilmiştir.¹⁵ Çift dilli yazıtlar net bir hiyerarşiye göre düzenlenmiştir. Roma İmparatorluğu'nun dili Latince daima ilk sırada gelirken, *polis*'in dili Yunanca ikinci sırada gelmektedir. Çoğunlukla resmi yazıtlarda görülen dilsel hiyerarşi aynı şekilde eyalet yönetimi ve kentlerin idaresinde de görülmektedir. Latince yazıtın başta gelmesi Roma İmparatorluğun gücünü de simgelemektedir.¹⁶ Diğer eyaletlere bakıldığında Roma'nın Yunan eyaletlerine kuruluşundan itibaren farklı davrandığı görülmektedir. Yazıtların çift dilli yazılmasıyla yerel halka Roma İmparatorluğu'nun himayesi ve hükmünün altında olduklarını göstermenin yanı sıra, onların örn. resmi kararlar hakkında bilgilendirilmesi de amaçlanmıştır.¹⁷ Latince yazıtların altına birebir aynı içerikte olan Yunanca yazıtların eklenmiş olması yerel halkın Latince'ye yeterince hâkim olmadığını işaret etmektedir. Elimize geçen Latince yazıtların sayısının Yunanca yazıtlar ile karşılaştırılınca çok daha az olması bunu desteklemektedir. Latince yazıtların Yunanca versiyonlarında Yunanca'ya uyarlanmış Latince kelimeler bulunmaktadır.¹⁸ Yazıtların tümü Latince olmasa bile zamanla bu 'Yunancalaştırılmış' Latince kelimelerin yer alması az de olsa bir Romalılaşıma göstergesi olabilir. Phrygia'nın M.S. 4. yüzyılda Hristiyanlaşmasıyla birlikte yazıtlarda Latince kullanımı son bulmuş ve sadece Yunanca yazılmaya başlanmıştır.¹⁹

¹³ Eck, 2000: 641. (Tezde bulunan kentlerin hiçbiri bu kategorilere girmemektedir.)

¹⁴ Mitchell ve French, 2012: 29.

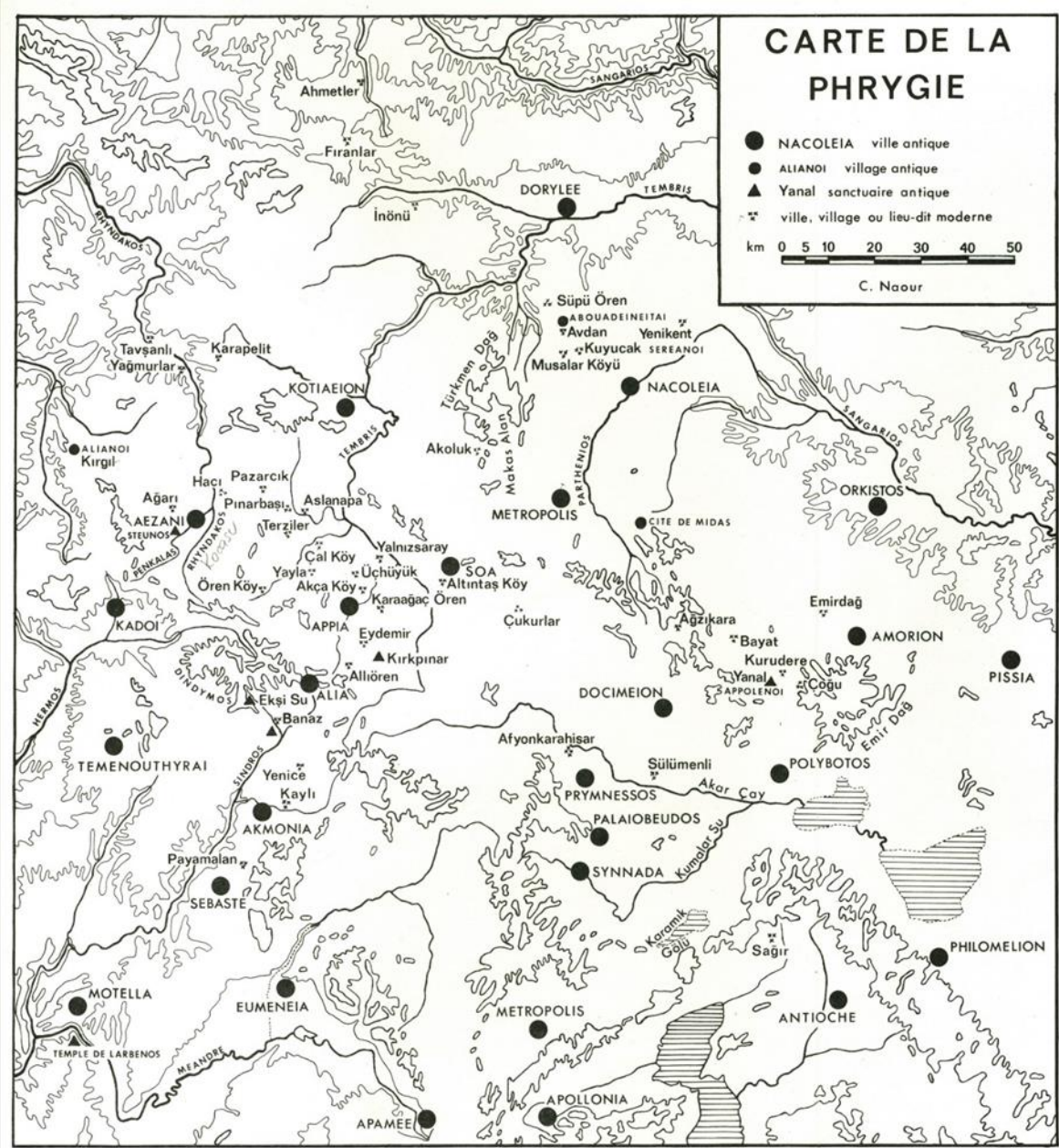
¹⁵ Eck, 2009: 33.

¹⁶ Eck, 2000: 660.

¹⁷ Madsen, 2002: 21.

¹⁸ Detaylı bir kelime listesi için bkz. Cameron, 1931.

¹⁹ McKenchnie, 2019: 246.

Harita 1 (Drew-Bear ve Naour, 1990: Carte de la Phrygie (C. Naour))

BİRİNCİ BÖLÜM

PHRYGIA’NIN LATİNCE VE LATİNCE-YUNANCA ÇİFT DİLLİ YAZITLARI

1.1. Yazıtların İçerikleri

1.1.1. Resmi Nitelikli Yazıtlar

Özellikle resmi nitelikli yazıtların Latince olarak yazılması dikkati çekmektedir.²⁰ Roma İmparatorluğu idari işleri için çoğunlukla kendi dilini kullanmıştır. Bu çalışmanın coğrafi sınırları içerisinde bulunan Phrygia kentlerinde, dokuz adet Latince ve iki adet Latince-Yunanca çift dilli resmi nitelikte olan yazıt bulunmuştur. Çift dilli yazıtlar, dilsel hiyerarşiye göre düzenlenmiş olup Latince Yunanca’dan önce gelmektedir. Bölgede bulunan ve bu kategoriye giren en erken yazıt M.Ö. 9 yılına ve en geç yazıt ise M.S. 363-364 yıllarına tarihlendirilmiştir. Yazıtların tarihi dağılımına bakarsak 4. yüzyılın ilk yarısında yoğunluk görülmektedir.

İmparatorluğun çoğunlukla doğu eyaletlerinde 126 fragmanı bulunan ve orijinal versiyonun Latince olarak yazıldığı bilinen Edictum Diocletiani’nin üç tane 3. yüzyılın sonlarına ait fragmanı Phrygia kentlerinde bulunmuştur (bkz. Kat. No. 1; 45; 87). Fragmanların bulunan kentler Aizanoi, Eumeneia ve Synnada’dır. Fermanın, bir tek imparatorluğun doğu kısımlarında yazıt olarak taşaya yazılmasının sebebi Tetrarkhia Dönemi’nde İmparator Diocletianus’un doğu eyaletlerine hükmetmesinde görülmektedir.²¹

Nakoleia’da bulunan ve 2. yüzyıla tarihlendirilen bir başka Latince yazıt, İmparator azatlısı Publius Aelius Onesimos’un vasiyetidir (bkz. Kat. No. 7). Onesimos Nakoleialıların yararına bıraktığı hayırseverlik içerikli bu vasiyet ile aynı zamanda kendine de bir anıt yaratmıştır. Yazıt dilinin Latince seçilmesi bir İmparator azatlısı olduğunun ve İmparatorun *familia*’sına yakınlığını göstermenin bir yolu olarak görülebilir.

Proconsul Paulus Fabius Maximus’un bir mektubunun M.Ö. 9 yılına ait iki farklı fragmanı Dorylaion ve Apameia’da bulunmuştur (bkz. Kat. No. 14; 52). Bu mektup, İmparator Augustus Dönemi’nde yapılan bazı takvim düzenlemelerini içermektedir. Nakoleia kentinde bulunan fragman sırf Latince yazılmışken, Apameia’ya ait fragman Latince-Yunanca çift dilli yazılmıştır. Yazıtın Yunanca bölümünden elimize sadece ilk satırın bir kısmı geçmiştir. Ayrıca Latince’nin yine ilk başta geldiği görülmektedir. Yunanca kısmının Latince ile aynı içerikte olup olmadığı anlaşılamamaktadır.

²⁰ Eck, 2000: 642.

²¹ Lauffer, 1971: 1-2.

Eumeneia’da, Yunanca-Latince çift dilli bir yazıt bulunmuştur (bkz. Kat. No. 44). Yazıt, Severuslar Dönemi’ne ait İmparator fermanı ve dilekçedir. Çok parçada olmasından dolayı sadece Latince kısmının ilk başta gelmesi ve ardından Yunanca kısmın gelmesi söylenebilir. İçeriği hakkında yorum yapılamamaktadır.

Apameia’da, ayrıca üç tane farklı kısa ithaf yazıtı tespit edilmiştir (bkz. Kat. No. 53; 54; 55). İmparatorlara ve imparatorluk ailesinin mensuplarına yapılan bu ithaflar da yalnızca Latince kullanılarak yazılmıştır.²² Bunlardan biri (305-311) İmparator Galerius’a, biri de (308-311 arasında) eşi İmparator Diocletianus’un kızı Galeria Valeria’ya, diğeri (363-364) İmparator Iovianus’a ithafen yazılmıştır.

Orkistos’ta bulunan imparatorluk mektubu, aynı şekilde 323-331 yılları arasında sadece Latince yazılmıştır (bkz. Kat. No. 107). Mektup, I. Constantinus’un Orkistos halkının taleplerine bir cevaptır. Yazıt kentin dilekçesini de cevaptan sonra içermektedir ve ‘ricaların örneği’ olarak verilmiştir.

1.1.2. Yapı ve Bina Yazıtları

Pax Augusta Dönemi’ndeki refah seviyesinden dolayı inşaat faaliyetleri de artmıştır. Kentler daha şöhretli görünmek uğruna aralarında yarışa girmiştir.²³ Phrygia Bölgesi’nde tümü 1. ve 2. yy. ait yapı ve bina yazıtları bulunmuştur. Bunların yedisi Latince, bir tanesi Latince-Yunanca çift dillidir. Bölgede bulunan yapı yazıtlarının tümü M.S. ilk iki yüzyıla ait olup, *Pax Augusta* Dönemi’ne denk gelmektedir. Tümü kamusal yapılarda yer almaktadır. Özel mülke ait Latince bir yapı yazıtı bulunmamıştır.

Akmonia kentinde tespit edilen geç 1. ve erken 2. yy. ait bir yapı yazıt fragmanı Latince-Yunanca çift dilli yazılmıştır (bkz. Kat. No. 33).

Blaundos’ta bulunan bir arşitrav üstünde yer alan ve 1. yy. ait olan bina yazıtında inşa eden kişinin adı Gaius Mummius Macer *tria nomina* şeklinde verilmiştir (bkz. Kat. No. 38). Yazıtın tümü Latince’dir. Aynı kişinin ismi bir başka arşitrav parçasına yazılı bir yapı yazıtında geçmektedir bkz. (bkz. Kat. No. 41). Bu kısa yazıt için de sadece Latince kullanılmıştır.

Yine Blaundos kentinde, Flaviuslar Dönemi’ne ait bir Ceres Tapınağı’nda yer alan yazıt Latince olarak yazılmıştır (bkz. Kat. No. 39). Aynı kentte Kybele Tapınağı’nın çatısına yazılmış olan bir yazıt Vespasianus Dönemi’ne ait olup yine Latince’dir (bkz. Kat. No. 40).

²² Marek, 2009: 38.

²³ Özlem-Aytaçlar, 2009: 7.

Eumeneia’da bulunan bir levhada, İmparator Septimius Severus’un depremde zarar gören bir ordugâhı yeniden inşa ettiği Latince olarak belirtilmiştir (bkz. Kat. No. 46).

Apameia’ya ait bir asker yazıtında 2. yüzyılın sonunda bir Roma *castellum*’unu inşa eden askerlerin isimleri belirtilmiştir (bkz. Kat. No. 56). Askeri yazıtlarda genel olarak görüldüğü gibi²⁴ bu yazıt da sadece Latince olarak yazılmıştır.

Synnada kentinde bir yapı yazıtı yine *tria nomina* olarak, Lucius Arruntius Aciamus’un su yolu inşa ettiğini Latince kısa bir yazıt ile belirtmektedir (bkz. Kat. No. 88). Yazıt 1.-2. yüzyıla aittir.

1.1.3. Onur Yazıtları

Phrygia Bölgesi’nde tespit edilen onur yazıtlarının dil seçimi için önemli iki etken bulunmaktadır: Kimin onurlandığı ve kimin onurlandırıldığı. Özellikle İmparatorları onurlandırmak için Latince ilk seçim olmuştur. Diğer yazıt kategorileri ile kıyaslanınca bölgede az sayıda onur yazıtı tespit edilmiştir: Latince olarak üç tane ve Latince-Yunanca çift dilli olarak da iki tane yazıt vardır.

Nakoleia kentinde 4. yüzyıla ait bir altar üstünde Latince onur yazıtı bulunmaktadır (bkz. Kat. No. 8). Yazıtta, İmparator Iulianus onurlandırılmıştır.

Dorylaion’da İmparator Galerius ve Valerius onurlandırılması yine aynı şekilde sadece Latince olarak yazılmıştır (bkz. Kat. No. 15). 3. yüzyılın sonuna ait olan yazıt bir miltaş üstünde yer almaktadır.

Apameia’da bulunan bir onur yazıtında Yunanca isimli iki erkek kardeş, Latince isim taşıyan *patronus*’larını bir çift dilli yazıt ile onurlandırmıştır (bkz. Kat. No. 57). Yazıtta önce Yunanca kısmın yazılması ve Latince kısmının ikinci sırada gelmesi genelde gördüğümüz dilsel hiyerarşinin dikkate alınmadığını göstermektedir. Onurlandıkları kişi Romalı olmasına rağmen isimlerinden Yunan kökenli oldukları belli olan kardeşlerin kendi dillerini ve Yunan kimliklerini bu onurlandırmada ön plana çıkarmak istedikleri varsayılabilir. Yunanca ve Latince metinlerin arasındaki tek fark ise, Yunanca’da eklenen ve Latince’de eksik olan *patronus* kelimesidir.

Prymnessos’ta da aynı şekilde Latince-Yunanca çift dilli ve 1. yüzyılın ortalarına ait bir onur yazıtı bulunmuştur (bkz. Kat. No. 83). Yazıtta bu bölgede sıkça rastlanan Arruntii ailesinin *tria nomina* taşıyan, Roma vatandaşı bir üyesi onurlandırılmıştır. Onurlandırmanın Prymnessos halkı ve Roma vatandaşları tarafından yapıldığı belirtilmiştir. Yazıtın çift dilli

²⁴ Marek, 2009: 38.

yazılması iki ayrı sosyo-kültürel grup - bir yandan Prymnessos halkı, diğer yandan Roma vatandaşları - tarafından yapılması ile ilişkili olabilir. Yine de önce Latince kullanılmış ve iki dilde de yaklaşık aynı içerik tercih edilmiştir.

Buna karşılık, Synnada kentinde İmparator azatlısı *procurator* Publius Aelius tarafından 138-161 yılları arası İmparator Antoninus Pius ve ailesi için yapılan onurlandırma sırf Latince olarak yazılmıştır (bkz. Kat. No. 89).

1.1.4. Mezar Yazıtları

Phrygia Bölgesi'nde bulunan en fazla Latince ve Latince-Yunanca çift dilli yazıt sayısı mezar yazıtları kategorisindedir. 28 tane Latince ve 11 Latince-Yunanca çift dilli mezar yazıtı tespit edilmiştir. Mezar yazıtlarının sayısının diğer kategorilere göre bu kadar fazla olmasının nedeni genel olarak daha çok mezar yazıtlarının elimize geçmesi ile ilişkin olma ihtimali de göz ardı edilmemelidir. Bu yazıtlar kişinin kendini ne olarak gördüğü açısından da önemli kanıtlardan biridir. Aynı şekilde kişinin kendini nasıl ve en önemlisi kim olarak göstermek istediğini yansıtmaktadır. Kişilerin Latince bir mezar yazıtı seçerek kimliğini Romalılaştırması mümkündür. Kişi kendini Romalı olarak gördüğü takdirde bunu kendisinden geriye kalan bir anıtta da yansıtmak istediği düşünülebilir. Sadece sosyo-kültürel baskıdan dolayı Romalılaşan kişi ölümünden sonra buna ihtiyaç duymayacağı için kendi dilini, Yunanca'yı seçebilir. Bazen vefat eden kişinin ailesi mezar yazıtını yazdırırken kendi çıkarı için aile üyelerini bir Romalı olarak gösterme isteğinde bulunabilir.²⁵ Genelde sadece Latince olan ve nadiren de Latince-Yunanca çift dilli mezar yazıtları Roma'da olduğu gibi *Dis Manibus* formülü ile başlamaktadır.

Nakoleia kentinde bulunan tamamı Latince yazılmış iki mezar yazıtı tespit edilmiştir. Yazıtların ilkinde anılan kişi Roma ismi taşımaktadır (bkz. Kat. No. 9). İkinci mezar Roma ismi taşıyan ve Dacia Eyaleti'nde doğan bir asker için oğulları tarafından yaptırılmıştır (bkz. Kat. No. 10). 4. yüzyılın ortasına ait olan uzun mezar yazıtı çok basit bir halk Latince'si ile yazılmıştır.

Dorylaion'da dört tane Latince mezar yazıtı bulunmuştur. Bunlardan ilki 2. ve 3. yüzyılın arasına ait bir Latince-Yunanca çift dilli yazıttır (bkz. Kat. No. 16). *Tria nomina* taşıyan ve *tribus*'u belirtilen Roma *centurio*'suna ait kişinin mezarı azatlıları tarafından yaptırılmıştır. Onbir satırlık Latince yazıt *Dis Manibus* ile başlamaktadır ve on mezar sahibinin hayatı ile ilgili detayları vermekteyken, iki satırlık Yunanca kısım kişinin ismini, rütbesini ve *μνήμη*

²⁵ Madsen, 2002: 24.

χαρίν formülünden ibarettir. Yani yazıtta ağırlık Latince'ye verilmiş olup Yunanca kısa bir özet verilmiştir. İkinci yazıt yine bir Roma vatandaşına ait olup 2. yüzyıla tarihlenmektedir (bkz. Kat. No. 17). Bir sonraki mezarın Dorylaion'da vefat ettiği belirtilen bir Trakya vatandaşı için yapılmış olması, Latince'nin kullanımını açıklamaktadır (bkz. Kat. No. 18). Sonuncu yazıt ise sadece Romalı ismi taşıyan ve baba adı belirtilen bir şahısa aittir (bkz. Kat. No. 19).

Appia'da bulunan 3. yüzyıla ait Latince mezar yazıtı bir İmparator azatlısı tarafından yapılmıştır ve *Dis Manibus* formülü ile başlamaktadır (bkz. Kat. No. 29).

Kotiaeion kentinde bir tane Latince-Yunanca çift dilli yazıt bulunmuştur (bkz. Kat. No. 30). Mezar taşı 1. yüzyılın ilk yarısına ait erken dönem yazıttır. Latince ve Yunanca metinlerin içeriği aynıdır ve Latince beklendiği gibi önce yazılmıştır. Mezar bir imparator azatlısı *procurator* tarafından eşi için yapılmıştır.

Akmonia'da elimize geçen bir Latince mezar yazıtında, *tria nomina* taşıyan iki kişi ve eşlerinin adı geçmektedir (bkz. Kat. No. 34). Yazıt geç 1. yüzyıla aittir ve kişilerin isimleri Romalı olduklarını göstermektedir.

Sebaste'de iki tane Latince yazıt tespit edilmiştir. Yazıtların ilki *tria nomina* taşıyan bir kişi tarafından oğlu için dikilmiştir (bkz. Kat. No. 36). İkincisi ise, geç 4. yüzyıla ait bir yazıt olup bir Trakya kökenli asker tarafından eşi için yazılmıştır (bkz. Kat. No. 37).

Blaundos kentinde bulunan en erken yazıtlardan olan iki mezar yazıtı Erken İmparatorluk Dönemi'ne aittir. İlk yazıt Latince'dir ve bir Roma *Tribus*'undan aile üyelerine azatlıları tarafından yazılmıştır (bkz. Kat. No. 42). Diğeri Latince ile başlayan Latince-Yunanca çift dilli yazılmış olan yazıtın içeriği iki dilde de aynıdır (bkz. Kat. No. 43). Vefat eden iki kişi de Romalı ismi taşımaktadır.

Eumeneia kentine ait üç tane mezar yazıtı bulunmuştur. Yazıtların ilki Latince-Yunanca çift dillidir ve iki dilin içeriği de aynıdır (bkz. Kat. No. 47). Latince kısım önce yazılmıştır. Sadece *cognomina*'ları belirtilmiş olan asker statülü bir kişi tarafından, Roma ismi taşımayan eşi için yazılmıştır ve 2. yüzyılın ilk yarısına aittir. İkinci yazıt yalnızca Latince olarak yazılmıştır ve yarısı kırıktır (bkz. Kat. No. 48). 4. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilen mezarın yaptıranı da kimin için yapıldığı da belli değildir. Latince-Yunanca çift dilli yazılmış erken 1. yüzyıla ait mezar Trakya kökenli bir isim taşıyan azatlısı için bir *tria nomina* taşıyan Roma vatandaşı tarafından yapılmıştır (bkz. Kat. No. 49). Yazıtın ilk üç ve son iki satırı Latince'dir. Aralarında bulunan iki satır Yunanca yazılmıştır. *Tria nomina* ve *tribus*

adlarının sadece Latince olan ilk satırlarda yazması göze çarpmaktadır. Mezarı yaptıran kişi bunları ön plana tutmak istemiş olmalıdır.

Apameia teritoryumu tespit edilen on üç tane mezar yazıtı ile en fazla Latince yazıt bulunan yerdir. Bunlardan on tanesinin ya bir Roma askeri statüsü taşıyan kişi tarafından ya da askeri statülü bir kişi için yazıldığı dikkat çekmektedir (bkz. Kat. No. 58; 60; 61; 62; 64; 65; 66; 67; 68; 69). Yazıtların tamamı Latince olarak yazılmıştır ve 2.-4. yüzyıllara aittir. On yazıt da *Dis Manibus* formülü ile başlamakta olup hepsinde askeri statülü kişinin statüsü ve ait olduğu birimi belirtilmiştir. Roma İmparatorluğu'nun askerlerinin kendilerinin veya yakınlarının mezar taşları için dil seçimlerini Latince'den yana kullanmaları dikkati çekmektedir. Apameia'da bulunan diğer üç mezar yazıtı sivil kişilere ve 3.-4. yüzyıllara aittir. İlk iki yazıt Latince-Yunanca çift dillidir. Atlı sınıfından iki kardeş tarafından diğer kardeşleri için yazılmış anıtın ilk onbir satırı Latince'yken sadece son dört satırı Yunanca'dır (bkz. Kat. No. 59). Latince kısım isimleri ve kişilerin hangi sınıfa üye olduklarını detaylı belirtirken, Yunanca kısım bir tek mezar sahibinin *nomen gentile*'si ile standart bir formülden ibarettir. Yazıt ayrıca *Dis Manibus* ile başlamamaktadır. İkinci Latince-Yunanca çift dilli yazıtın içeriği çok benzerdir ve ilk sırada Latince gelmektedir (bkz. Kat. No. 63). Sonuncu mezar yazıtı, *Dis Manibus* ile başlayıp sadece Latince olarak yazılmıştır (bkz. Kat. No. 70).

Prymnessos'ta iki tane Latince-Yunanca çift dilli yazıt tespit edilmiştir. İlkinde 2. yüzyıla ait yazıtın Latince ve Yunanca versiyonları aynıdır ve Latince ilk başta gelmektedir (bkz. Kat. No. 84). *Tria nomina* taşıyan mezarı eşi için yapan kişinin *nomen* ve *gentil nomen*'i Latince olmasına rağmen, Yunanca bir *cognomen* taşıması dikkati çekmektedir. İkinci 3. yüzyıla ait olan yazıt *Dis Manibus* ile başlayıp bir İmparator azatlısı için yapılmıştır (bkz. Kat. No. 85). Yazıtın, başta gelen ana kısmı Latince'dir. Tek satırlık Yunanca kısım, yazıttan bağımsız bir eklemedir ve adı verilen ikinci bir kişinin mezarda yer almasını belirtmektedir.

Synnada'da 1. ve 2. yüzyıla ait beş tane Latince ve iki tane Latince-Yunanca çift dilli mezar yazıtı bulunmuştur. Latince yazıtların üçü *Dis Manibus* ile başlamaktadır. Yazıtlardan biri imparator azatlısına (bkz. Kat. No. 92) ve diğeri onun eşine aittir (bkz. Kat. No. 93). Yine bir imparator azatlısı tarafından yapılan mezar yazıtı annesini anmaktadır (bkz. Kat. No. 96). İki diğer yazıt ise askeri statü taşıyan kişiler tarafından yazdırılmıştır (bkz. Kat. No. 94; 95). Latince-Yunanca çift dilli yazıtların biri fragman şeklinde elimize geçmiştir (bkz. Kat. No. 90). Yunanca ismi olan bir kadının yakınları için yaptırdığı mezarın yazıtı Latince ile başlayıp muhtemelen aynı içerikli Yunanca satırlar ile tekrarlanmaktadır. Diğer yazıt da bir bilingual olup içerikler aynıdır (bkz. Kat. No. 91). Bu mezar yazıtı imparator kölesi tarafından Roma ismi taşıyan eşi ve oğlu için yapılmıştır.

Dokimeion'da bir tane *Dis Manibus* formülü ile başlayan Latince mezar yazıtı tespit edilmiştir (bkz. Kat. No. 104). Yazıtın sonunda da *HMHNS* yine tipik bir Latince mezar yazıtı formülü yer almaktadır. Mezarı yaptıran kadının taşıdığı *cognomen*'den dolayı Roma vatandaşı olması gerekmektedir.

1.1.5. Adak Yazıtları

Roma İmparatorluğu'nun doğu kesimlerinde bir imparatora veya Iupiter Optimus Maximus'a adak sunulduğunda yazıtlarda genel olarak Latince'nin kullanıldığı görülmüştür. Aynı şekilde, askeri birlikler için yapılan adaklar da diğer askeri içerikli yazıtlarda olduğu gibi Latince olarak yazılmıştır. Phrygia Bölgesi'nde adak yazıtları kategorisine giren sadece beş Latince yazıt bulunmuştur ve bu yazıtlardan üç tanesi ya bir imparatora ya da Iupiter Optimus Maximus'a adanmıştır.

Nakoleia'da bulunan bir yazıt kentin *exactor*'u tarafından İmparator Commodus'un sağlığı için 180 yılında adanmıştır ve sadece Latince olarak yazılmıştır (bkz. Kat. No. 11).

Dorylaion'a ait kısa Latince bir yazıtta Roma ismi taşıyan bir kişi Iupiter Optimus Maximus'a adak sunmuştur (bkz. Kat. No. 20).

Uzun ve tamamı Latince yazılmış olan bir adak yazıtı Eumeneia'da bulunmuştur (bkz. Kat. No. 50). Yazıtta tamamlandığı belirtilen adak yine Iupiter Optimus Maximus'a yapılmıştır. İmparator Hadrianus, hanesi, senato ve Roma halkı ayrıca bir atlı birliğin sağlığı için adanmıştır. Adağı yapan kişinin Latince isminden ve bir tribus'a ait olmasından Romalı olduğu anlaşılmaktadır. Bu yazıtın dil seçiminde Latince kullanılması için birçok gerekçe bulunmaktadır. Yazıtın hem bir Romalı tarafından hem de imparator ve askeri bir birim için yazılmış olmasının yanı sıra Iupiter Optimus Maximus'a adanmıştır.

Apameia'da iki tane adak yazıtı bulunmuştur. Biri askerleri tarafından bir Romalı *centurio*'nun oğulları tarafından yapılmışken (bkz. Kat. No. 71), diğeri tüccarlar tarafından sunulmuş ve tanrıya ithaf edilmiştir (bkz. Kat. No. 72). Fragman şeklinde olan ikinci yazıt için neden Latince kullanıldığını söylemek mümkün değildir.

1.1.6. Mil Taşları

Mil taşları imparatorluğun doğu eyaletlerinde genellikle ya Latince ya da Latince-Yunanca çift dilli yazılmıştır.²⁶ Phrygia Bölgesi'nde bulunan 18 Latince ve 12 Latince-Yunanca çift dilli yazılmış mil taşı ikinci büyük yazıt kategorisini oluşturmaktadır. Mil

²⁶ Marek, 2009: 38.

taşlarında bulunan yazıtların içerikleri benzerdir: imparator isimleri ve unvanları, *caput viae* ve onun kaç mil uzaklıkta olduğunu belirten rakamlar. Bazı mil taşlarında mesafe yazılmamıştır. Yazıtlar çift dilli yazıldığında birebir aynı veya birbirine çok yakın içeriği taşımaktadır. Ayrıca mil taşlarının son satırında yer alan '*milia*' kelimesi yazıtın kalanı sadece Latince olmasına rağmen birçok kez Yunanca yazılmıştır. Mil rakamı olarak bulunan birçok yazıtta '*milia*' Latince yazılsa bile Yunanca sayı kullanılmıştır. Bir miltaşının ikinci kullanım olarak farklı dönemlere veya yüzyıllara ait yazıtlar için kullanılması sıkça görülmektedir. Yazıtlar taşın farklı kısımlarına yazılıp taş bazen de farklı bir pozisyonda, örneğin tersine dikilmiştir.

Aizanoi'a ait bölgede dört tane on farklı yazıt taşıyan miltaşı bulunmaktadır. Yazıtların tümü 4. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmektedir. (bkz. Kat. No. 2; 3; 4; 5).

Caput viae olarak Nakoleia belirtilmiş bir miltaşı kentin bölgesinde bulunmuştur. Latince yazıtta *damnatio memoriae*'ya maruz kalan İmparator Geta'nın ismi silinmiştir (bkz. Kat. No. 12).

Dorylaion'da bir tane 2. yüzyıla ait tek yazıtlı miltaşı tespit edilmiştir. Yine İmparator Geta'nın ismi silinmiştir (bkz. Kat. No. 21). Yine aynı bölgede iki yazıtlı bir miltaşı 3. yüzyılını sonlarına aittir (bkz. Kat. No. 22). Ayrıca iki tane benzer içerikli, 252 yılına tarihlendirilen tek yazıtlı miltaşı bulunmaktadır (bkz. Kat. No. 23; 24).

Akmonia'da Latince-Yunanca çift dilli bir miltaşı 4. yüzyılın başlarına tarihlendirilmiştir (bkz. Kat. No. 35).

Nadiren görülen bir içeriğe sahip bir miltaşı Eumeneia'da bulunmuştur (bkz. Kat. No. 51). Taşın üstünde lejyon ismi belirtilmiştir. Bunun nedeni, muhtemelen yol yapımında veya yenilenmesinde lejyonun katkısı olmasıdır.²⁷ Yazıt, Erken İmparatorluk Dönemi'ne, en geç 2. yüzyıla aittir ve böylelikle Phrygia Bölgesi'nde bulunan en erken miltaşıdır.

Apameia'nın çevresinde çok sayıda miltaşı görülmektedir. Toplamda dokuz tane miltaşı üstünde, biri hariç (bkz. Kat. No. 78) on altı tane sadece Latince olan yazıt tespit edilmiştir (bkz. Kat. No. 73; 74; 75; 76; 77; 79; 80; 81). Miltaşı yazıtlarının çoğunun 3. ve 4. yüzyıla ait olması dikkati çekmektedir.

Yine Geta'nın ismi silinmiş ve 2. yüzyılın sonuna tarihlendirilen Latince bir miltaşı Prymnessos'ta bulunmuştur (bkz. Kat. No. 86).

Synnada kentinde altı miltaşı üstünde yer alan dokuz farklı yazıt tespit edilmiştir. Severuslar Dönemi'ne ait bir miltaşında yine Geta'nın isminin silinmesi görülmektedir (bkz.

²⁷ Drew-Bear ve Eck, 1976: 294.

Kat. No. 101). Diğer mil taşları 3. ve 4. yüzyıla tarihlendirilmektedir (bkz. Kat. No. 97; 98; 99; 100; 102).

Dokimeion'un çevresinde iki miltaşında beş tane yazıt bulunmaktadır. Latince-Yunanca çift dilli yazıtlar 2. ve 4. yüzyıla aittir (bkz. Kat. No. 105). İkinci miltaşında yer alan yazıtlarda yine Geta ve aynı şekilde *damnatio memoriae* uygulanan İmparator Licinius ve oğlunun isimleri silinmiştir (bkz. Kat. No. 106).

Afyon'da bulunan ve hangi antik kentin teritoryumuna ait olduğu ve *caput viae* bilinmeyen miltaşında 4. yüzyılın her biri ayrı dönemlere ait üç farklı yazıt yer almaktadır (bkz. Kat. No. 108).

1.1.7. Sınır Yazıtları

Sınır yazıtları da mil taşları gibi çoğunlukla Latince veya Latince-Yunanca çift dilli yazılmıştır. Resmi yazıtlar sınıfında olan sınır taşları için Latince'nin seçilmesinin sebebi diğer resmi içerikli yazıtlarla aynıdır. Nitekim sayı olarak bu kategoride Phrygia Bölgesi'nde bulunan sınır yazıtlarının sayısı çok daha düşüktür: Dört adet Latince ve bir tane Latince-Yunanca çift dilli yazıt.

Aizanoi teritoryumunda Hadrianus Dönemi'ne ait Zeus Tapınağı'nın arazilerini düzenleyen bir Latince-Yunanca çift dilli yazıt bulunmuştur ve Latince ve Yunanca kısımların içeriği aynıdır (bkz. Kat. No. 6).

Nakoleia yakınlarında bulunan kısa bir sınır yazıtında Nakoleialıların sınırları belirtilmiştir. Yazıt için kısaltma kullanılmıştır ve bu sadece üç Latince harften ibarettir (bkz. Kat. No. 13).

Metropolis'te iki tane Latince sınır yazıtı tespit edilmiştir. 3. yüzyıla ait ilk yazıtta iki ayrı köy arazisinin birleştirilmesinden söz edilirken (bkz. Kat. No. 26), 2. yüzyıldan kalma diğer yazıt iki arazinin arasında bulunan sınırı göstermektedir (bkz. Kat. No. 27). İkinci sınır taşı bir *procurator* olan imparator azatlısı tarafından dikilmiş olması Latince'nin seçilmesini açıklar.

Yine iki tane Hadrianus Dönemi'ne ait sınır yazıtı Kotiaieion civarında bulunmuştur (bkz. Kat. No. 31; 32). İki taş aynı Roma ismi taşıyan kişi tarafından dikilmiştir.

1.1.8. Fragmanlar

Phrygia Bölgesi'nde hangi yazıt kategorisine ait olduğu belirlenemeyen dört adet Latince fragman tespit edilmiştir.

Dorylaion'da, bir fragmanda bir tek İmparator Nero'nun ikinci eşi Poppaea Sabina ismi bulunmuştur (bkz. Kat. No. 25). Dil açısından yazıt için Latince'nin seçilmesinin nedeni bir imparatorluk ailesi mensubu ile ilgili olmasında yatmaktadır.

Metropolis'te tespit edilen bir fragman '*Imperator Caesar*' ile başlamaktadır (bkz. Kat. No. 28). Bir İmparatorla ilgili olan yazıt için yine Roma'nın dili seçilmiştir.

Apameia kentinde bulunmuş olan bir fragman üzerindeki yazı bir Roma isminden ibarettir (bkz. Kat. No. 82). *Tria nomina* taşıyan kişinin ismi Latince yazılmıştır.

Bir diğer fragman Synnada'da bulunmuştur (bkz. Kat. No. 103). Yazıtın içeriği anlaşılmadığı için neden Latince seçildiği belli değildir.

1.1.9. Dokimeion ve Diğer Yerlerdeki Taş Ocağı Yazıtları

Bu çalışmaya Phrygia Bölgesi'nde bulunan Latince veya bilingual olan taş ocağı yazıtları dahil edilmemiştir. Bunun nedeni bu yazıt kategorisinin Romalılaştırma süreci için somut bir katkısı olmamasıdır ve bunlar zaten çok iyi çalışılmışlardır. Özellikle Dokimeion'da elimize geçen birçok taş ocağı yazıtı vardır. Bu kısa yazıtlar genel olarak aynı şematik sisteme tabidir. Taşın üretim tarihi, üretildiği ocak ve ayrıca kontrol işlemlerini gerçekleştiren memurların isimleri yazıtlarda belirtilmiştir. Bazı taş ocağı yazıtlarını ise monogramlar veya şifreli kodlar içerdiklerinden dolayı anlamak mümkün olmamaktadır. Dokimeion ve Phrygia Bölgesi'ndeki diğer taş ocağı yazıtları hakkında çok sayıda yapılmış çalışma ve makaleler vardır.²⁸ Bu çalışmaların birçoğunda Dokimeion'da ele geçen taş ocağı yazıtları kataloglanmıştır ve bazı yayınlarda yazıtların Türkçe çevirileri de verilmiştir.

²⁸ Bölgedeki taş ocağı yazıtları ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz.: Waelkens, 1982; Christol ve Drew-Bear, 1987a; Fant, 1989; Albustanlioğlu, 2006.

İKİNCİ BÖLÜM
PHRYGIA’NIN LATİNCE VE LATİNCE-YUNANCA ÇİFT DİLLİ YAZITLARI
(KATALOG)

(i)	Maximiano	MAXIMIANO
2	et	ET
	[[Severo]]	EMPERATOR
4	[s]emper Augg(ustis)	ET
	[[et Maximino]]	CONSTANTINO
6	et	Nobb CXESS
	Constantino	AEZANOY
8	nobb(ilissimis) Caess(aribus).	M U
	[ab] Aezanos	M E
10	Mi(lia) V	
	Mí(λία) E'.	

Şekil 2.3 Levick vd., 1988: 1, no. 2a

Aizanoilular daim Augustuslar Maximianus ve Severus ve çok asil Caesarlar Maximinus ve Constantinus için. Aizanoi'dan beş mil.

Sat. 5: İsmi silinen İmparator: Maximinus Daia, isim 307-313 silinmiştir.

Sat. 7: Constantinus, Caesar M.S. 306-307.

Yazıtta isimleri geçen imparatorlar: Maximianus Daia (305-310), II. Severus (306-307).

Caput viae olarak Aizanoi yazılmıştır.

Yazıtın Tarihi: M. S. 306-307.

(ii)	LONOC EI[- - -]	
2	dd(ominis) nn(ostris) Fl(avio) Vål. Ço[nsta]ntino	...Aizanoilular efendilerimiz
	[[- - - - -]]	daim yenilmemiş dindar ve
4	semper invictis pp(iis) ff(elicibus) Augg(ustis)	şanslı Augustuslarlar Flavius
	et Fl(avius) Crispus (sic) et [[. . .]]	Valerius Constantinus ... için
6	[[- - - -]]	ve çok asil Caesarlar Flavius
	nob(ilissimi) Caes(ares)	Crispus için ve ... ve Flavius
8	ab Aezano (sic)	Constantinus için. Aiza-
	Mi(lia) V.	noi'dan beş mil.

Şekil 2.4 Levick vd., 1988: 1, no. 2b

Caput viae olarak Aizanoi yazılmıştır.

Yazıtta ismi geçen imparator:

I. Constantinus (306-337).

Yazıtın Tarihi: M. S. 317-324.

Kat. No.: 3

Mavimsi beyaz mermerden miltası; **Buluntu Yeri:** Hacı Mahmut/Kütahya; **Şimdiki Yeri:** bilinmiyor. **Yük.:** 193 cm.

Yayınlandığı Yer: Levick vd., 1988: 2, no. 3; French, 2014: 145-146, no. 73.

Miltasında iki ayrı yazıt bulunmaktadır.

(i)

[- - -]

[-] . o Cons[tanti]-

2 nüş

[- - -] . . [- - -]

4 [- - -]

[- - -]

6 [- - -] . c [-] -

us

8 [- - -]

F[l(avius) C]onstantinus

10 [nobb(ili)ssimi] Caesss(ares).

m[i](lia) VI.

12 [- - -] AI F[(avio) V[al(erio)]

[Kων]στα[v]τ[είνω -]

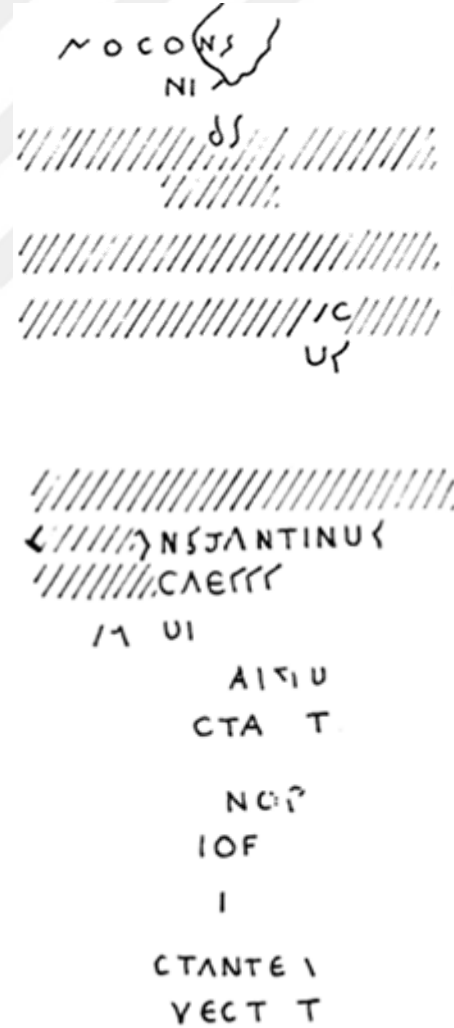
14 -NO P-

-IO E-

16 -I-

[- Kών]σταντε[ι] . [- - -]

18 [ἐπιφ]α[γεστ[ά]τ[οις Καίσαρσι].

Şekil 2.5 Levick vd., 1988: 1, no. 3a

(ii)

- ZI
2 Aιζαν[-]
[-]. Ο μ(ίλια) ζ.
4 [- - -]

Şekil 2.6 Levick vd., 1988: 1, no. 3b

(i) (Latince) ... Constantinus ... en asil Caesarlar ... Flavius Constantinus. Altı mil. ... Flavius Valerius için (Yunanca) en asil Caesarlar ... Konstantinus için.

(ii) (Yunanca) Aizanoi'dan ... altı mil ...

Caput viae olarak Aizanoi yazılmıştır.

Yazıtın Tarihi: M. S. 333-335.

Kat. No.: 4

Kolon; **Buluntu Yeri:** Söğüt köyü/Kütahya; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Çap:** 50 cm; **Harf Yük.:** 1,75-3 cm.

Yayınlandığı Yer: Levick vd., 1988: 3, no. 4; French, 2014: 159, no. 84 (A).

- [- - -]
2 et Fl(avius) C[o]nstanti[nus]
(vac) nobbb(ilissimis) Caesss(aribus).
En asil Caesarlara ... ve Flavius Constantinus için.

Caput viae olarak Aizanoi tahmin edilmektedir.

French, 2014: 159, no. 84 (A).

Yazıtın Tarihi: M. S. 317-324.

Şekil 2.7 Levick vd., 1988: 3, no. 4

Kat. No.: 5

Gri mermerden miltaş; **Buluntu Yeri:** Söğüt köyü/Kütahya; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 90 cm; **Daire çev.:** 94,5 cm; **Harf Yük.:** (üst) 2,75-4 cm, (ast) 5,5-8,5 cm.

Yayınlandığı Yer: Levick vd., 1988: 3-4, no. 6; French, 2014: 159-160, no. 84 (B).

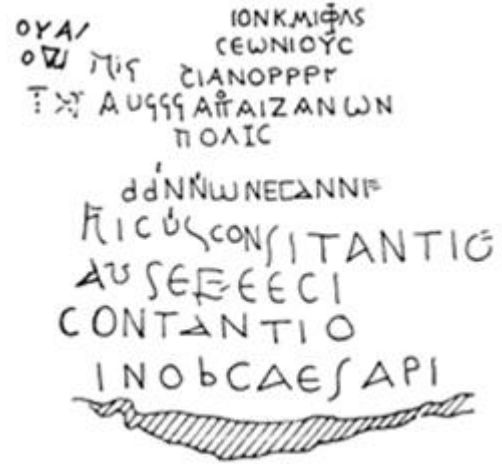
Miltaşında dört ayrı yazıt yer almaktadır, (i) ve (ii) üstte, (iii) ve (iv) altta.

- (i) [- - -]
 2 [- - -]iano, p(atri) p(atriae), p(io) f(elici),
 [inv]ict(is) Auggg(ustis) [- - -]

- (ii)
 4 [Φλς. Οὐαλεντινια]νὸν καὶ Φλς.
 [Οὐάλεντα το]ῦς ἐωνίους
 6 [Σεβαστούς].
 ἀπὸ Αἰζανῶν
 8 [μείλια -´. ἡ] πόλις.

- (iii)
 ΩΝΕCANNI

- (iv)
 10 d(ominis) n(ostris)
 Fl(avio) Iul(io) Cons{i}tantio
 12 Aug(usto) et Fl(avio) Cl(audio)
 Con<s>tantio
 14 {l} nob(ili) Caesari

Şekil 2.8 Levick vd., 1988: 3-4, no. 6

(i) (Latince)... *pater patriae*, dindar, bahtiyar, yenilmez Augustuslar için ...

(ii) (Yunanca) *Flavius Valentinius* ve *Flavius Valentinus* yenilmez Augustuslar için. Aizanoi kentinden sekiz mil.

(iii) ?

(iv) Efendilerimiz *Flavius Iulius Constantius Augustus* ve asil *Caesar Flavius Claudius Constantius*

Caput viae olarak Aizanoi yazılmıştır.

Yazıtın Tarihi: M. S. 351-354.

1.1.1.3. Sınır Yazıtları

Kat. No.: 6

Gri mermerden levha; **Buluntu Yeri:** Söğüt Köyü/Çavdarhisar İlçesi/Kütahya; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 129 cm; **Gen.:** 47 cm; **Kal.:** 28,5 cm; **Harf Yük.:** 2,7 cm.

Yayınlandığı Yer: Levick vd., 1988: 4-5, no. 8; AE, 1989: 702; SEG 41, 1991: 407, no. 1168; Akdoğan Arca, 2008: 202.

Yazıt gri mermerden stelin üstüne yazılmıştır. Sol tarafı kırık. Yazıt 6 Latince ve 9 Yunanca satırdan oluşmaktadır.

- [Imp(erator) Caesar Traianus Hadrianus] Aug(ustus), p(ater) p(atriciae),
 2 [co(n)s(ul) III, trib(unicia) pot(estate) XIII, fines Iovi co]ndito[ri]
 [et civitati Aezanitorum dato]s ab A[talo]
 4 [et Prusia regibus restituit] mens[uris]
 [actis a Septimio Saturni]no primipila-
 6 [ri, sicut Prusias rex egerat].
 [Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Τρ]αϊανὸς Ἀδρια-
 8 [νὸς Σεβαστός, πάτηρ] πατρίδος, ὕπα-
 [τος τὸ γ', δημαρχικῆς ἐξ]ουσίας τὸ ιγ',
 10 [χώρας Διὶ κτίστη καὶ π]όλει Αἰζανι-
 [τῶν δοθείσας ὑπὸ Ἀτ]τάλου καὶ Πρου-
 12 [σίου βασιλέων ἀποκ]ατέστησεν με-
 [τροῦντος Σεπτι]μίου Σατουρνεί-
 14 [νου πραιμιπιλάριου κ]αθὼς Προυσίας
 [βασιλεὺς ἤρξατο].

Şekil 2.9 Levick vd., 1988: 4-5, no. 8

(Latince ve Yunanca) *İmparator Caesar Traianus Hadrianus Augustus pater patriae* üç kez *consul on üç kez tribunica potestas'ı elinde tutan Jüpiter Conditor* (Yun.: Zeus Katistes) için ve Aizanoiluların şehri için Krallar Attalos ve Prusias'ın çizdiği sınırları restore etti. *Primipilaris Septimius Saturnius tarafından ölçümleri yaptı, aynen Kral Prusias'in yaptığı gibi.*

İmparatorun Hellenistik kralların Zeus arazilerine olan hükmünü onaylayınca Hadrianus Dönemi'nde Aizanoi'da Zeus kültü yeni bir önem kazanmıştır. Bu yazıtın versiyonları üç tane sınır taşında daha bulunmuştur. Yazıtta ismi geçen imparator: Hadrianus (117-138).

Yazıtın Tarihi: M. S. 129.

2.1.2. Nakoleia

2.1.2.1. Resmi Nitelikli Yazıtlar

Kat. No.: 7

Kireç taşından levha; **Buluntu Yeri:** Seyitgazi/Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** Yayınlarda belirtilmemiştir. **Yük.:** 59 cm; **Gen.:** 160 cm; **Kal.:** 4,5 cm; **Harf Yük.:** (Sat. 1) 4,5-4 cm, (Sat. 2-11) 3-3,5 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 1265, no. 6998; Cox ve Cameron, 1937: 202, lev. 47.

Üst ve alt kısımları kırıktır. Pazar yerindeki caminin zemin taşı olarak tekrar kullanılmıştır.

- kaput ex testamento ☞ P. Aeli Onesimi Aug(usti) lib(erti).
- 2 civitati Nacolensium patriae meae amantissimae quamvis pl[u]-
rimum debeam pro mediocritate tamen peculioli mei dari volo
- 4 HŞ CC n(ummum) ea condicione uţi arbitrato Corneli [Hyg]ini et Corneli [He]-
şyci faeneretur ea pecunia et ex uşuris qu[od conf]ectum fuerit pr[o]-
- 6 ximo triennio in sitionico tribuant ut q[uo]dquod annis possit e[o]
frumentum comparari et peracto triennio volo eius omnis pe-
- 8 cuniæ usuras quodquod annis civibus meis dividi [p]olitograp[h(ia)]
facta die felicissimo natali domini n(ostri) Traiani Hadriani sport[u]-
- 10 li[s] autem partem dimidiam eius usurae tribui volo siç ut[i] par[s]
dimidia die festo eoru[m] quæ [---] idia appellantur er[ogetu]r.

Fotoğraf 2.3 Cox ve Cameron, 1937: lev. 47, no. 1

Fotoğraf 2.4 Cox ve Cameron, 1937: lev. 47, no. 2

İmparator azatlısı Publius Aelius Onesimos'un vasiyetinin özeti. Fazlasıyla sevdiğim vatanım olan Nakoleialıların kentine daha fazla borçlu olsam da yine de özel mülkümün mütevazı oluşundan dolayı 200 sestertius'un şu koşulla verilmesini istiyorum: Cornelius Hyginos'un ve Cornelius Hesykhios'un kararıyla o paranın faiz karşılığında borç olarak verilmesini ve faizleri üç yıl içinde tahsis edip her yıl hububat temin edilebilmesi için kullanılması ve bu üç yılın sonrasında bu paranın tüm faizleri her yıl efendimiz Traianus Hadrianus'un en mutlu doğum gününde denetlendikten sonra vatandaşlarımın arasında bağışlar olarak paylaştırılmasını. Fakat faizin yarısının onların ... olarak adlandırdığı festival gününde dağıtılmasını.

Aelius Onesimos bir taraftan kendi anısı için diğer taraftan kendi neslinin hayırsever bir gelenek yaratmak için bu vasiyeti bırakmıştır. Adı geçen iki Cornelii ya Aelius'un gayrı meşru oğulları ya da kendisinin üyesi olduğu bir birliğin memurları olduğu düşünülebilir. İlk ihtimal daha yüksektir.

Yazıtın Tarihi: M. S. 117-138.

2.1.2.2. Onur Yazıtları

Kat. No.: 8

Gri mermerden altar; **Buluntu Yeri:** Seyitgazi/Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** yayınlarda verilmemektedir; **Yük.:** 147 cm; **Gen.:** 59-64 cm; **Der.:** 61 cm; **Harf Yük.:** 4,5 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 350; Cox ve Cameron, 1937: 187, no. 2; Christol ve Drew-Bear, 1986: 53-55.

d(omino) n(ostro)
2 F[l](avio) C[l](audio)
Iuliano
4 victori ac
t[r]iumfatori
6 perpetuo Aug-
usto.

*Efendimiz, galip ve zaferiyle
övünen, daim Augustus Flavius
Claudius Iulianus için.*

Fotoğraf 2.6 Christol ve Drew-Bear, 1986: 53-55, lev. 2, no. 5

Yazıtta ismi geçen imparator: Iulianus (360-363).

Fotoğraf 2.5 Christol ve Drew-Bear, 1986: 53-55, lev. 2, no. 4

Yazıtın Tarihi: M. S. 362-363.

2.1.2.3. Mezar Yazıtları

Kat. No.: 9

Kireç taşından stel; **Buluntu Yeri:** Seyitgazi/Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 54 cm; **Gen.:** 50 cm; **Kal.:** 18 cm; **Harf Yük.:** 4,5-5,5 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 351 ve 6999; Cox ve Cameron, 1937: 112, no. 233, lev. 52.

- [C]alidia Feli-
 2 [ci]a Calidiaę
 [P]rimillae fi-
 4 [li]ae memoria-
 [e] ç[au]şa.

*Calidia Felicia kızı Calidia Primilla için
 hatırası nedeniyle (bu mezarı yaptırdı).*

Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

Fotoğraf 2.7 Christol ve Drew-Bear, 1937:
 112, no. 233, lev. 52

Kat. No.: 10

Dikdörtgen blok; **Buluntu Yeri:** Seyitgazi/Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 47,6 cm; **Gen.:** 128 cm; **Kal.:** 23 cm; **Harf Yük.:** 3 cm.

Yayınlandığı Yer: Drew-Bear, 1977: 257-274, AE, 1977: 806.

In perpetuo sequolo securitatis post omnia:

- 2 Fl. Aemiliano duc(enario) ę numerum Io. Corn. sen. vixit
 an. XLVII militavit stupendia XXVII natus in Da-
 4 cia civit[a]te Fla Singedonum. Donicum vixit
 delequit qu[o]s [o]pörtet amicus nec inimico[s] cre-
 6 avit, cui vi[d]u[us in] şepulchrum iacet dulci-
 tudine et luce. Et tu, viator, iter qui carper-
 8 is tuum, resista et relege bonis memoriae
 memoria quen fecerunt Aelianus et Aelius
 10 filii ipsius. Vivat valetate superi felices,
 ego autem in sedes eternas. DDNN Constanti Aug.
 12 VIII et Iuliani c(on)s(ulatu).

Fotoğraf 2.8 Drew-Bear, 1977

Selametin ebedi döneminde her şeyin ardından: Iovianianii Cornuti Seniores birliğinde du-cenarius, 47 yıl yaşamış, 27 yıl askerlik hizmeti vermiş, Dacia'da Flavia Singidunum ken-tinde doğmuş Flavius Aemilius için. Yaşadığı sürece dostlarını olması gerektiği gibi sevdi ve kimseyi kendine düşman yapmadı. Bu mezarda hoşluk ve ışık olmadan yatıyor. Ey sen, yolunda giden yolcu, dur ve iyi adamların anısına olan oğulları Aelianus ve Aelius'un yap-tırdığı anıtı oku! Mutlu yaşayın ve sağlıklı kalın, halen hayatta olanlar! Fakat ben ebedi evimdeyim. Efendilerimiz Constantius'un sekizinci ve Iulianus'un konsüllük yılında.

Drew-Bear yazıtı avam dilinde kullanılan Latince (Almancada: *Vulgärlatein*) olarak katego-rilendirmektedir. Geç bir döneme ait olmasına rağmen halen pagan olma ihtimalini satır 6, 7 ve 10 desteklemektedir, satır 1 ve 11 Hristiyan anlamında görülebilir. Singidunum gü-nümüzde Belgrad'dadır. (Kırş. Drew-Bear, 1977: 257-274.).

Yazıtta ismi geçen imparator: II. Constantinus (337-361).

Yazıtın Tarihi: M. S. 356.

2.1.2.4. Adak Yazıtları

Kat. No.: 11

Mermerden kaide; **Buluntu Yeri:** Seyitgazi/Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilme-miştir; **Yük.:** 12 cm; **Gen.:** 50 cm; **Kal.:** 57 cm; **Harf Yük.:** 4 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 349; Ramsay, 1882: 123; Cox ve Cameron, 1937: 92-93 no. 197.

- ☞ pro salute
- 2 Imp(eratoris) Caes(aris) M. Au-
relii Commodi
- 4 Antonini Aug(usti), civi-
tati Nacol(ensium) Cra-
terus Caes(aris) n(ostri) ser(vus)
6 ver(na), exactor r(ei) p(ublicae)
8 Nacol(ensium),
d(ono) d(edit).

Fotoğraf 2.9 Cox ve Cameron, 1937: lev. 46

İmparator Caesar Marcus Aurelius Commodus Antoninus Augustus'un sağlığı için, Nakoleialıların kentinden Caesar'ımızın doğuştan kölesi, Nakoleialıların exactor rei publicae'yı Craterus, armağan etmiştir.

Yazıtta ismi geçen imparator: Commodus (180-192).

Yazıtın Tarihi: M. S. 180.

Fotoğraf 2.10 Cox ve Cameron, 1937: lev. 46

2.1.2.5 Mil Taşları

Kat. No.: 12

Gri mermerden miltaş; **Buluntu Yeri:** Seyitgazi/Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 92 cm; **Gen.:** cm; **Kal.:** cm; **Harf Yük.:** (Sat. 1) 7 cm, (Satır 2-112) 3-3,5 cm.

Yayınlandığı Yer: Cox ve Cameron, 1937: 93 no. 198; French, 2014: 166 no. 89.

- pro şalute
 2 et victoriā i-
 mpp(eratorum) dōmīnōr(um)
 4 n̄(ostrum) sancti[s]mo-
 rum Aug[g](ustorum) L. Septi-
 6 mii Sev[er]i Pii Per-
 tinaci[s] Aug(usti) et M.
 8 Aūr. Antōnini Aug(usti)
 [et L. Septimii] Getae
 10 [Caes(aris). a N]ācoleis
 m(ilia) II[II].

*İmparator efendilerimiz pek kutsal Augustus-
 lar Lucius Septimius Severus Pius Pertinax
 Augustus ve Marcus Aurelius Antoninus Au-
 gustus ve Lucius Septimius Geta'nın sağlığı
 ve zaferi için. Nakoleia'dan dört mil.*

Sat. 9-10: Geta'nın ismi silinmiştir.

Caput viae olarak Nakoleia yazılmıştır.

Fotoğraf 2.11 Cox ve Cameron, 1937: lev 46
 Yazıtta ismi geçen imparator: Septimius
 Severus (193-211), Geta (211).

Yazıtın Tarihi: M. S. 198-209.

2.1.2.6 Sınır Yazıtları

Kat. No.: 13

Kalkerden sınır taşı; **Buluntu Yeri:** Kıravdan/ Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 120 cm; **Gen.:** 50 cm; **Kal.:** 52 cm; **Harf Yük.:** 1 cm.

Yayınlandığı Yer: Frei, 1983: no. 2; TIB 7: 303; Akdoğan Arca, 2008: 268.

- f(ines).
 2 c(ivitatis). N(acolensium).
Nakoleialıların kentinin sınırları.

Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

Fotoğraf 2.12 TIB 7: 303

2.1.3. Dorylaion

2.1.3.1. Resmi Nitelikli Yazıtlar

Kat. No.: 14

Mermerden ince miltaş; **Buluntu Yeri:** Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** Taş kırılmıştır; **Ölçüler:** kaydedilmemiştir.

Yayınlandığı Yer: CİL III, 1873: 13651; Cox ve Cameron, 1937: 181, no. 31; Sherk, 1969: 328-337.

- 0 [propterea recte homines existimant hoc sibi vitae fuisse]
 [ini]tiu<m>, <q>uod paenitendi <f>uerit natos se esse <fi>nis.
- 2 cum<q>ue non ullo ex die feliciora et <p>rivatim sin<g>ulis et uni-
 versis publice trahi possint aus<pici>a <q>uam ex eo <q>uem felicissi-
- 4 mum communiter <credunt>, fere autem omnium in Asia <ci>vitatum idem
 tempus <a>n timeret initium magis<t>ratum sit in <q>uod fortuni-
- 6 to, videlicet ut honoraretur <p>rin<ci>pis nostri natalis incidit, vel
 <q>uia tot er<g>a divina merita <g>rat<um> esse di<ff>icile est nisi omnis
- 8 pietatis temptetu<r> materia, vel quia <dies est> propria <cuiq>ue
 laetitia ingressui honor<i>s <st>atu<t>us, publicum videtu<r> diem
- 10 [— — —]um
 [— — —]om
- 12 [— — —]AVNIA TNS A
 [— — —]habebit u<til>itatem et
- 14 [— — —]tissimo dierum IC autem E
 [— — —]<q>ue Graecos DERICI NVN
- 16 [— — —]NRIA LI Ca<e>saris trahentis
 [— — —]H L Caesar ANOC ARNXX S
- 18 [— — —]

Bundan dolayı insanlar doğrulukla bu günün hayatlarının başlangıcı ve kendi doğumları için hissettikleri pişmanlığının sonu olduğunu anlayabilir. Ve başka hiçbir gün bu herkes tarafından en mutlu gün olarak bilinenden hem şahsi olarak her birine, hem alenen herkese daha iyi şanslar getiremez; ayrıca aynı gün Asya'da neredeyse her kentte magistratların yeni görev yıllarına başlangıç gününe - Augustus'umuzun doğum günü onurlandırılması için açıkça tanrıların ön görüşüyle - denk gelmektedir, ya onca tanrısal iyiliğe karşılık teşekkür etmenin - fedakarlığın tüm parçalarını ölçüp tartmaktan hariç - zor

olması nedeniyle veya bu özel günün sevinç ile her birey için onurlandırma başlangıcı olarak belirlenmesi (zor olması) nedeniyle, ortak bir gün görünmekte ...

Proconcul Paulus Fabius Maximus'un Latince mektubunun bir kopyasıdır. Bu yazıt mektubun Latince versiyonunun en büyük fragmanıdır. (krş. Sherk, 1969: 329) Takvim reformu ile ilgili detaylı bilgi için ayrıca bkz. Witulski, 2007.

Yazıtın bir başka Latince fragmanı Apameia'da (Burada: Kat. No.: 52), Yunanca bir fragmanı Eumeneia'da (bkz. CİG 3902b) bulunmuştur.

Yazıtın Tarihi: M. Ö. 9.

2.1.3.2. Onur Yazıtları

Kat. No.: 15

Mermerden ince miltası; **Buluntu Yeri:** Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir;

Yük.: 95 cm; **Çap:** 91-101 cm; **Harf Yük.:** 2-2,5 cm.

Yayınlandığı Yer: Cox ve Cameron, 1937: no. 2.

- b(ona) f(ortuna)
- 2 dddd(ominorum) nnnn(ostorum) Imp(eratorum)
G. Val. Diocletiano
- 4 et M. Aur. Val. [[M[aximiano]]
invictis Aug(ustis) et Fl. Val.
- 6 Constantio et Gal.
Val. [[M[aximiano iu]n(iori)] nobi-
- 8 lissimis Ça<e>saris (!).

İyi şansla. Efendilerimiz İmparatorlarımız için, yenilmez Augustuslar Galerius Valerius Diocletianus ve Marcus Aurelius Valerius Maximianus ve en asil Caesarlarımız Flavius Valerius Constantius ve genç Galerius Valerius Maximianus için.

Yazıtta isimleri geçen imparatorlar: Galerius (293-311), Maximianus (285-310).

Yazıtın Tarihi: M. S. 293-305.

Fotoğraf 2.13 Cox ve Cameron, 1937: lev. 14, no 2 (1)

2.1.3.3. Mezar Yazıtları

Kat. No.: 16

Sarımsı mermerden stel; **Buluntu Yeri:** Dorylaion; **Şimdiki Yeri:** Eskişehir Arkeoloji Müzesi. **Env. No.:** A-99-76; **Yük.:** 137,5 cm; **Gen.:** 60 cm; **Kal.:** 16-22 cm;

Harf Yük.: 3-4 cm.

Yayınlandığı Yer: Frei, 1981: 78-79, no. 5; SEG 32, 1979-1994: 1276.

Stelin üst kısmında üçgen alınlık içerisinde bir hançer bulunmaktadır. Alınlığın altındaki çelengin iç kısmında yazıtın başlangıcında ,Dis Manibus‘ yazılıdır.

Dis

2 Manib(us).

Q. Cassius Q. f. Romil(ia)

4 Saturninus Zmyrn(a),
(centurio) leg(ionis) V Mac(edonicae),

6 (centurio) leg(ionis) IIII Scyth(icae),
mil(itavit) annis XXXII,

8 vix(it) annis L,
h(ic) s(itus) e(st).

10 liberti merenti
patrono posuer(unt)

12 Κ. Κάσσιος Σατορ(νῖνος) Ρ
{(ἐκατόνταρχος)} μνήμης χάριν.

(*Latince*) *Yeraltı Tanrıları'na! Quintus'un Romilia Tribusu'ndan Smyrna'dan Quintus Cassius Saturnius legio V Macedonica'nın centurio'su, 32 yıl askerlik görevi yaptı ve 50 yıl yaşadı, buraya gömüldü. Azatlılar patronları için yaptırdı.*
(*Yunanca*) *Centurio Quintus Cassius Saturnius, anısı vesilesiyle.*

Romilia Tribusu Ateste kentinde kesin belgelenmiştir. Ayrıca o kentte birçok Cassii yaşadığı bilinmektedir. Centurio Smyrna kökenli olsa da ailesi Ateste kökenli olabilir. (Kırş. Frei, 1981: 79)

Yazıtın Tarihi: 2.-3. yy.

Fotoğraf 2.14 N. Eda Akyürek Şahin

Fotoğraf 2.15 N. Eda Akyürek Şahin

Kat. No.: 17

Yazıt taşıyıcısının çeşiti yayınlarda belirtilmemiştir; **Buluntu Yeri:** Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 75 cm; **Gen.:** 40 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 14190 (1); Cox ve Cameron, 1937: Lists 182, no. 83.

	[ho]c iacet tumu-	<i>Bu tümülüste Quintus oğlu Camilia Tri-</i>
2	[lo . .] Lamyrianus Q.	<i>busu 'ndan Lamyrianus Iuvenculus yatıyor.</i>
	[f. C]am(ilia) Iuvenculus	<i>Onu kara bir gün iki kez sekiz yıl yaşadıktan</i>
4	[quem b]is octonos du-	<i>sonra alıp götürdü ve acı ölüme batırdı. Pro-</i>
	[cent]em luminis an-	<i>curator Licinius Solicianus Augustusların to-</i>
6	[nos] abstulit atra di-	<i>runu iyi hizmetleri için yaptı.</i>
	[es et a]cerbo funere	
8	mersit.	
	[. . Lic]inius Solicianu[s]	
10	[procurator(?) A]ugustor(orum)	Yazıtın Tarihi: M. S. 161 sonrası.
	[nepoti(?) bene mere]nti	
12	[f(ecit)].	

Kat. No.: 18

Yazıt taşıyıcısının çeşiti yayınlarda belirtilmemiştir; **Buluntu Yeri:** Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Öçüler:** kaydedilmemiştir.

	post obitum ei-	Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 14190; Cox ve
2	us meriti memoria	Cameron, 1937: Lists 182, no. 110.
	posuit de provinci-	
4	a Tracia civitate{m}	<i>Trakya Eyaleti 'nin vatandaşı Ancialis ölümünden</i>
	Ancialis et mori-	<i>sonra hizmetleri anısına (burada) yatmakta ve</i>
6	tor Doroleum DE-	<i>Dorylaion 'da öldü.? Elveda, yoldan geçen, bu-</i>
	DOMNIEOMONTA-	<i>rayı okuyacaksın ve dinleniyorsun.</i>
8	NIS. vale, v<ia>tor, tun-	
	c leges et repausas.	Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

Kat. No.: 19

Yazıt taşıyıcısının çeşidi yayınlarda belirtilmemiştir; **Buluntu Yeri:** Eskişehir; **Şimdiki Yeri ve ölçüleri:** Yayında belirtilmemiştir;

Yayınlandığı Yer: Crescent, 1904: 199, no. 26; Cox ve Cameron, 1937: Lists 182, no. 134.

Ç(aius) Veturius C(ai) f(i)lius. *Gaius'un oğlu Gaius Veturius.*

Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

2.1.3.4. Adak Yazıtları**Kat. No.: 20**

Yazıt taşıyıcısının çeşidi yayınlarda belirtilmemiştir; **Buluntu Yeri:** Eskişehir; **Şimdiki Yeri ve ölçüleri:** Yayında belirtilmemiştir;

Yayınlandığı Yer: Crescent, 1904: 199,27; Cox ve Cameron, 1937: Lists 182, no. 135.

	Iovi o(ptimo) m(aximo) NI	<i>Iupiter Optimus Maximus'a adandı.</i>
2	d(e)d(icatum)	- - <i>Horenus Coelius.</i>
	Horeni	
4	CoeliQ	Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

2.1.3.5. Mil Taşları**Kat. No.: 21**

Yazıt taşıyıcısının türü yayınlarda belirtilmemiştir; **Buluntu Yeri:** Muttalip/Eskişehir; **Şimdiki Yeri ve ölçüleri:** Yayında belirtilmemiştir.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 7168; Cox ve Cameron, 1937: Lists 183, no. 5.

	[ex auctoritate(?)]	<i>En güçlü Augustuslar Lucius Septimius Se-</i>
2	[fort(?)]issimor(um) Au-	<i>verus Pius Pertinax Augustus ve Marcus Au-</i>
	gu[storum L.] Septimi Severi	<i>relius Antoninus Augustus ve Publius Septi-</i>
4	pii [perti]naxis Augusti et	<i>mius Geta Caesar'ın emriyle Dorylaion'dan</i>
	M. · Aur. · Antonini Augus-	<i>Kotiaeion'a.</i>
6	ti · et · P. · Septimi [[Getae]] Cae-	<i>Yazıtta ismi geçen imparator: Septimius Se-</i>
	saris a Dorylaeo Cotiaeum.	<i>verus (193-211).</i>

Yazıtın Tarihi: M. S. 198-209.

Kat. No.: 22

Açık gri mermerden kolon; **Buluntu Yeri:** Aşağı Çağlan/Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** Eskişehir Arkeoloji Müzesi; **Env. No.:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 76 cm; **Çap:** 28-30 cm; **Harf Yük.:** (i) 2-4,2 cm, (ii) 2,3-4,5 cm.

Yayınlandığı Yer: Frei-Korsunsky, 1986: 96, no. I.1 A ve B.

Miltaşının iki tarafında yazıt bulunmaktadır.

- (i) (b(onae) f(ortunae).
 2 pro salute et
 victoria imp(eratoris) C-
 4 aes(aris) C. Messii
 Quinti Traia-
 6 ni Decii Aug(usti) e-
 t Erenniae
 8 Etruscill-
 ae Aug(ustae). a Doro(laeo).

(i) İyi şansla. İmparator Caesar Gaius Messius Quintus Traianus Decius Augustus 'un ve Herennia Etruscilla Augusta'nın sağlık ve zaferleri için. Dorylaion'dan.

Yazıtta ismi geçen imparator: Decius (249-251).

Yazıtın Tarihi: M. S. 249-251.

- (ii) d(ominis) n(ostris) Imp(eratoribus)
 2 VAG Diocleti-
 ano et Maximiano
 4 invictis Augg(ustis).
 a Dory<l>aeo
 6 m(ilia) ζ'.

(ii) Efendilerimiz İmparatorlar Valerius Diocletianus ve Maximianus yenilmez Augustuslar için. Darylaion'dan yedi mil.

(ii) Satır 2: VAG Valerio Gaio için kullanılmış bir kısaltma olabilir veya AUG kısaltmasının yazılım hatası. Bkz. Frei-Korsunsky, 1986: 96.

Yazıtta isimleri geçen imparatorlar: Diocletianus (284-305), Maximianus (285-310).

Yazıtın Tarihi: M. S. 286-293.

Fotograf 2.16 Frei-Korsunsky, 1986: lev. 10, no. 2

Fotograf 2.17 Frei-Korsunsky, 1986: lev. 10, no. 1

Kat. No.: 23

Açık gri mermerden kolon; **Buluntu Yeri:** Aşağı Çağlan/Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 63 cm; **Çap:** 25-31 cm; **Harf Yük.:** 3-4,6 cm.

Yayınlandığı Yer: Frei-Korsunsky, 1986: 97, no. I.2

- b(ona) f(ortuna).
 2 pro salute et
 victoria imp(eratorum)
 4 Trebonii Galli
 et Veldum-
 6 niani Volus-
 {t}iani{Volusiani} Aug(ustorum).
 8 a Dorulaeo {Dorylaeo}
 ζ'.

İyi şansla. İmparatorlarımız Trebonius Gallus ve Veldumianus Volustianus Augustusların sağlığı ve zaferi için. Dorylaion'dan yedi mil.

Yazıtta isimleri geçen imparatorlar: Trebonianus Gallus (251-253), Volusianus (2251-253).

Yazıtın Tarihi: M. S. 252.

Kat. No.: 24

Açık gri mermerden kolon; **Buluntu Yeri:** Kıravdan/Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 55 cm; **Çap:** 20-28 cm; **Harf Yük.:** 2,2-8,8 cm.

Yayınlandığı Yer: Frei-Korsunsky, 1986: 98, no. II

- b(ona) f(ortuna).
 2 pro salute e-
 t victoria
 4 imp(eratorum) Treo-
 nii Galli et V-
 6 e<l>dumnian-
 i Volus{t}i<ani> {Volusiani} Aug(ustorum).
 8 a Dorulaeo
 μί(λια) ιβ'.

Fotoğraf 2.18 Frei-Korsunsky, 1986: lev. 10, no. 3

Fotoğraf 2.19 Frei-Korsunsky, 1986: lev. 10, no. 6

İyi şansla. İmparatorlarımız Trebonius Gallus ve Veldumianus Volustianus Augustusların sağlığı ve zaferi için. Dorylaeon'dan on iki mil.

Yazıtta isimleri geçen imparatorlar: Trebonianus Gallus (251-253), Volusianus (2251-253).

Yazıtın Tarihi: M. S. 252.

2.1.3.6. Fragmanlar

Kat. No.: 25

Yazıt taşıyıcısının çeşidi yayınlarda belirtilmemiştir; **Buluntu Yeri:** Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Ölçüler:** Kaydedilmemiştir.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 14189 (1); Cox ve Cameron, 1937: Lists 182, no. 84.

[— — —] Poppaeae Augustae ... Augusta Poppaea ...

Poppaea Sabina İmparator Nero'nun ikinci eşidir.

Yazıtın Tarihi: M. S. 63-65.

2.1.4. Metropolis

2.1.4.1. Sınır Yazıtları

Kat. No.: 26

Panelli iri taş; **Buluntu Yeri:** Alp Arslan/Eskişehir **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir;

Yük.: 159 cm; **Gen.:** 70 cm; **Kal.:** 44 cm; **Harf Yüksek.:** 3 cm.

Yayınlandığı Yer: Buckler vd., 1933: 123; Akdoğan Arca, 2008: 255.

- fines
- 2 [a p]al[ude]
- agrorum [quos]
- 4 vicanorum P[olynte]-
- norum Herm[oneos]-
- 6 rum Mu[ra]comet]-
- es conduxerunt.

*Murakome sakinleri sınırları bataklık alan-
dan Polyntenos Hermoneos köylülerinin top-
rakları ile birleştirdi.*

Fotoğraf 2.20 Buckler vd., 1933: lev. 32, no. 12

Yazıtın Tarihi: M. S. 252.

Kat. No.: 27

Kireç taşından kaya parçası; **Buluntu Yeri:** Tatarlı, Kınık/Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** bilinmiyor. Yayında başka bilgi yoktur.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 12237; Ramsay, 1897: 756; AE, 1897: 73. Akdoğu Arca, 2008: 377-378.

	termini	<i>Sibidindi... ile E..... arasındaki sınır taş-</i>
2	positi ab	<i>ları imparatorun azatlı procurator'u Ire-</i>
	Irenaeo Aug(usti)	<i>naeus tarafından dikildi.</i>
4	lib(erto) proc(uratore) inter	
	Sib[id]ind[.] et	
6	E[. .]orçenos (?).	Yazıtın Tarihi: 2. yy.'ın 2. çeyreği.

2.1.4.2. Fragmanlar**Kat. No.: 28**

Kireç taşı; **Buluntu Yeri:** Okçular/Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 111 cm; **Çap:** 44 cm; **Harf Yük.:** 5 cm.

Yayınlandığı Yer: Buckler vd., 1933: 126.

	[Imp(erator-)] Ça[es(ar-) - - -]	<i>İmparator Caesar...</i>
2	- - -s - -	Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

2.1.5. Appia**2.1.5.1. Mezar Yazıtları****Kat. No.: 29**

Beyaz mermer stel; **Buluntu Yeri:** Karaağaç/Kütahya; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 125 cm; **Gen.:** 63-66,5 cm; **Kal.:** 39,5 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 7002; Levick vd., 1993: 136.

	d(is) m(anibus).	<i>Yeraltı Tanrıları'na. Babası</i>
2	C. ☿ Orfidio	<i>Gaius Orfidius Stratokles için</i>
	Stratocle	<i>Augustusların doğumdan kö-</i>
4	patri fecit	<i>lesi Proculus yaptırdı.</i>
	Proculus	
6	Augg(ustorum)☿	Yazıtın Tarihi: M.S. 3. yy.

Fotoğraf 2.21 Levick vd., 1993: lev. XV, no. 136

2.1.6. Kotiaieion

2.1.6.1. Mezar Yazıtları

Kat. No.: 30

Mermerden stel; **Buluntu Yeri:** Kütahya; **Şimdiki Yeri:** Kütahya Müzesi; **Env. No.:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 120 cm; **Gen.:** 33 cm; **Kal.:** 33 cm; **Harf Yük.:** 3 cm.

Yayınlandığı Yer: Türktüzün ve Ünan, 2017: 36-37, no. 1.

- Ti(berii) Claud(ii) Aug(usti) lib(ertus) Anicetus
 2 procur(ator) Claud(iae) Urbana[e]
 uxori suae pissimae
 4 monimentum d(e) s(ua) p(ecunia) e(rexit)
 h(oc) m(onumentum) h(eredem) n(on) s(equitur).
 6 [Τι(βέριος) Κλαύ]διος Σεβαστοῦ ἀπελε[ύθερος]
 καὶ ἐπίτροπος Ἀνίκητος
 8 [Κλαυδ]ίαι Οὐρβάναι γυναικὶ ἰδίαι
 εὐσεβεστάτῃ τὸ μνημῖον ἐκ τῶ[v]
 10 ἰδίων ἐποίησεν τοῦτο τὸ
 μνήμα κληρονόμῳ οὐκ ἀ(φ)ηκ[εῖ].

Fotoğraf 2.22 Türktüzün ve Ünan, 2017: 54, no. 10

(Latince ve Yunanca) *İmparator Tiberius Claudius Augustus* 'un azatlısı *procurator Anicetus* bu anıtı pek dindar eşi *Claudia Urbana* için kendi cebinden yaptı. Bu anıt varise miras kalmayacak.

Yazıtta ismi geçen imparator: Claudius (41-54).

Yazıtın Tarihi: M. S. 41-54.

2.1.6.2. Sınır Yazıtları

Kat. No.: 31

Grimsi mermerden levha; **Buluntu Yeri:** Aslanapa/Kütahya; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 159 cm; **Gen.:** 70 cm; **Kal.:** 44 cm; **Harf Yük.:** 3 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 7004; Levick vd., 1993: 259; Akdoğu Arca, 2008: 267.

[- - -]

- 2 [p]ir {per} <P>apirium Pau[l]-
linum, procur(ante) Se-
4 ptembre Aug(usti) li[b(erto)].

... *Papirius Paullinus tarafından, imparatorun azatlısı September procurator-ken.*

Yazıtın Tarihi: Hadrianus Dönemi.

Fotoğraf 2.23 Levick vd., 1933: lev. XXIX, no. 259

Kat. No.: 32

Gri mermerden dört köşe levha; **Buluntu Yeri:** Kusura/Kütahya; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 116 cm; **Gen.:** 66 cm; **Kal.:** 24 cm; **Harf Yük.:** 4,5 cm.

Yayınlandığı Yer: Levick vd., 1933: 255; Akdoğu Arca, 2008: 267.

[ex auctoritate(?)] {vel. sim.}]

- 2 [Imp(eratoris)] Caesaris [T]r[ai]-
ani Hadr[ia]ni Au[g(usti)]
4 termin[us] [-c.7]-
cianorum per Pa[pi]-
6 rium Paullinum,
procur(ante) Şep[te]-
8 bre Aug(usti) lib(erto).

...*İmparator Caesar Traianus Hadrianus Augustus'un vasiyetiyle ...ların arazisinin sınırları Papirius Paullinus tarafından (düzenlendi), imparatorun azatlısı September procuratorken.*

Yazıtta ismi geçen imparator: Hadrianus (117-38).

Yazıtın Tarihi: Hadrianus Dönemi.

Fotoğraf 2 24 Levick vd., 1933: lev. XXIX, no. 255

2.2. Orta ve Güney Phrygia

2.2.1. Akmonia

2.2.1.1. Yapı ve Bina Yazıtları

Kat. No.: 33

Arşitrav blok; **Buluntu Yeri:** Ahat/Uşak; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 24 cm; **Gen.:** 102 cm; **Kal.:** 44 cm; **Harf Yük.:** (Satır 1) 6 cm, (Satır 2) 4,2 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL III 1873: 13658; Buckler ve Calder, 1939: 148, 158; Kearsley, 2001: 167.

[- - -] redemptis a se d[- - -] suo (vac) pecu[nia sua - - -]

2 [- - -] σὺν τοῖς προσκει[μένοις ἐργαστηρίοις(?) τοῦ πυλῶνος] τοῦ τριστόου
ἐξαγορασ[- - -]

(Latince) ...onun tarafından geri alınan...kendi cebinden

(Yunanca) ...yakınlarda bulunan atölyelerle birlikte...Agora'nın kenarında yer alan üç katlı sütunlu ön cephe binanın...

Fotoğraf 2.25 N. Eda Akyürek Şahin

Yazıtın Tarihi: Geç 1. yy. erken 2. yy. arası.

2.2.1.2. Mezar Yazıtları

Kat. No.: 34

Beyaz mermerden blok; **Buluntu Yeri:** Susuz/Uşak; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 65 cm; **Gen.:** 73 cm; **Harf Yük.:** 2,2-2,8 cm.

Yayınlandığı Yer: Thonemann, 2013: 115.

- 2 L · Aelius · L · f · Fab · Ve-
 nustus · Tyrrani-
 4 ae Veneriae uxo-
 ri suae et · sibi [[et]]
 6 [[M · Iuni]] · et · M · Iuni-
 us · M · f · Sab · Lupus
 8 Aeliae · L · f · Mar-
 cellae · uxori
 10 suae · et · sibi.

Fotoğraf 2.26 Thonemann, 2013: 115

(Latince) Yaşıyorlar. Fabia Tribusu'ndan Lucius'un oğlu Lucius Aelius Venustus eşi Tyrrannia Veneria ve kendisi için; Sabatina Tribusu'ndan Marcus'un oğlu Marcus Iunius Lupus eşi Lucius'un kızı Aelia Marcella ve kendisi için (yaptı).

Yazıtın Tarihi: M. S. geç 1. yy.

2.2.1.3. Mil Taşları

Kat. No.: 35

Yazıt taşıyıcısının ne olduğu yayınlarda verilmemektedir; **Buluntu Yeri:** Susuz/Uşak; **Şimdiki Yeri:** bilinmiyor. Yayınlarda başka bilgi yoktur.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 7170; Ramsay, 1897: 658, no. 608/609; Buckler ve Calder, 1939: 148, 161; French, 2014: 128, no.62.

<p> 2 [d(omini) n(ostri) Fl. Val. Cons]tantinus
 p(ius) f(elix) invict[us] Aug(ustus) [e]t Val.
 4 Licinnianus Licinnius p(ius) f(elix) inv-
 ict[us] A]ug(ustus).
 6 [καὶ] Κρ[ισ]τὸς καὶ
 [Λι]κίνιον [καὶ]
 8 [Κ]ωνσταντεῖνον
 τῶν ἐπιφανεστάτων
 10 Καيسάρων. </p> | <p> (Yunanca) 11 mil.
 (Latince) Efendilerimiz dindar,
 bahtiyar ve yenilmez Augustus Fla-
 vius Valerius Constantinus ve din-
 dar, bahtiyar ve yenilmez Augustus
 Valerius Licinnianus Licinnius.
 (Yunanca) En şanlı Caesarlar Cris-
 pus ve Licinius ve Constantinus. </p> |
|--|--|

Yazıtın Tarihi: M. S. 313-324.

Yazıtta isimleri geçen imparatorlar: Constantinus (306-337), Licinius (308-324).

2.2.2. Sebaste

2.2.2.1. Mezar Yazıtları

Kat. No.: 36

Yazıt taşıyıcısının ne olduğu yayınlarda verilmemektedir **Buluntu Yeri:** Selçikler/Uşak; **Şimdiki Yeri:** bilinmiyor. Yayınlarda başka bilgi yoktur.

Yayınlandığı Yer: Ramsay, 1897: 605, no. 487; Le Bas ve Waddington, 1972: 732.

1	Ṭ. Antonius Longus F[abia]	<i>T. Antonius Longus Fabia Papia sevgili oğlunun</i>
2	Papia filio du[lcissimo]	<i>anısına yaptı.</i>
	memor[ri]ae [causa].	Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

Kat. No.: 37

Beyaz mermerden blok; **Buluntu Yeri:** Selçikler/Uşak; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 78 cm; **Gen.:** 54 cm; **Kal.:** 26 cm; **Harf Yük.:** 2-2,2 cm.

Yayınlandığı Yer: AE 1984: 849; Thonemann, 2013: 72.

	[Flavi]us Buran[us]
2	[qui e]t Cresce[s] e[qu(es) de] [co(ho)r(te)] Nova posuit Not[a]-
4	[tam c]oniugem suam [fil]- [i]am Ursiniani ex t[r](ibuno) [de co(ho)r(te)]
6	[N]ova. convixit cum eo p[er]- [u]s m(inus) annis XIII, ex[actis]
8	in tota vita sua anni[s] XXVII. si quis etiam v[er]o[rum]-
10	[e]rit preter q[ui] (feminam) eno[tatam s]- [e]pelire corpus in ean[d(em) me]-
12	moriā det fisci virib[us] auri pp(ondera) V (quinque). scripto et [de]-
14	[p]osito titulo cons[ulatu] Valentiniani A[ug(usti) IIII (quarto)]
16	et Neoteri v[er]i c[on]s[ul]arissimi).

Fotoğraf 2.27 Thonemann, 2013: 72

Birçok yazım hatası bulunduğu-
dan taş ustasının Latince'ye hakim
olmadığı düşünülmektedir (örn. sat.
4 C yerine G, sat. 3,6 ve 9 O yerine
Q). Buraido ismi Trakya kökenli-
dir. (krş. Detschew, 1957: 80)

Nova cohors 'unun protectoru Flavius Buraido eskiden tribunus olan Ursinus 'un kızı eşi Ursina 'yı gömdü. Onunla yaklaşık 14 yıl beraber yaşadı ve tam olarak 27 yıl yaşadı. Eğer ki biri adı geçen kadından hariç bir bedeni bu mezara gömmek isterse, o kendi servetinden fiscus 'a 5 ağırlık altın ödesin. Bu yazıt İmparator Valentinianus dördüncü ve çok şanlı Netherus consulken yazılmıştır ve dikilmiştir.

Yazıtta ismi geçen imparator: II. Valentinianus (375-392).

Yazıtın Tarihi: M. S. 390.

2.2.3. Blaundos

2.2.3.1. Yapı ve Bina Yazıtları

Kat. No.: 38

İki arşitrav parçası; **Buluntu Yeri:** Blaundos/Uşak; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir;

A: Yük.: 41 cm; **Gen.:** 145 cm; **Kal.:** 50 cm; **Harf Yük.:** 12,8 cm. **B: Yük.:** 16 cm; **Gen.:** 10 cm; **Kal.:** 15 cm; **Harf Yük.:** 8,5 cm.

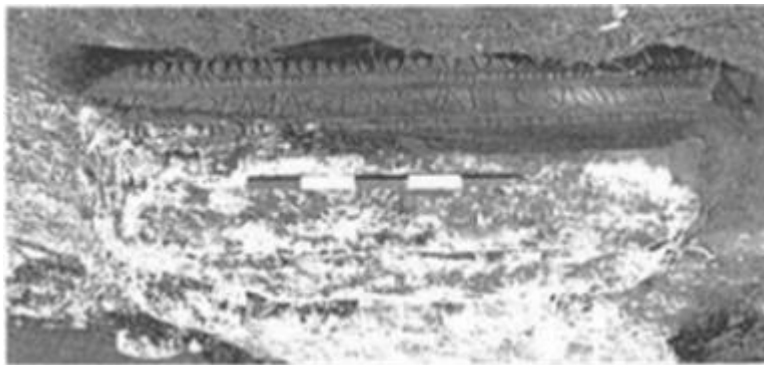
Yayınlandığı Yer: Filges, 2006: 321.

[- - C(aius) Mummius] M(arci) · f(ilius) · Col(lina tribu) ·

2 Macer · sua · pecunia · faci|un[dum c(uravit)].

...Collina Tribusu 'ndan Marcus 'un oğlu Gaius Mummius Macer kendi parası ile yaptırdı.

Yazıtın Tarihi: M. S. 1. yy.

Fotoğraf 2.28 Filges 2006: no. 127

Fotoğraf 2.29 Filges 2006: 322, no. 266

Kat. No.: 39

Dokuz parça; **Buluntu Yeri:** Blaundos/Uşak; **Şimdiki Yeri:** Bir kısmı Uşak Müzesi'nde ve buluntu yerinde; **Env. No.:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 55 cm; **Harf Yük.:** (Satır 1) 6 cm, (Satır 2) 5 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 361; Keil ve v. Premerstein, 1911: 146, 268; Filges, 2006: 322.

- 2 Cereri et Dom[itia]e Au[g(ustae) et civitati Blaun-
- denae C(aius) Octavius C(ai filius) Cornelia t(ribu)
- 4 pius] et in patria[m aman(?)tissimus sua pecunia
- templum et porticus et aditum [cum co]lūm[nis f]ieri
- 6 [op]eri[s refeciendi habuit (?) Ti(berius) Claudius -
- dis filius Quirina Menecra]tes
- 8 V[- - -]M. ☞

Ceres ve Domitia Augusta (?) ve Blaundos kenti için Gaius'un oğlu Cornelia Tribusu'ndan dindar ve vatansever (?) C. Octavius kendi cebinden tapınağı, avluları ve sütunlar ile propylonu yaptırdı. Yeniden inşa edilmesinin sorumluluğunu ? Quirina Tribusu'ndan oğlu Ti. Claudius üstlendi.

Dokuz fragmana bölünmüş Ceres Tapınağı'nın frizi üzerindeki yazıtın rekonstrüksiyonu.

Sat. 1: Domitia Longina, İmparator Domitianus'un (81-96) eşi. 81 yılından itibaren Domitia Augusta.

Yazıtın Tarihi: Flaviuslar Dönemi.

Fotoğraf 2.30 Filges, 2006: 189, no. 180

Fotoğraf 2.31 Filges, 2006: 190, no. 181

Fotoğraf 2.32 Filges, 2006: 190, no. 182

Fotoğraf 2.33 Filges 2006, 191, no. 183

Fotoğraf 2.34 Filges, 2006: 191, no. 184

Fotoğraf 2.35 Filges,
2006: 192, no. 185

Fotoğraf 2.36 Filges, 2006: 192, no. 186

Fotoğraf 2.37 Filges, 2006: 192,
no. 187

Kat. No.: 40

Mermerden dört parça; **Buluntu Yeri:** Blaundos/Uşak; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **(A): Yük.:** 50 cm; **Gen.:** 88 cm; **Kal.:** 90 cm; **(B): Yük.:** 42 cm; **Gen.:** 128 cm; **Kal.:** 57 cm; **(C): Yük.:** 52 cm; **Gen.:** 85 cm; **Kal.:** 62 cm; **D: Yük.:** 56 cm; **Gen.:** 97 cm; **Kal.:** 70 cm; **Harf Yük.:** 7 cm.

Yayınlandığı Yer: Filges, 2006: 324.

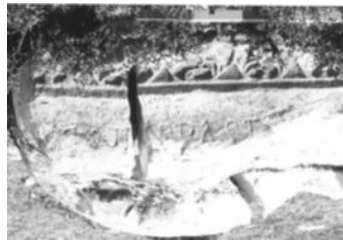
Kybele Tapınağı'na ait çatı bloğunun parçaları.

	[Imp(eratore) Caesare Vespasiano Aug(usto)	Yazıtta ismi geçen
2	] et · Imp(eratore) · Caesare · A[ug(usti)] f(ilio) T(ito)	imparator: Vespasianus (69-79).
	Veşpasi[ano co(n)s(ulibus)	
4	-]orum et civita[ti Blaunde]nae · C(aius) · Octavius ·	
	C(ai filius) · Co[rnelia (tribu)]	Yazıtın Tarihi: M. S.
6	te]mplum · et · porticu[s - -]um Ti(beri-) Claudi[-	70, 72, 74-77 veya 79.
	-]dis · f. Qui[r(ina) · Men[ecrat- -].	

[İmparator Vespasianus - - kez consul] ve Caesar Titus - - kez consulken Cornelia Tribusu'ndan Gaius'un oğlu C. Octavius [tanrı - - 'a] ve Blaundos kentine bu tapınağı ve propylonu [adadı?]. Claudia - - Tribusu'ndan ? oğlu Ti. Claudius Menekrates.

Fotoğraf 2.38 Filges, 2006:
325, no. 268 A

Fotoğraf 2.39 Filges, 2006:
325, no. 268 B

Fotoğraf 2.40 Filges, 2006: 325,
no. 268 C

Kat. No.: 41

Beyaz mermerden arşitrav; **Buluntu Yeri:** Blaundos/Uşak; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 46 cm; **Gen.:** 119 cm; **Kal.:** 74 cm; **Harf Yük.:** (Satır 1) 8,5 cm, (Satır 2) 5,6 cm.

Yayınlandığı Yer: Keil ve von Premerstein, 1911: 146, 269; Filges, 2006: 326.

[----- C(aius) Mummi]us M(arci) · f(ilius) · Col(lina)
2 M[acer sua pecunia]
[--- faciendum cur]avit.

Marcus'un oğlu Collina Tribusu'ndan Gaius Mummius Macer kendi parasıyla binanın yapımı ile ilgilendi.

Fotoğraf 2.41 Filges, 2006:no. 45

Yazıtın Tarihi: Flaviuslar Dönemi.

2.2.3.2. Mezar Yazıtları**Kat. No.: 42**

Beyaz mermerden blok; **Buluntu Yeri:** Blaundos/Uşak; **Şimdiki Yeri:** Yayınlarda belirtilmemiştir; **Yük.:** 61 cm; **Gen.:** 125 cm; **Kal.:** 29,5 cm; **Harf Yük.:** belirtilmemiştir.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 7050; Keil ve von Premerstein, 1911: 149, no. 276; Filges, 2006: 336.

M(arco) Lollio Cimbri f(ilio) Men(enia),
2 Lolliæ Cimbri f(iliae) Ampelio,
M(arco) Lollio Cimbri [f(ilio)] Men(enia) Crisp[o],
4 M(arco) Lollio Cimbri n(epoti) Cimbr[o],
M(arco) Lollio Cimbri f(ilio) Men(enia) Cim[bro],
(vac)
6 M(arco) Lollio M(arci) l(iberto) Philetaero.

Blaundos'da bulunan en erken Latince yazıtlardan biridir.

Yazıtın Tarihi: M. S. 1. yüzyılın başlangıcı.

Menenia Tribusu'ndan Cimper'in oğlu M. Lollius, Cimper'in kızı Lolliæ, Ampelion, Menenia Tribusu'ndan Cimper'in oğlu M. Lollius Crispus, Cimper'in torunu M. Lollius Cimper, Menenia Tribusu'ndan Cimper'in oğlu M. Lollius Cimper için, Marcus'un azatlısı M. Lollius Philetairos.

Kat. No.: 43

Beyaz mermerden mezar kapağı; **Buluntu Yeri:** Blaundos/Uşak; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 68 cm; **Gen.:** 120 cm; **Kal.:** 19 cm; **Harf Yük.:** (Satır 1) 5 cm, (Satır 2) 3 cm, (Satır 3) 4 cm, (Satır 4) 4 cm.

Yayınlandığı Yer: SEG 56, 2003: 1284; Filges, 2006: 337.

- L(uci) Petici[i L(uci) f(ili) - - - salve]
- 2 Λεύκιε Πετίκιε Λευκί[ο]υ - - - χαῖρε]
- L(uci) Petici L(uci) [f(ili) - - - salve]
- 4 Λεύκιε Πετίκιε Λευκί[ο]υ - - - χαῖρε].
- (*Latince satır 1 ve 3) Lucius oğlu Lucius*
Peticius - elveda!
 (*Yunanca satır 2 ve 4) Lucius oğlu Lucius*
Peticius - elveda!

Fotoğraf 2.42 Filges, 2006: 337, no. 279

İki Lucii Peticii muhtemelen kardeş. Blaundos'da bulunan en eski Latince yazıtlardan biri. Peticius ismi Doğu'da nadiren belgelenmiştir.

Yazıtın Tarihi: Erken İmparatorluk Dönemi.

2.2.4. Eumeneia

2.2.4.1. Resmi Nitelikli Yazıtlar

Kat. No.: 44

Beyaz mermerden blok; **Buluntu Yeri:** Sökmen/Denizli; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 41 cm; **Gen.:** 16,5 cm; **Kal.:** 10 cm; **Harf Yük.:** 1-1,5 cm.

Yayınlandığı Yer: Thonemann, 2013: 27.

İmparatora çift dilli ferman ve dilekçe.

-
- proco[nsul- -----]
- 2 tuuṣ TISC . [-----]
- commitereṣ [- -----]
- 4 tes quoṣ ex. [- ---- pro]-
- vinciales u[-----]
- 6 tent bb . [- -----]
- δέησις . [- -----]
- 8 Σεουήρ . [- -----]
- ΑΣ Α . [- -----]
- 10 Αὐτοκράτο[ρ -----]
- ΔΕΟΞ . . . [- -----]

Şekil 2.10 Thonemann, 2013: 27

12 M[-----]
 M[-----]
 14 [...]Α[-----]
 ΖΙ[-----]
 16 Α . [-----]

 18 ΤΕΣΤΑΚ . [-----]
 ΜΟ[-----]
 20 Δ[-----]

Yazıt çok parça şeklinde olup anlamlı bir çevirisi yapılamamaktadır.

Yazıtın Tarihi: Severuslar Dönemi.

Kat. No.: 45

Beyaz mermerden blok; **Buluntu Yeri:** Işıklı/Denizli;

Şimdiki Yeri: Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 41 cm;

Gen.: 16,5 cm; **Kal.:** 10 cm; **Harf Yük.:** 1-1,5 cm.

Yayınlandığı Yer: Buckler vd., 1933: 330.

Edictum Diocletiani'e ait bir fragman. Edictum Diocletiani ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. Lauffer, 2013.

Türkçe bir çeviri için bkz. İznik, 2011, 111-126.

Fotoğraf 2.43 Buckler vd., 1933: lev. 66

[----- (den.) q]uattu[or]
 2 [- - - - - pepone]s o[p]timi n(umero) I (den.) qua[t]tuo[r]
 [sequentes n(umero) - - -] (den.) quattuor

- 4 [betae maximae n(umero) quin]que ova c[. .]ita (den.) quattuor[r]
[castaneae n(umero) cent]um (den.) quattuor
- 6 [fasiolorum viridium] pur[g]atorum Ital(icum) s(extarium) I (den.) quattuor
[nucium Abella]narum purgatarum It(alicum) s(extarium) I (den.) quattu[or]
- 8 [nuclei pine]i purgati Ital(icum) s(extarium) unum (den.) duodecim
[psitta]ciorum Ital(icum) s(extarium) unum (den.) sedecim
- 10 [ziz]i forum Ital(icum) s(extarium) unum (den.) quattuor
[c]erasiorum p(ondera) quattuor (den.) quattuor
- 12 praecocia n(umero) decem (den.) quattuor
doraci<a> maxima n(umero) decem (den.) quattuor
- 14 sequentia n(umero) viginti (den.) sex
Persica maxima n(umero) decem (den.) quattuor[r]
- 16 sequentia n(umero) viginti (den.) quattuor[r]
mala optima Mattiana sive salignia n(umero) X (den.) quattuor
- 18 [s]equenti[a] n(umero) viginti (den.) [quattuor].

... 4 denarii

... en iyi kalite kavun 1 adet 4 denarii

İkinci kalite kavun ... adet 4 denarii

İri pancar 5 adet 4 denarii

Kestane 100 adet 4 denarii

Temizlenmiş yeşil fasulye yaklaşık 0,5 kg. 4 denarii

Temizlenmiş Abellana fıındığı yaklaşık 0,5 kg. 4 denarii

Kozalakdan temizlenmiş çam fıstığı yaklaşık 0,5 kg. 12 denarii

Fıstık yaklaşık 0,5 k. 16 denarii

Hünnap yaklaşık 0,5 kg. 4 denarii

Kiraz yaklaşık 1,3 kg. 4 denarii

Erken hasat şeftali 10 adet 4 denarii

Sert ve iri şeftali 10 adet 4 denarii

İkinci kalite şeftali 20 adet 4 denarii

İri şeftali 10 adet 4 denarii

İkinci kalite şeftali 20 adet 4 denarii

En iyi kalite Mattian veya - - elması 10 adet 4 denarii

İkinci kalite elma 20 adet 4 denarii

Yazıtın Tarihi: M. S. 302.

2.2.4.2. Yapı ve Bina Yazıtları

Kat. No.: 46

Beyaz mermerden dörtgen levha; **Buluntu Yeri:** Işıklı/Denizli; **Şimdiki Yeri:** Denizli Arkeoloji Müzesi; **Env. No.:** 225; **Yük.:** 56 cm; **Gen.:** 73 cm; **Kal.:** 18 cm; **Harf Yük.:** 5,5 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 14192, 10; Buckler vd., 1933: 328; Buckler ve Calder, 1939: 9; Christol ve Drew Bear, 1995: 64 vd., AE, 1995: 1511; Ritti 2010: 83, no. 21.

- Imp(erator) Caes(ar) L. Septimi[us Seuerus]
 2 Pius Pertinax Aug(ustus) A[rabicus Adi]-
 aḅenicus tribunici[a potestate]
 4 [IIII], imperator VIII, c[onsul II, pa]-
 [ter] patriae, castra [praesidio(?)]-
 6 rum terrae motu [conlapsa]
 [.....] restituit,
 8 Vitelliano proc(uratore) A[siae].

Fotoğraf 2.44 Ritti, 2010: lev. 21

İmparator Caesar Septimius Severus Pius Pertinax Adiabenicus, dördüncü tribunicia potestas sırasında, sekizinci kez imparator, ikinci kez consul, pater patriae ilan edildi, depremle tahrip olan ... ordugahı yeniden inşa ettirdi. Vitellianus Asia procuratoru iken.

Yazıtta ismi geçen imparator: Septimius Severus (193-211).

Yazıtın Tarihi: M. S. 196.

2.2.4.3. Mezar Yazıtları

Kat. No.: 47

Yazıt taşıyıcısının ne olduğu yayınlarda verilmemektedir; **Buluntu Yeri:** Işıklı/Denizli; **Şimdiki Yeri:** bilinmiyor. Yayınlarda başka bilgi yoktur.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 363; SEG 45, 1995: 1744; Kearsley, 2001: 67; Ramsay, 1895: 381, 214.

- Ilus Gemelus
 2 eq(ues), armorum
 custos, Eu-
 4 taxiae coniu-
 g(i) merenti fecit.
 6 Ἴλος Γέμελος ἱπ-
 πεύς, ὀπλοφύλαξ,
 8 Εὐταξία συμβίῳ
 μνήμης χάριν
 10 ἐποίησεν.

(Latince) Atlı, silahlardan sorumlu Ilius Gemel(l)us eşi Eutaksia için hizmeti vesilesiyle yaptı.

(Yunanca) Atlı, silahlardan sorumlu Ilius Gemel(l)us eşi Eutaksia için anısı vesilesiyle yaptı.

Sat. 4: [στρ]ατιότης).

Ilius Gemellus kendisini askeri statüsü ile tanıtmasına rağmen tüm ismi yerine sadece *cognomina* vermektedir.

Yazıtın Tarihi: M. S. 2. yy. ilk yarısı.

Kat. No.: 48

Yazıt taşıyıcısının ne olduğu yayınlarda verilmemektedir; **Buluntu Yeri:** Işıklı/Denizli; **Şimdiki Yeri:** yayınlarda verilmemektedir; **Yük.:** 19 cm; **Gen.:** 23 cm; **Kal.:** 3 cm; **Harf Yük.:** 2 cm.

Yayınlandığı Yer: Drew-Bear ve Eck, 1976: 309, no. 15.

Sağ kenarı hariç tüm kenarları kırıktır. Anlamalı bir çeviri yapılamamaktadır.

[İsim----, rütbe-----] de numero M-
2 [-----]m seniorum S-
[-----] natus in provi-
4 [ncia---, -----]onem ex cens-
[u ? -----, vixit annos oct]oginta, fecit st-
6 [ipendia ----- ant]e mortem suam
[---- sibi et -----]cioni suo. Cui de m-
8 [-----] . . . IMIRIAD

Fotoğraf 2.45 Drew-Bear ve Eck, 1976: lev. 47, no. 2

Sat. 1: İlk satırda askerin ismi ve askeri rütbesi bulunmaktaydı.

Sat. 5/6: [oct]oginta tamamlaması doğru ise burada muhtemelen askerin yaşı belirtilmiştir.

Sat. 8: Bir tek son üç harf kesin okunabilmekte. IMIR büyük olasılıkla doğru.

Satırlar önceden kazınmış çizgilerle birbirinden ayrılmıştır. Sağ kenar çift bir çizgi ile sınırlandırılmıştır. Ne tür bir birlikte görev yaptığı bilinmemektedir. Geç Antik Dönem’de genellikle sadece son askeri görev ve rütbe mezar yazıtında belirtilmektedir.

Yazıtın Tarihi: Drew-Bear ve Eck yazıtı 4. yy. ikinci yarısına tarihlendirmektedir.

Kat. No.: 49

Beyaz mermerden blok; **Buluntu Yeri:** Koçak, Işıklı’nın batısında/Denizli; **Şimdiki Yeri:** yayınlarda verilmemiştir; **Yük.:** 82 cm; **Gen.:** 55 cm; **Kal.:** 59 cm; **Harf Yük.:** 7,5-4 cm.

Yayınlandığı Yer: Drew-Bear, 1978: 17, no. 9; AE, 1978: 797; SEG 28, 1978: I123; Kearsley, 2001: 40.

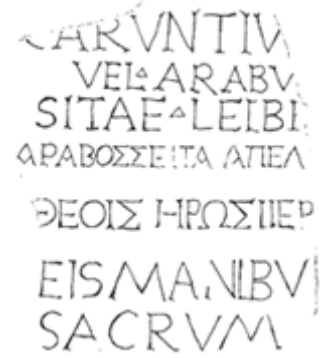
Blok şeklinde işlenmiş olan taşın alt kısmı sağ ve sol köşeden kırıktır. Taşın ön yüzünde 15 satırlık 5 satırı Latince 2 satırı Yunanca bir yazıt okunmaktadır.

- C. Aruntiu[s .. f(ilius)]
 2 Vel(ina) Arabu[s]
 Sita[e] leibe[rto]
 4 Ἀραβος Σειτα ἀπελ[ευθέρω]
 θεοῖς ἥρωσι ἱερ[όν].
 6 [d]eis Manibu[s]
 sacrum.

(vac)

Fotoğraf 2.46 Drew-Bear, 1978: lev. 5

Şekil 2.11 Kearsley, 2001: lev. 15

(Latince) Velina Tribusu'ndan Gaius Aruntius Arabus azatlısı Sita(s) için yaptı.

(Yunanca) Arabus azatlısı Sita(s) için Yeraltı Tanrıları'na kutsal bir alan yaptı.

(Latince) Yeraltı Tanrıları'na kutsal alan.

Sat. 3: Genelde kullanılan libe[rto] yerinde leiber[to] kullanılmıştır.

Arabus cognomeni Yunanca Ἀραψ kelimesinden gelen Arablar/Araplar'ın bir şeklidir. Azat-
 lının adı (Sita/Sitas) Trakya kökenlidir. (Kırş. Drew-Bear, 1978: 17, no. 9.)

Yazıtın Tarihi: M. S. erken 1. yy.

2.2.4.4. Adak Yazıtları

Kat. No.: 50

Beyaz mermerden dikdörtgen kaide; **Buluntu**

Yeri: Işıklı/Denizli; **Şimdiki Yeri:** Denizli Ar-

keoloji Müzesi; **Env. No.:** 561; **Yük.:** 84 cm;

Gen.: 62 cm; **Kal.:** 57 cm; **Harf Yük.:** 2,8-3,8

cm.

Yayınlandığı Yer: Buckler vd., 1926: 74-78;

AE, 1927, 95; Christol ve Drew-Bear, 1995: 62

vd.; Ritti 2010: 103, no. 35.

Fotoğraf 2.47 Ritti 2010: lev. 35

[I(ovi) O(ptimo) M(aximo) ?]
 2 [pro salute? Imp(eratoris) Caes(aris)]
 [Divi Traniani filii]
 4 Divi Nervae nepotis
 Traiani Hadriani Aug(usti)
 6 domuique eiius ☞
 senatui populiq(ue) R(oman) ☞
 8 et coh(orti) I Cl(audiae). Sygambrum
 veteranae equitatae
 10 M(arcus) Iulius M(arci) f(ilius) Fabia (tribu) ☞
 Pisonianus qui et Dion
 12 praef(ectus) fabrum et praef(ectus) ☞
 coh(ortis) s(upra) s(criptae), [d]omo Tyro,
 14 metropolis Phoenices
 et Coeles Syriae, qui a
 16 Moesia Inf(eriore) Montan(ense)
 praesidio numerum ☞
 18 in Asia perduxit
 ☞ v(otum) s(olvit) l(ibens) m(erito).

Yazıtta ismi geçen imparator: Hadrianus (117-138).

Yazıtın Tarihi: M. S. 129-136.

*Iupiter Optimus Maximus'a, Tanrı
 Traianus'un oğlu, Tanrı
 Nerva'nın torunu, İmparator Cae-
 sar Traianus Hadrianus Augus-
 tus'un ve onun evi, Senato ve
 Roma Halkı'nın ve yaşlı atlılar
 Claudiae Sygambrum I. birliğinin
 sağlığı için, Dion diye de adlandı-
 rılan Fabia Tribusu'ndan Marcus
 Pisonianus'un oğlu Marcus
 Iulius, Farbi'lerin valisi ve yuka-
 rıda söz edilen birliğin valisi, Fe-
 nike'nin ve Coeles Syriae'in met-
 ropolü Tyro'dan gelmektedir,
 Asya'daki Aşağı Moesia'da Mon-
 tanense'deki garnizona birliğini
 götürdü, adağı minnettarlıkla ta-
 mamlıyor.*

(Çeviri Ritti, 2010'dan alınmıştır.)

Yazıtta birçok dil bilgisi hatası bu-
 lunmaktadır.

2.2.4.5. Mil Taşları

Kat. No.: 51

Beyaz kireç taşından miltaşı; **Buluntu Yeri:** Yuva Köy/Denizli; **Şimdiki Yeri:** yayında ve-
 rilmemiştir; **Yük.:** 204 cm; **Çap:** 47 cm; **Harf Yük.:** yayında belirtilmemiştir.

Yayınlandığı Yer: Drew-Bear ve Eck, 1976: 294 no. 5.

leg(io) XII Fulm(inata).

2 ab Apam(ea) XXIX.

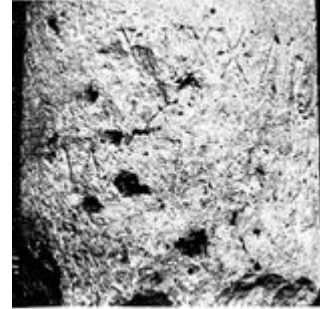
Legio XII Fulminata Apameia'dan 28.

Lejyonun miltaşında yer alması muhtemelen yol yapımında veya yenilenmesinde katkıda bulunduklarını göstermektedir. Böyle bir adlandırma oldukça nadiren görülmektedir.

(Krş. Drew-Bear ve Eck, 1976: 294.)

Fotoğraf 2.48 Drew-Bear ve Eck, 1976: lev. 39 a

Fotoğraf 2.49 Drew-Bear ve Eck, 1976: lev. 39 b

Yazıtın Tarihi: Erken İmparatorluk Dönemi.

2.2.5. Apameia

2.2.5.1. Resmi Nitelikli Yazıtlar

Kat. No.: 52

Mermerden blok; **Buluntu Yeri:** Apameia/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Tren istasyonunda kullanılmayan bir çeşme için kullanılmıştır; **Env. No.:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 20 cm; **Gen.:** 85 cm; **Harf Yük.:** 2-3,3 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 12240; Buckler ve Calder, 1939: 65, no. 174. Yıldız, 2012: 207. Yazıt düz mermer bir blok üzerine yazılmış.

Fotoğraf 2.50 Yıldız, 2012: 207

- - iucun]dior an salubrior principis n[ostri natalis...
- 2 - - cum]que non ullo ex die feliciora et privatim singulis et universis pu[blice trahi possint auspicia - -
- - quem] Graeci suo nomine diem nean numenian appellant eum clarissimi uiri [Caesaris natalem
- 4 - - nonu]s XXX decumus XXXI undecumus XXX duodecumus XXXI interkalaris inte[pronetur - -
- - νες] καθιερωθείσας εἴτε διὰ [θρησκείαν - -

(Latince) ... *İmparatorumuzun doğum günü daha çok sevinç mi veya daha çok şifa mı ...*
... ve başka hiçbir gün daha iyi şanslar hem şahsi olarak her birine hem alenen herkese
getiremez ... onu Yunanlar kendi isimleriyle 'nea numenia' günü olarak adlandırıyor en
şanlı Caesar'ın doğum gününe göre ... dokuzuncu otuz gün, onuncu otuz bir gün, on
birinci otuz gün, on ikinci otuz iki gün, bir artıkgün eklenmeli...

(Yunanca) - - - *kutsansın* - - -

Proconcul Paulus Fabius Maximus'un Latince mektubunun bir kopyasıdır. Aynı mektubun başka bir fragmanı Dorylaion'da bulunmuştur. (Burada: Kat. No.: 14) Takvim reformu ile ilgili detaylı bilgi için ayrıca bkz. Witulski, 2007.

Yazıtın Tarihi: M. Ö. 9.

Kat. No.: 53

Yazıt taşıyıcısının ne olduğu yayınlarda verilmemektedir; **Buluntu Yeri:** Apameia/Afyon; **Şimdiki Yeri ve Ölçüleri:** Yayınlarda verilmemektedir.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 12240; Ramsay, 1897: 458, no. 287; Buckler ve Calder, 1939: 145, no. 99.

Imp(eratori) Caes(ari) Gal(erio) Val(erio)	<i>Dindar, bahtiyar, yenilmez İmpara-</i>
2 Maximiano	<i>tor Caesar Galerius Valerius Maxi-</i>
p(io) f(elici) inv(icto) Aug(usto).	<i>mianus Augustus'a.</i>

Yazıtta ismi geçen imparator: Galerius (293-311). **Yazıtın Tarihi:** M. S. 305-311.

Kat. No.: 54

Yazıt taşıyıcısının ne olduğu yayınlarda verilmemektedir; **Buluntu Yeri:** Apameia/Afyon; **Şimdiki Yeri:** bilinmiyor. Yayınlarda başka bilgi yoktur.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 13661; Buckler ve Calder, 1939: 145, no. 100; Yıldız, 2012: 215 vd.

d(ominae) n(ostrae) Gal(eriae) · Valeriae	<i>En mukaddes ve en dindar</i>
2 sacratissimae	<i>efendimiz, karargahın an-</i>
ac piissimae Aug(ustae)	<i>nesi, tanrıya hizmet eden</i>
4 matrique castro-	<i>en muteber insan Galeria</i>
rum	<i>Valeria Augusta için,</i>
6 [Va]l. Díogenes v(ir) · p(erfectissimus) · praes[es]	<i>görevini en iyi şekilde ye-</i>
[de]vot(u)s · n(umini) · m(aiestai)q(u)e dignissim[ae].	<i>rine getirdi sadık vali Va-</i>
	<i>lerius Diogenes.</i>

Pisidia valisi Valerius Diogenes'ten İmparator Diocletianus'un (284-305) kızı ve İmparator Galerius'un (293-311) eşi Galeria Valeria Augusta'ya ithafdır.

Yazıtın Tarihi: M. S. 308-311.

Kat. No.: 55

Geniş mermer bir kaide; **Buluntu Yeri:** Apameia/Afyon; **Şimdiki Yeri:** bilinmiyor. Yayın-
larda başka bilgi yoktur.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 7054; Ramsay, 1883: 309, no. 32; Buckler ve Calder, 1939: 145, no. 101; Yıldız, 2012: 216.

	d(omino) n(ostro)	<i>Efendimiz, dindar, mutlu ve yenilmez Flavius Iovi-</i>
2	Fl<a>(vio) · Iobiano	<i>anus Augustus'a.</i>
	p(io) <f>(elici) · C	Yazıtta ismi geçen imparator: Iovianus (363-364).
4	[inv]ic[t]o [Aug(usto)].	Yazıtın Tarihi: M. S. 363-364.

2.2.5.2. Yapı ve Bina Yazıtları

Kat. No.: 56

Kalkerden stel; **Buluntu Yeri:** Eldere, Aulut-
rene/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Yayınlarda belir-
tilmemiştir; **Yük.:** 130 cm; **Gen.:** 52 cm;
Der: 56 cm **Harf Yük.:** 3-4 cm.

Yayınlandığı Yer: Christol ve Drew-Bear, 1987b: 34-35, no. 6; Yıldız, 2012: 312 vd.

Stelin üst profili kırılmıştır.

Fotoğraf 2.51 Yıldız, 2012: 317

	[vac I.O.M. vac]		<i>Iupiter Optimus Maximus ve kraliçesi</i>
2	et Iuno[ni Reg]		<i>Iuno'nun sağlığı için efendilerimiz, impara-</i>
	pro salu. D. D.		<i>torlarımız Augustuslarımıza ve Geta Cae-</i>
4	N. N. Imp. p Aug. g.		<i>sar ve ordugâhın annesi Iulia'ya. Optimus</i>
	[[et Getae Caesar]]		<i>primus pili, müfrezelerin komutanı Nonus</i>
6	et. Iuliae matri kas		<i>Felix kumandanlığı altında Aulutrena'da,</i>
	suc cura Non Felicis		<i>legio XI. Claudia'nın castellum'u inşa eden</i>
8	v. o. pp. praepo. Vex		<i>askerleri: Tesserarius Flavius Sabianus,</i>
	Aulutre. mil. con-		<i>Valerius Silvanus, Valerius Castus, Mucat-</i>
10	ducto. kastelli		<i>ralis Dolei, Aurelius Seupro ve Aurelius</i>
	leg. XI. Cl. Fl. Sabinian		<i>Tarsa; legio I. Italica'nın askerleri: Iulius</i>
12	tess. Val. Silvanus et Val		<i>Vitalis, Iulius Firmus.</i>
	Castus Mucatr(a)l Dolei		Sat. 7: suc = sub (Christol ve Drew-Bear).
14	Aur Seupro et Aur Tarsa leg. I Ita		Sat. 14: Seupro = Supro (?) (Christol ve
	[I]ul. Vitalis Iul. Firmus		Drew-Bear).

Yazıt, Apameia'nın asker yazıtları arasında elimize geçen en önemlisidir. Bu Roma Castellum'unun kurulumu için bu nokta tüm yolların birleştiği ova ve Galatia-Phrygia sınırında bulunduğu için seçilmiş olmasıyla açıklanabilir.

Yazıtın Tarihi: M. S. 198-202.

2.2.5.3. Onur Yazıtları

Kat. No.: 57

Bir binanın içine yazılmış yazıt; **Buluntu Yeri:** Dinar/Afyon. Yayınlarda başka bilgi yoktur.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 12241; Ramsay, 1895: 470; Kearsley, 2001: 109. Yıldız, 2012: 222.

	[Γάιον Ἀντίστιον Γα]ίου υἱὸν Οὐέτερα	(Yunanca) Patronusları Gaius'un oğlu
2	[- - -] τὸν πάτρωνα	Gaius Antistius Vetus'u Metropolisliler
	[Μηνόφιλος Ἀττ]άλου καὶ Φιλίσκος καὶ	Attalos'un oğlu Menophilos ve Diok-
4	[Διοκλῆς Διοκλ]έους Μητροπολίτα[ι].	les'in oğulları Philiskos ve Diokles.
	[C. Antis]tium C. f. Veterem	(Latince) Gaius'un oğlu Gaius Antistius
6	[Meno]philus At[t]ali f. et	Vetus'u Metropolisliler Attalos'un oğlu
	[Phili]scus et Diocl[es] Diocli f.	Menophilos ve Diokles'in oğulları Phi-
8	[Met]ropolit(ani).	liskos ve Diokles.

Onurlandırılan kişi tanınmış bir aileye aittir. M. Ö. 6 yılının *consul*'u ve M. S. 3 yılının *Asia proconsul*'u veya onun oğlu olabilir. (Kırş. Kearsley, 2001: 109) Metropolis Apameia'nın güney doğusunda bulunmaktadır.

Yazıtın Tarihi: M. Ö. 6-3.

2.2.5.4. Mezar Yazıtları

Kat. No.: 58

Beyaz mermerden altar; **Buluntu Yeri:** Dinar/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Afyon Müzesi'nin bahçesinde durmaktadır; **Env. No.:** yayında verilmemiştir; **Yük.:** 150 cm; **Gen.:** (üstte) 48 cm; (ortada) 40 cm; **Kal.:** (üstte) 43 cm, (ortada) 35 cm; **Harf Yük.:** 4,5 cm.

Yayınlandığı Yer: Drew-Bear ve Eck, 1967: 307-308, no. 13; Christol ve Drew-Bear, 1995: 81.Yıldız, 2012: 320-321.

Altar şeklinde işlenmiş olan taşın alt kısmı sağ köşeden kırıktır. Eserin yüksek ve profilli başlık kısmında, ön cephede iki küçük akroter görülmektedir. Başlığın üst kısmı büyük bir koni şeklinde işlenmiştir. Altarın yüksekçe ve profilli bir kaidesi vardır. Taşın ön yüzünde 15 satırlık Latince bir yazıt okunmaktadır.

	D M	<i>Yeraltı Tanrıları'na. Domet. M. turma</i>
2	Aureli.	<i>I. G. Alası'nın atlı askeri Aurelius Mar-</i>
	Marcel-	<i>cellinus 30 yıl yaşadı. 12 yıl sekiz ay</i>
4	lino eq	<i>askerlik yaptı. Aynı alanın atlı askeri ve</i>
	al. I. G. tu-	<i>onun çadır arkadaşı Aelius Victor iyi</i>
6	r. Domet	<i>hizmetinden dolayı dikti.</i>
	M. vicxit	Sat. 4: Q harfi O şeklinde yazılmışken,
8	ann. XXX	sat. 12 de doğru şekilde yazılmıştır.
	mil. ann	Sat. 5: ala I. G. – Drew Bear – Eck böl-
10	XII. m. VIII	gede bulundukları için Ala Augusta
	Ael. Vict.	Germanica veya Germanicana önerisi
12	e. q. alae. e.	getirmektedirler. Gaetulorum?
	iusd. con-	Sat. 6: Domet - domit yerinde aslında
14	tub. b. m.	beklenen i harfi yerine bir e bulunmak-
	p	tadır.

Fotoğraf 2.52 Drew-Bear ve Eck, 1967: lev. 46, no. 2

Sat. 7: M. okunuşu kesin değildir. Harf bir yazılım hatası veya bir *cognomen*'in kısaltılması olabilir. vicxit - tek bir x harfi yerine cx yazılmıştır.

Yazıt Latince'ye hâkim olmayan bir taş ustası tarafından yazılmıştır. Yazım hataları ve tüm A ve T harflerinde yatay çizgilerin eksik olması bunu göstermektedir. Ölen kişinin yaşı tam 30 yıl olarak verilmişken, görev sürecinin daha detaylı, yıl ve ay şeklinde, verilmiş olması dikkati çekmektedir. Bu sık belgelenen bir detay değildir. Genelde ölünün yaşı yıl, ay ve gün şeklinde yazıldığı için, m. VIII yazıtı yazan kişi tarafından yanlışlıkla yaşı yerine görev sürecine eklenmiş olabilir. Drew-Bear ve Eck yazıtta tarihlemek için kesin bir veri olmadığını belirtmekte ve yazıtta geçen Aurelius soyisminden dolayı yazıtın her koşulda M. S. 212 yılından sonraya tarihlenmesi gerektiğini vurgulamaktadırlar (*Constitutio Antoniniana*). (Krş. Drew-Bear ve Eck, 1967: 307-308, no. 13.)

Yazıtın Tarihi: M. S. 212 yılından sonra.

Kat. No.: 59

Kireç taşından altar; **Buluntu Yeri:** Eldere-Pınarbaşı (Aulutrene)/Afyon; **Şimdiki Yeri:** yayınlarda verilmemiştir; **Yük.:** 120 cm; **Gen.:** 55-47 cm; **Kal.:** 55-50 cm; **Harf Yük.:** 4 cm.

Yayınlandığı Yer: Christol ve Drew-Bear, 1976: 48-53, no. 8; EA 10, 1987: 99; SEG 37, 1987: 1103; Yıldız, 2012: 316.

Köyün okulunun duvarında yeniden kullanılmıştır. Yazıtta 11 Latince ve 4 Yunanca satır bulunmaktadır.

- Iul(io) Mar[ei]-
 2 no mag(istro) Hem-
 s(e)norum Iu-
 4 lius Monim-
 us et Iuli-
 6 us Bassus,
 eq(uites) fratr-
 8 e nostro du-
 lcisimo m(emoriam) p(osuimus),
 10 ficimus ti-
 tlu(m). ☞ ☞
 12 θάρσι Μαρεῖνε,
 οὐδεὶς ἀθάνατος·
 14 χέροιτε παροδε[ῖ]-
 [τ]α[ι - - -].

Fotoğraf 2.53 Yıldız, 2012: 316

(Latince) *Atlı sınıftan Iulius Monimus ve Iulius Bassus en tatlı kardeşleri, Hemsenilerin magisteri, Iulius Marinus için bu anıtı yaptı ve yazıtı yazdı.*

(Yunanca) *Cesaretli ol Marinus, kimse ölümsüz değil. Elveda, ey yoldan geçen!*

Yazıtın Tarihi: M. S. geç 3. ile erken 4. yy. arası.

Kat. No.: 60

Yazıt taşıyıcısının ne olduğu yayınlarda verilmemektedir; **Buluntu Yeri:** Apameia/Afyon. Yayınlarda başka bilgi yoktur.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 366 = 7055; Ramsay, 1897, 474, no. 328; Buckler ve Calder, 1939: 147, no. 131; Yıldız, 2012: 316.

L. Vario L. f. Fab(ia) Maximo, L. Varius L. f. Fab(ia)

2 Maximus pater (centurio) leg(ionis) VII Cl(audiae).

Fabia Tribusu'ndan Lucius oğlu Lucius Varius Maximus için, babası Fabia Tribusu'ndan legio VII Claudia'sının centurio'su Lucius oğlu Lucius Varius Maximus yaptı.

Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

Kat. No.: 61

Kalker taşından stel; **Buluntu Yeri:** Eldere/Afyon; **Şimdiki Yeri:** bilinmiyor. Yayınlarda başka bilgi yoktur.

Yayınlandığı Yer: Christol ve Drew-Bear, 1987b: 53, no. 9; Yıldız, 2012: 319.

Yazıt fragman olarak bulunmuştur.

D(is) M(anibus)

2 Aur(elius) Aurelianus mil(es)

leg(ionis) IIII Fl(aviae) vixit annis

4 XXXV militavit

annis XV, contub-

6 ernalis carissimus

bene mere-

8 nti posuit

Yeraltı Tanrıları'na. 4. Flavia lejyonunun askeri Aurelius Aurelianus 35 yıl yaşadı. 15 yıl askerlik yaptı. Aynı çadırı paylaşan en yakın arkadaşı iyi hizmeti vesilesiyle yaptı.

Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

Fotoğraf 2.54 Christol ve Drew-Bear, 1987: lev. XXVIII

Kat. No.: 62

Yerel taştan stel; **Buluntu Yeri:** Apameia/Afyon; **Şimdiki Yeri** Yayınlarda belirtilmemiştir, **Yük.:** 117 cm; **Gen.:** 106 cm; **Harf Yük.:** 3-4,5 cm.

Yayınlandığı Yer: Arundell, 1828: 109; CIL III, 1873: 367, 7056, 12239; Ramsay, 1897: 474 no. 329; Buckler ve Calder, 1939: 73, no. 191; Yıldız, 2012: 251.

d(is) m(anibus).

2 Cassia M. <f.> Quartina u[ixi-]
t annos XXV. Valeriu[s M.(?) f.]

4 Iul(i)anus, (centurio) le(g)(ionis) VII Cl(audiae), coiu[gi]
b(ene) m(erenti). h(ic) s(ita) e(st).

Yeraltı Tanrıları'na! Marcus kızı Cassia Quartina yirmi beş yıl yaşadı. Legio VII Claudia birliğinin askeri Marcus oğlu Valerius Iulianus (onu) eş olarak aldı. Anısı vesilesiyle. Burada yatıyor.

Yazıtın Tarihi: M. S. 171 sonrası.

Kat. No.: 63

Kireç taşından düz blok; **Buluntu Yeri:** Apameia/Afyon; **Şimdiki Yeri** Yayınlarda belirtilmemiştir, **Yük.:** 89 cm; **Gen.:** 164 cm; **Harf Yük.:** (Latince) 5,5-7 cm, (Yunanca) 5-6 cm.

Yayınlandığı Yer: Ramsay, 1897: 475, no. 330; Buckler ve Calder, 1939: 76, no. 202; Yıldız, 2012: 317.

C. Vennonio C(aii) l(iberto) Eroti

2 heredes
ex testamento.

4 Γαίωι Οὐεννονίῳ
Ἔρωτι κληρονόμοι

6 κατὰ διαθήκην.

(Latince) Gaius oğlu azatlı Gaius Vennonius Eros için mirasçıları, vasiyetine izafeten (yaptı).

(Yunanca) Gaius Vennonius Eros için mirasçıları, vasiyetinden dolayı (yaptı).

Fotoğraf 2.55 Yıldız, 2012: 317

Yazıtın Tarihi: M. S. 3. yy.

Kat. No.: 64

Yazıt taşıyıcısının ne olduğu yayınlarda verilmemektedir; **Buluntu Yeri:** Apameia/Afyon; **Şimdiki Yeri:** bilinmiyor. Yayınlarda başka bilgi yoktur.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 13662; Georges, 1893: 321, no. 18; Ramsay, 1897: 476, no. 341; Buckler ve Calder, 1939: 147, no. 127; Yıldız, 2012: 317.

	d(is) ma(nibus).	<i>Yeraltı Tanrıları'na. Oğlum Publius Aelius Maximus</i>
2	P. Aelio Maximo f ilio P. Aelius	<i>için, ben, babası asker Aelius Maximus, anısına izafe-</i> <i>ten yaptım.</i>
4	Maximus mil(es) Pater memo-	
6	riae posui.	Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

Kat. No.: 65

Mermer levha; **Buluntu Yeri:** Apameia; **Şimdiki Yeri:** bilinmiyor. Yayınlarda başka bilgi yoktur.

Yayınlandığı Yer: : CIL III, 1873: 13663; Georges, 1893: 321, no. 19; Ramsay, 1897: 471, no. 311; Buckler ve Calder, 1939: 147, no. 128; Yıldız, 2012: 317-318.

	d(is) m(anibus).	<i>Yeraltı Tanrıları'na. Le-</i>
2	M. Aur. Athenio veteranus	<i>gio IIII Flavia'nın ayrıca-</i>
	ex leg(ione) IIII Fl(avia) ex b(eneficiario) sibi vivos et	<i>lıklı askerlerinden emekli</i>
4	coniugi suae Aur. Ammiae sar-	<i>Marcus Aurelius Athenio,</i>
	cofagum posuit in aram quam	<i>bu lahdi henüz hayattay-</i>
6	ipse construxit, in quo iam positus	<i>ken kendisi ve karısı Au-</i>
	est filius eorum. Alter	<i>relia Ammia için yaptı.</i>
8	enim non ponetur in eum [ni]-	<i>Bu mezara karısını bizzat</i>
	si ipsi con coniugi sua. [eum]	<i>o defnetti. Bu mezar üze-</i>
10	si quis atferitaverit, i[nfe]-	<i>rinde onların çocuğunun</i>
	ret poenae nomi[ne fisco]	<i>da tasarruf hakkı var. Bu</i>
12	x MM.	<i>mezara başka birisi def-</i>

Sat. 3: vivos = vivus.

Sat. 9: con = cum.

Sat. 10: atferitaverit = adfectaverit.

Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

nedilemez. Her kim buna
teşebbüs edecek olursa
fiscus'a 2000 denaria
ödeyecek.

Kat. No.: 66

Kireç taşından stel; **Buluntu Yeri:** Eldere (Aulutrene)/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Afyon Müzesi'nin bahçesi; **Env. No.:** yayınlarda verilmemiştir; **Yük.:** 144 cm; **Gen.:** 43-47,5 cm; **Der.:** 39 cm; **Harf Yük.:** 2,5-4 cm.

Yayınlandığı Yer: Christol ve Drew-Bear, 1995: 79; Yıldız, 2012: 320.

Taşın üst profili prizma görünümlüdür. Stelin ortasında atlı bir asker kabartması vardır. Yazıt üst profil üzerinden başlamıştır.

- D(is) M(anibus)
 2 Val(erio) Valeriano
 equet(i) al(a)e I Getu(lorum)
 4 Au(r)el(ius) Marcellus miles
 leg(ionis) XI Cl(audiae) et Vale(rius)
 6 Maximus eq(ues) al
 ae eiusdem
 8 her(edes) b(ene) m(erenti)
 posuerunt.

(Latince) Atlı sınıftan Iulius Monimus ve Iulius Bassus en tatlı kardeşleri, Hemsenilerin magisteri, Iulius Marinus için bu anıtı yaptı ve yazıtı yazdı. (Yunanca) Cesaretli ol Marinus, kimse ölümsüz değil. Elveda, ey yoldan geçen!

Iulius Marinus ve iki kardeşi muhtemelen aynı birlikte görev yapmıştır. Krş. Christol ve Drew-Bear 1995, s. 79.

Yazıtın Tarihi: M. S. geç 3. ile erken 4. yy. arası.

Fotoğraf 2.56 Yıldız, 2012: 320

Kat. No.: 67

Kireç taşından stel; **Buluntu Yeri:** Eldere (Aulutrene)/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Afyon Müzesi'nin bahçesi; **Env. No.:** yayınlarda verilmemiştir; **Yük.:** 100 cm; **Gen.:** 47 cm; **Der.:** 42,5 cm; **Harf Yük.:** 3,5 cm.

Yayınlandığı Yer: Christol ve Drew-Bear, 1987b: 55-56, no. 10; Yıldız, 2012: 323.

Üst ve alt profilli taşın üst kısmında üçgen bir alınlığın içerisinde yuvarlak bir kabartma yer almaktadır.

- D(is) M(anibus)
 2 Aurel(ius) Buris
 mil(es) leg(ionis) XI Cl(audiae) q-
 4 ui militavit
 annis XXII, pos-
 6 uit memoriam Aurel(
 ius) Auluzenu-
 8 s ERESHERE[.]
 b(ene) m(erenti)

Yeraltı Tanrıları 'na! Legio XI Claudia'nın askeri Aurelius Buris 22 yıl askerlik yaptı. Aurelius Auluzemus iyi hizmetleri için yaptı.

Yazıtın Tarihi: M. S. 3. yy.

Fotoğraf 2.57 Christol ve Drew-Bear, 1987: lev. 29

Kat. No.: 68

Kireç taşından blok; **Buluntu Yeri:** Apameia/Afyon; **Şimdiki Yeri:** yayınlarda verilmemiştir; **Yük.:** 55 cm; **Gen.:** 55 cm; **Harf Yük.:** 8 cm.

Yayınlandığı Yer: Christol ve Drew-Bear, 1995: 84-85.; Yıldız, 2012: 321-322.

- D(is) M(anibus)
 2 Iul(ius) (folium) Aquila
 mil(es)
 4 c(o)h(ortis) I pr(aetoriae)
 - - - - -

Yeraltı Tanrıları 'na! Cohors I praetoria'nın askeri Iulius Aquila...

Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

Fotoğraf 2.58 Christol ve Drew-Bear, 1995: lev. 10

Kat. No.: 69

Kireç taşından stel; **Buluntu Yeri:** Dinar/Afyon; **Şimdiki Yeri:** yayınlarda verilmemiştir; **Yük.:** 130 cm; **Gen.:** 55 cm; **Der.:** 54 cm; **Harf Yük.:** 5 cm.

Yayınlandığı Yer: Christol ve Drew-Bear, 1995: 84-85.; Yıldız, 2012: 321-322.

Stelin üstünde *centurio*'nun kabartması
yer almaktadır.

- Dis (*vac*) M[an(ibus)]
2 L(ucius) Aur(elius) Va[lens]
(centurio) leg(ionis) [- - -]
4 vix(it) [ann(os) - -]
An(t)(onius) Candidian[us]
6 libr(arius) et Aur(elius) Marcian[us]
libert(us) b(ene) m(erenti) p(osuerunt)

*Yeraltı Tanrıları 'na! Legio ... 'nun centurio'su
Lucius Aurelius Valens ... yıl yaşadı. Sekreteri
Antonius Candidianus ve azatlısı Aurelius Mar-
cianus iyi hizmetleri vesilesiyle yaptılar.*

Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

**Fotoğraf 2.59 Christol ve Drew-Bear,
1995: lev. 11**

Kat. No.: 70

Yazıt taşıyıcısının ne olduğu yayınlarda verilmemektedir; **Buluntu Yeri:** Eldere (Aulut-rene)/Afyon. Yayınlarda başka bilgi yoktur.

Yayınlandığı Yer: Thonemann, 2011: 166-168; SEG 61, 1198; Yıldız, 2012: 323-324.

D(is) M(anibus)	<i>Yeraltı Tanrıları 'na! Salme'nin kızı Nice dört yıl</i>
2 Nice Salme	<i>yaşadı. Erkek kardeşi Salme ile öğretmeni ve ko-</i>
filia vixit an-	<i>ruyucusu Aurelius Priscus iyi hizmeti vesilesiyle</i>
4 nis IIII. Sal<m>e	<i>yaptılar.</i>
frater et Aur(elius)	Sat. 4: İkinci 'Salme' ismiyle Nice'nin erkek kar-
6 Priscus tutor	deşi kast edilmiştir. (Kırş. Thonemann, 2011:
et proc(urator) eius	167.)
8 b(ene) m(erenti) posuerunt.	Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

2.2.5.5. Adak Yazıtları

Kat. No.: 71

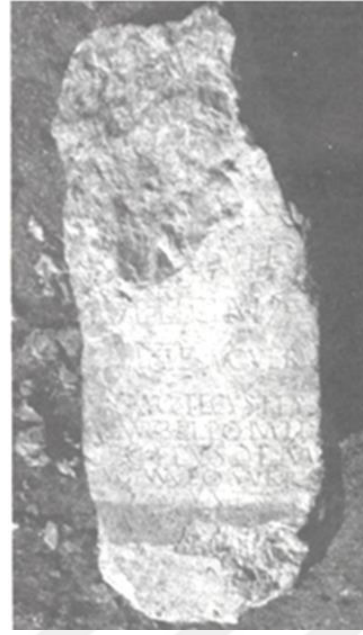
Kalkerden blok taş; **Buluntu Yeri:** Eldere/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Yayınlarda belirtilmemiş-
tir; **Yük.:** 148 cm; **Gen.:** 56-68 cm; **Kal.:** 57-65 cm; **Harf Yük.:** 5 cm.

Yayınlandığı Yer: Christol ve Drew-Bear 1987b, s. 46, nr. 7. Yıldız 2012: 319-230.

Taşın üst tarafı tahrip olmuştur.

- [. . . Silv]an[o]
 2 [pro s]alute ☞
 [Iu?](ii) Licini (centurionis)
 4 [leg(ionis)] IV Fl(aviae) voverunt
 Aur(elius) Zoticus tes(serarius)
 6 [et] Aur(elius Bello mil(es)
 leg(ionis) eiusdem,
 8 votum posuerunt.

Legio IV Flavia'nın centurio'su Iulius Licinus'un oğlu Silvanus'a sağlığı için, aynı lejyonun askerleri tesserarius Aurelius Zotikos ve Aurelius Bello bu adağı adadılar.

Fotoğraf 2.60 Christol ve Drew-Bear, 1987: lev. 26

Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

Kat. No.: 72

Sütun; **Buluntu Yeri:** Apameia/Afyon; **Şimdiki Yeri:** bilinmiyor. Yayınlarda başka bilgi yoktur.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 365; Buckler ve Calder, 1939: 146, no.109; Le Bas ve Waddington, 1972: 746; Yıldız, 2012: 248-249.

Yazıt bir sütunun üzerinde fragman olarak bulunmuştur.

- [- - - - -] ... Apameia'da ticaret yapanlar burada dinsel bir
 2 qui Apameae törenle tanrıya ithaf ettiler.
 negotiantur
 4 h(ic) c(onsecraverunt). **Yazıtın Tarihi:** Yayınlarda belirtilmemiştir.

2.2.5.6. Mil Taşları

Kat. No.: 73

Kireç taşı; **Buluntu Yeri:** Çapalı Köy/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Belediyenin atölyesinde durmaktadır; **Yük.:** 177 cm; **Çap:** (üst) 43 cm, (alt) 41 cm; **Harf Yük.:** 3,5 cm.

Yayınlandığı Yer: Christol ve Drew-Bear, 1987b: 19, no. 2 (I), dn. 28.; French, 1981: 167, no. 13; Yıldız, 2012: 324.

- [Imp(erator)·Cae]s(ar) L. Sept[imius Sev]-
 2 [erus] Pius·Perti[nax]
 [Aug(ustus)] Arab(icus) Adiab[eni]-
 4 [cu]s Parthicus [Max(imus)]
 [pon]tifex max(imus), [tr(ibunicia)]
 6 [pot(estate)] VI, imp(erator) XI, co(n)s(ul),
 [pro]co(n)s(ul), et Imp(erator) Cae[s(ar)]
 8 [M. Aur.] Antoninus Au<g>(ustus)
 (vac.) Part(hicus) Max(imus) (vac.)
 10 [viam] restituerunt
 [per T.] Atticium [N]-
 12 orbanum Stra-
 bonem leg(atum)
 14 Aug(usti) pr(o) pr(aetore). mil(ia)
 VIII.

Fotoğraf 2.61 Yıldız 2012: 324

İmparator Caesar Lucius Septimius Severus pius Pertinax Arabicus Adiabenicus Particus maximus 6 kez tribunicia potestas, 11 kez imparator, consul, proconsul ve İmparator Caesar Marcus Aurelius Antoninus Augustus Particus maximus eyalet valisi Titus Atticus Norbanus Strabo aracılığıyla yolu onardı.

Yazıtta isimleri geçen imparatorlar: Septimius Severus (193-211), Caracalla (211-217).

Yazıtın Tarihi: M. S. 198.

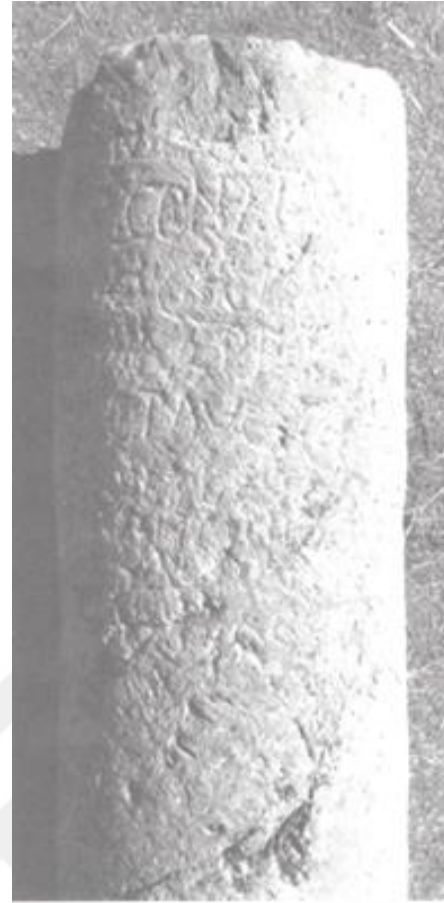
Kat. No.: 74

Kireç taşı; **Buluntu Yeri:** Çapalı Köy/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Belediyenin atölyesinde durmaktadır; Yayınlarda başka bilgi yoktur; **Harf Yük.:** 5 cm.

Yayınlandığı Yer: Christol ve Drew-Bear, 1987b: 19-20, no. 2 (II); Yıldız 2012: 325.

- d(omino) n(ostro)
- 2 [F]l(avio) Val(erio) Constantino
[[et Val(erio) Lic]iniā[n]o [Licinio]]
- 4 p(iis) f(elicibus) in-
vict(is) Aug(ustis) et F[l(avio)]
- 6 Val(erio) Crispo et Va[l(erio)]
Constantini Licini[o]
- 8 et Cl(audio) Val(erio) Constantino
{ab} [nobil(issimis)]
- 10 Caesss(aribus).
m(ilia)
- 12 [VIII].

Efendilerimiz dindar, mutlu, yenilmez Augustuslarımız Flavius Valerius Constantinus ve Valerius Licinianus Licinius ve en soylu Caesar ailesinden Flavius Valerius Crispus ve Valerius Constantinus Licinius ve Claudius Valerius Constantinus için, 8 mil.

Fotoğraf 2.62 Christol ve Drew-Bear, 1987: 8

Yazıtın Tarihi: M. S. 317-324

Yazıtta isimleri geçen imparatorlar: I. Constantinus (306-337), Licinius (308-324).

Kat. No.: 75

Kireç taşı; **Buluntu Yeri:** Çapalı Köy/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Belediyenin atölyesinde durmaktadır; **Yük.:** 83 cm; **Çevresi:** 164 cm; **Çap:** 52 cm; **Harf Yük.:** 3 cm.

Yayınlandığı Yer: Christol ve Drew-Bear, 1987b: 23-24, no. 3 (III); Yıldız, 2012: 325.

- D(ominis) N(ostris)
 2 [Fl(avio)] Val(erio) Constantino et
 [[Val(erio) Liciniano Licinio p(iis)(?)]]
 4 [f(elicibus) (?) in]vict(is) Aug(ustis) et Fl(avio)
 [Va]l(erio) Crispo et Val(erio) Constantini (sic)
 6 [Lici]nio et Cl(audio) Val(erio) Constantino
 [n]ob(ilissimis) Caes(aribus tribus)
 8 m(ilia) p(assuum) [V]III.

*Efendilerimiz dindar, mutlu, yenilmez Augustuslarımız
 Flavius Valerius Constantinus ve Valerius Licinianus
 Licinius ve en soylu Caesar ailesinden Valerius Cons-
 tantinus Licinius ve Claudius Valerius Constantinus
 için, 8 mil.*

Yazıtta isimleri geçen imparatorlar: I. Constantinus (306-337). Licinius (308-324).

Yazıtın Tarihi: M. S. 317-318.

Kat. No.: 76

Kireç taşı; **Buluntu Yeri:** Çapalı Köy/Afyon;

Şimdiki Yeri: Belediyenin atölyesinde durmaktadır; **Yük.:** 92 cm; **Gen.:** 50 cm; **Harf Yük.:** 4,5 cm.

Yayınlandığı Yer: Christol ve Drew-Bear, 1987b: 24-25, no. 4; Yıldız, 2012: 326.

Fotoğraf 2.63 Yıldız, 2012: 325

Fotoğraf 2.64 Yıldız, 2012: 326

	D(ominis) N(ostris)	<i>Efendilerimiz dindar, mutlu, yenilmez</i>
2	Fl(avio) Val(erio) Constantino	<i>Augustus'larımız Flavius Valerius</i>
	[[et Val(erio) Liciniano	<i>Constantinus, Valerius Licinianus Lici-</i>
4	Licinio p(iis) f(elicibus)]]	<i>nus ve Flavius Valerius Crispus, Vale-</i>
	[in]vict(is) Au[g(ustis) et Fl(avio)]	<i>rius Constantinus Licinius ve Claudius</i>
6	[V]al(erio) Crispo et [Val(erio)]	<i>Valerius Constantinus'a.</i>
	[Cons]tant[ino Licinio]	İsimleri geçen imparatorlar: I. Constan-
8	et Cl(audio) Val(erio) [Constantino etc.	tinus (306-337), Licinius (308-324).

Yazıtın Tarihi: M. S. 317-318.

Kat. No.: 77

Kireç taşı; **Buluntu Yeri:** Çapalı Köy/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Yayınlarda belirtilmemiştir;

Yük.: 84 cm; **Çap:** 52 cm; **Harf Yük.:** 4,5-5 cm.

Yayınlandığı Yer: Christol ve Drew-Bear, 1987b: 22-23, no. 3 (I); Yıldız, 2012: 327.

	D(omino) N(ostro)
2	Fl(avio) Clau(dio)
	Iuliano
4	pio felici
	semp(er) Aug(usto)
6	mi(lia) [VIII]
	<i>Efendimiz dindar, mutlu daima Augustus</i>
	<i>Flavius Claudius Iulianus için. 8 mil.</i>
	Yazıtta ismi geçen imparator:
	Iulianus (360-363).

Yazıtın Tarihi: M. S. 361-363.

Fotoğraf 2.65 Christol ve Drew-Bear, 1987: lev. 5

Kat. No.: 78

Kireç taşından silindirik biçimli taş; **Buluntu Yeri:** Tekin Köy/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Yayınlarda belirtilmemiştir; **Yük.:** 128 cm; **Çap:** 32 cm; **Harf Yük.:** (i) 3-3,5 cm, (ii) 2,8-3,5 cm, (iii) 4,5-6 cm, (iv) düzensiz 3-4,5 cm, (v) 4-5 cm, (vi) 3-5 cm, (vii) 3-5 cm.

Yayınlandığı Yer: French, 1981: 171/2, no. 15; AE, 1986: 677; SEG 31, 1979-1994: 1101; Yıldız, 2012: 328-329.

(i)	Ἀπαμ[έας ---]	(ii)	[-----]A
	<i>Apameia ...</i>	2	[---]A[-----]
			[---]CT[-----]
		4	ἡγεμονεύ(οντος)
			Αὐρ Μαξίμου
		6	[-----]
			<i>... öncülük eden Aurelius Maximus'un ...</i>
(iii)	τοῖς κυρίοις	(iv)	Αὐτοκράτ-
2	ἡμῶν Κάρῳ καὶ Κα-	2	ορι [Κα]ίσαρι
	ρεῖνῳ κὲ Νομεριανῷ,		[-----]
4	ἡγεμονεύοντος τοῦ δι-		<i>İmparator Caesar ... için ...</i>
	ασ(ημοτάτου) Ἀσκλημιοδό-		
6	του ἀπὸ Ἀπαμέ-		
	ας		
8	μ(ίλια) δ'.		
	<i>Efendilerimiz Carus ve Carinus ve Numeri-</i>		
	<i>anus için öncülük eden seçkin Asklemio-</i>		
	<i>dos'un Apameia'dan dört mil.</i>		
(v)	[-----]	(vi)	dd(ominis) nn(ostris)
2	καὶ τοῖς ἐπιφα-	2	Fl(avio) Gratiano
	νεστάτοις Καί-		[-----]
4	σ[α]ρ[σιν] Κωνσταντίῳ καὶ	4	[-----]
	Μαξιμιανῷ		[- Aug]usti[s]
	<i>... ve görkemli Caesarlarımız Constantius</i>		<i>Efendilerimiz Augustuslar Flavius Gratia-</i>
	<i>ve Maximianus için</i>		<i>nus ... için</i>
(vii)	[-----]		
2	[- PIO -]		
	[-----]		

Anlamli bir çeviri çıkmamaktadır.

Miltaşında belirtilen *caput viae* Apameia'dan verilen uzaklık 4 mildir.

Yazıtta ismi geçen imparator: Gratianus (367-383).

Yazıtın Tarihi: (i), (ii) ve (vii) bilinmemekte; M. S. (iii) 283, (iv) 283-284, (v) 293-305, (vi) 379-383.

Kat. No.: 79

Kireç taşı; **Buluntu Yeri:** Çapalı Köy/Afyon; **Şimdiki Yeri:** bilinmiyor. Yayınlarda başka bilgi yoktur. **Harf Yük.:** 4-8 cm.

Yayınlandığı Yer: Christol ve Drew-Bear, 1987b: 21-22, no. 2 (III); Yıldız, 2012: 327.

	[D(ominis) N(ostris tribus)]	<i>Dindar ve mutlu efendilerimiz Valens, Gratianus ve Valentinianus 'a.</i>
2	Val[enti]	
	et [Gratian]o [et]	Yazıtta isimleri geçen imparatorlar: Valens
4	Valen[t]iniano	(364-378), Gratianus (367-383), Valentinianus
	p(iis) f(elicibus)	(375-392).

Yazıtın Tarihi: M. S. 375-378.

Kat. No.: 80

Pembe damarlı beyaz mermerden silindirik biçimli eser; **Buluntu Yeri:** Dinar/Afyon; **Şimdiki Yeri:** bilinmiyor; **Yük.:** 60-73 cm; **Çap:** 35,5 cm; **Harf Yük.:** (i) 5-7 cm, (ii) 4-5 cm;

Yayınlandığı Yer: French, 1981: 87, no. 40.

(i)	DD nn	(ii)	[D]D nn (sic)
2	[- - - -]	2	[Co]nstant
	[Con]stantino et		[- -]ta
4	Licinniano	4	[- - - -]
	invictis		[- -] et FE
6	(vac) Augg.	6	[- - - - -]imov (sic)
	- - - -		[no]bb Caess
8	Ab Apamia	8	[?]
	[?]		<i>Efendilerimiz asil Caesarlar Constantius ... ve ...</i>

Efendilerimiz ... yenilmez Augustuslar Constantinus ve Licinnianus için ... Apameia'dan ...

Caput viae Apameia olarak belirtilmiştir.

Yazıtlarda isimleri geçen imparatorlar: I. Constantinus (306-337), Licinius (308-324).

Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

Kat. No.: 81

Kireç taşı; **Buluntu Yeri:** Dinar/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Yayınlarda belirtilmemiştir; **Yük.:** 111 cm; **Çap:** 44 cm; **Harf Yük.:** 5 cm.

Yayınlandığı Yer: Buckler vd., 1933: 126; French, 1981: 88, no. 42.

[Imp] Ca[es - - -]	Yazıtın üstünde daha küçük harflerin izleri görülmektedir.
2 [- - - -]s[- - - -]	Harflerin hangi dilde olduğu anlaşılmamaktadır.
- - - -	Bkz.: Buckler vd., 1933: 126
<i>Imperator Caesar ...</i>	Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

2.2.5.7. Fragmanlar

Kat. No.: 82

Yazıt taşıyıcısının ne olduğu yayınlarda verilmemektedir; M. Ulpio Meti[- - -].

Buluntu Yeri: Dinar/Afyon; **Şimdiki Yeri:** bilinmiyor. Yayınlarda başka bilgi yoktur. *Marcus Ulpius Meti... 'a.*

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 13664; Georges, 1893: 321, no. 17; Buckler ve Calder, 1939: 147, no. 140; Yıldız 2012: 329. **Yazıtın Tarihi:** Yayınlarda belirtilmemiştir.

2.2.6. Prymnessos

2.2.6.1. Onur Yazıtları

Kat. No.: 83

Mermerden heykel kaidesi; **Buluntu Yeri:** Afyon; **Şimdiki Yeri ve Ölçüleri:** Yayınlarda belirtilmemiştir. **Yayınlandığı Yer:** CIL III Suppl., 1873: 7043; Ramsay, 1967: 154, 155; SEG 36, 1986: 1200.

L. [A]rrun[ti]o L. f. S[criboniano],	(Latince) Lucius 'un oğlu ve
2 Pompei Magni ab[nepoti],	Pompeius Magnus 'un torunu,
Ani(ensi)(?), praef(ecto) urb(is), au[g(uri), - - -]	Aniensus Tribusu 'ndan, prae-
4 Prymness(ii) et c(ives) R(omani) [qui ibi nego]-	fectus urbis, augur, Lucius Ar-
tiantur, cura[m agente]	runtius Scribonianus için...
6 C. Caecillio L. f. M[- - -].	Prymnessoslular ve burada ti-
ó δῆμος καὶ οἱ κατοικοῦν]-	caret yapan Roma vatandaş-
8 τες Ῥωμαῖδι Λε[ύκιον Ἀρρούν]-	ları, Lucius oğlu Gaius Caeci-
τιον Λευκίου υἱὸν Ἀνιήσης(?)]	lius M... 'un sorumluluğu al-
10 Πομπηίου Μ[άγνου ἀπόγο]-	tında.
von Σκριβων[ιανὸν, ἑπαρ]-	(Yunanca) Demos ve bölgede
12 χον Ῥώμ(ης), αὐ[γουρα],	yaşayan Roma vatandaşları
- - -	Lucius 'un oğlu ve Pompeius
	Magnus 'un torunu, Aniensus
	Tribusu 'ndan Roma prae-fec-
	tus, augur, Lucius Arruntius
	Scribonianus 'u onurlandırdı.

Arruntius Scribonianus senato sınıfındandır. Bölgede M. Ö. geç 1. yy. itibaren birçok Arruntii ailesinden isim içeren yazıt bulunmaktadır.

Yazıtın Tarihi: M. S. 1. yy. ortaları

2.2.6.2. Mezar Yazıtları

Kat. No.: 84

Beyaz mermerden blok; **Buluntu Yeri:** Afyon, Cami duvarında (Prymnessos veya Dokimeion); **Şimdiki Yeri:** Yayınlarda belirtilmemiştir; **Yük.:** 93cm; **Gen.:** 63 cm;

Yayınlandığı Yer: CIL III Suppl, 1873: 14192; Christol ve Drew-Bear, 1986: 56 vd., no. 71.

	Pactumeiae Salviae	(Latince ve Yunanca) Pactumeia Salvia için. Gaius Sallustius Serapas
2	C. Sallustius Serapa uxori suae.	
	Πακτουμηΐαι Σαλουΐαι	kendi eşi için (yaptı).
4	Γάιος Σαλλούστιος Σεραπᾶς ἰδίαι γυναικί.	Yazıtın Tarihi: M. S. 2. yy. ikinci yarısından.

Kat. No.: 85

Kireç taşından lahit; **Buluntu Yeri:** Sülün/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Yayınlarda belirtilmemiştir; **Yük.:** 57 cm; **Gen.:** 207 cm; **Kal.:** 83 cm; **Harf Yük.:** 4-3 cm.

Yayınlandığı Yer: Ballance, 1969: 143 vd.; BE, 1972: 456; AE, 1973: 533.

At yalağı olarak kullanılmış ve dibi kısmen yanmıştır. 7 Latince ve 1 Yunanca satırdan oluşan yazıt yan tarafında bir *tabula ansata*'ya ve altına yazılmıştır.

	☿ d(is) m(anibus).	(Latince) Yeraltı Tanrıları'na. Augustusların azatlısı Marcus Aurelius Victorinus Ipsina ve Moeteana'nın yerel tabularius'u. Onun azatlısı Marcus Aurelius Icius koruyucusu için bu mezarı sadece bir hediye olarak yaptı.
2	M. Aur(elius) Victorinus, ☿	
	Augustorum libertus,	
4	tabularius regionaris	
	Ipsina<e> et Moeteanae	
6	M. Aur(elius) Icius li(bertus) patrono v(otum) fecit arēam tan̄tum.	
8	Τ. Στάσιος Νίγερ συνεχώρησα τὴν σορὸν ἐπιτεθῆναι φιλίας χάριν.	(Yunanca) Titus Stasius Niger lahdin onun üstüne gelmesini arkadaşlıkları nedeniyle onayladı.

Yazıtın Tarihi: M. S. 3. yy.

2.2.6.3. Mil Taşları

Kat. No.: 86

Kireç taşı; **Buluntu Yeri:** Sülün/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Yayınlarda belirtilmemiştir; **Yük.:** 180 cm; **Çap:** 41,5-44 cm; **Harf Yük.:** 6 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 7171; Ramsay, 1967: 291,289.; French, 1981: 94, no. 46.

	[Imp(eratori) Caes(ari)]	<i>İmparator Caesar Lucius Septimius Severus</i>
2	[L. Sept(imio) Seve]ro	<i>Pius Pertinax Augustus Arabicus Adiabenicus</i>
	[Pio Pertinaci]	<i>Parthicus Maximus ve İmparator Caesar Mar-</i>
4	Aug(usto), [Ar]abico,	<i>cus Aurelius Antoninus Pius Augustus ... onu-</i>
	Adiabenico,	<i>runa. Prymnessos'tan üç mil.</i>
6	Parthico Ma-	
	ximo, et Imp(eratori)	<i>Caput viae Prymnessos olarak belirlenmiştir.</i>
8	Caesari M. Aur.	<i>Satır 11-12 Geta'nın ismi silinmiştir. Septimus</i>
	Antoni-	<i>Severus ve Caracalla'nın adı geçmektedir.</i>
10	no Pio Aug(usto).	
	[[- - -]]	
12	[[-] A Pry-	
	mnesso	
14	μι τγ'.	Yazıtın Tarihi: M. S. 193-209.

2.2.7. Synnada

2.2.7.1. Resmi Nitelikli Yazıtlar

Kat. No.: 87

Beyaz mermerden fragman; **Buluntu Yeri:** Şuhut/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Afyon Müzesi; **Env. No.:** Yayında belirtilmemiştir; yayınlarda başka bilgi yoktur. **Yük.:** 35,8 cm; **Gen.:** 90 cm; **Kal.:** 15 cm; **Harf Yük.:** 3-3,2 cm.

Yayınlandığı Yer: Macpherson, 1952: 72 vd.; AE, 1954: 43 vd. no 132.

Edictum Diocletiani'in bir fragmanı. Edictum Diocletiani ile ilgili bkz. Lauffer, 1971. Türkçe bir çeviri için bkz. İznik, 2011, 111-126.

(i)	---		
	<d>e aebore e<t> testudinae		
2	{d} eboris libra I	x CL	
	testudines Indicae dorsua-		
4	les libra I		x C.
	de acu		
6	acus sartoria sive sufiscla-		
	toria suptilissima	x IIII	
8	formae secundae		x II
	acus ciliciari<s> sive sagmaria	x II.	
10	de becturarum mercedibu<s>		
	redae in un<o> homin<e> per passus		
12	mille{s}		x II
	redae in solito onere per		
14	passus m(il)e)	x XII	

(ii)	[- - - pe]-		
2	đum XVI [tincta		x MMD]
	rachana optima grabađa[ria]	x MDC	
4	alba libr(as) XII		
	rachana Arabica sive Damas-		
6	cena vel alterius civitatis		
	tincta habita ratione pon-		
8	deris lanae et plumaturae		
	di<s>tra<h>i debet		
10	rachana rustica p(ondo) X	x D	
	dalmaticomaforium mų-		
12	liebre{m} ex lanis grossio-		
	ribus clabans porpurae isgi-		
14	ne libr(as) II		x IIC
	dalmatica virilis subserica		
16	clabans ypoblattae uncias		

- (iii) [- - -]
 2 bitu- - -
 purpur- - -
 4 chlam[ys - - -]
 daban- - -
 6 u III (vac.) [- - -]
 fibula[torium - - -]
 8 simp[lex - - -]
 unç[ias - - -]
 10 fibu[latorium - - -]
 simp[lex - - -]-
 12 bus e- - -
 sup- - -
 14 chla[mys - - -]
 - - -

Fotoğraf 2.66 Macpherson, 1952: lev. X 1

Yazıtın Tarihi: İmparatorluk Dönemi'nden.

2.2.7.2. Yapı ve Bina Yazıtları

Kat. No.: 88

Beyaz mermer kaidenin üst bloğu; **Buluntu Yeri:** Şuhut/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 28 cm; **Gen.:** 101 cm; **Kal.:** 120-96 cm; **Harf Yük.:** 3 cm.

Yayınlandığı Yer: Buckler vd., 1933: 70.

L. Arruntius [A]çiamus aquam Augustam

2 de suo civitati dedit.

Lucius Arruntius Aciamus kendi cebinden polisine aqua Augusta'yı bağışladı.

Fotoğraf 2.67 Buckler vd., 1933: lev. 21, no. 70

Yazıtın Tarihi: M. S. 1.-2. yy. arası.

2.2.7.3. Onur Yazıtları

Kat. No.: 89

Beyaz mermer levha; **Buluntu Yeri:** Şuhut/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir;

Yük.: 91-61 cm; **Gen.:** 100 cm; **Kal.:** 17 cm; **Harf Yük.:** 9-12 cm.

Yayınlandığı Yer: Buckler vd., 1933: 55; Ramsay, 1967: 264 A.

- [Caesar]i n(ostro)
 2 [T. Ael(io) Hadr(iano)] Antonino
 [August]o Pio et
 4 [domo] eius
 [T. Ael(ius) Aug(usti) I]ib(ertus) verna
 proc(urator).

Fotoğraf 2.68 Buckler vd., 1933: lev. 19, no. 55

Caesarımız Titus Aelius Hadrianus Antoninus Pius ve onun ailesi için Augustus'un azatlısı doğuştan evin kölesi procurator Publius Aelius.

Yazıtta ismi geçen imparator: Antonius Pius (138-161).

Yazıtın Tarihi: M. S. 138-161.

2.2.7.4. Mezar Yazıtları

Kat. No.: 90

Mermer bloklar; **Buluntu Yeri:** Şuhut/Afyon; **Şimdiki Yeri:** yayınlarda verilmemiştir; (i)

Yük.: 70 cm; **Gen.:** 218 cm; **Kal.:** 42 cm; **Harf Yük.:** 7-5 cm; (ii) **Yük.:** 34 cm; **Gen.:** 137 cm; **Kal.:** (üst) 50 cm, (alt) 37 cm; **Harf Yük.:** 5,3-7 cm.

Yayınlandığı Yer: (i) Buckler vd., 1933: 80A; Kearsley, 2001: 42-43, no. 60; (ii) CIL III Suppl., 1873: 13656; Buckler vd., 1933: 81; Kearsley, 2001: 42-43, no. 60.

(i) Ortasından ön tarafa doğru pervazlı mermer blok. Başlar, Eroslar ve salkımlar ile dekore edilmiş. Yazıt kabartmaların arasında bulunmaktadır. (ii) Görünüşe bakılırsa aynı binadan arşitrav bloku; yazıt pervazda yer almakta.

- (i) - - - Cytheris cum Flavio Achaico f(ilio) sibi et T. Flavio Syri[aco - - -].

- 2 [- - - Κυ]θηρίς ἔσὺν Φλαουίῳ Ἀχαϊκῶι υἱῶι ἑαυτοῖς καὶ
 T. ἑ Φλ[αουίῳ Συριακῶι - - -]

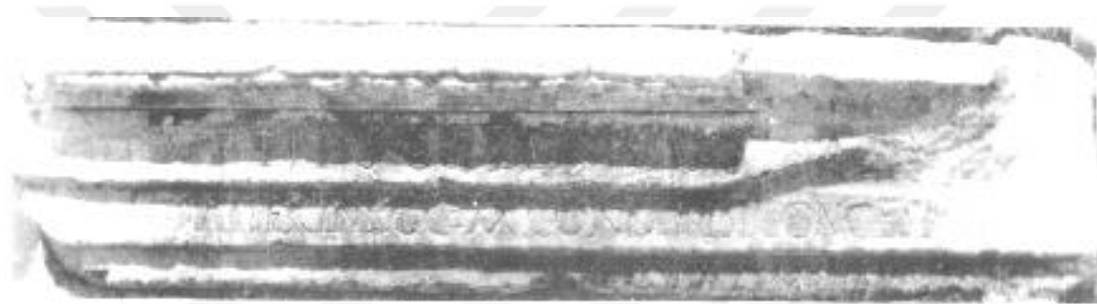
- 4 ἑ ἐποίησαν. ἑ

(Latince ve Yunanca) Kytheris bunu oğlu Flavius Akhaikos ile kendileri ve Titus Flavius Syriakos için (yaptı).

Fotoğraf 2.69 Buckler vd., 1933: lev. 22, no. 80A

- (ii) Titus Θ Flavius Θ Δ [chaicus - - -]
 2 alter(um) in hoc Θ m(onumento) condi nisi concessero dim[- - -].
 τούτου τοῦ μνημείου ΤΟ Δ [- - -]

Fotoğraf 2.70 Buckler vd., 1933: lev. 22, no. 81

(Latince) Titus Flavius Akhaikos ... ben izin vermediğim sürece başka biri bu mezara gömülemez ...

(Yunanca) ... bu mezarın ...

Syriakos belki eş ve babalarıydı veya o kişinin adı eşi ve oğlunun isminin önünde yazılıydı ve Syriakos sadece bir akrabaydı. (Krş. Kearsley, 2001: 43)

Yazıtın Tarihi: M. S. 1. yy. sonları ile 2. yy. başları arası.

Kat. No.: 91

Mermer blok; **Buluntu Yeri:** Mahmut Köy, Şuhut/Afyon;
Şimdiki Yeri: yayınlarda verilmemiştir; **Yük.:** 54 cm;
Gen.: 67 cm; **Harf Yük.:** 4,5-3 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL 1873: 7047; Ramsay, 1883: 305, no. 26; Buckler vd., 1933: 53; Kearsley, 2001: 43-44, no. 61.

Mermerden blok üstünde yazıtın bulunduğu *tabula ansata*.

Fotoğraf 2.71 Buckler vd., 1933: lev. 19, no. 53

	Arruntiae L. f. Attice	(Latince) Lucius'un kızı Arruntia Attike için onun eşi ve
2	con[tuber]nali et Q. A[rrun]tio	Quintus Arruntius Iustus
	Iust[o fili]o carissim[o] 𐤀	onun sevgili oğlu için. Nero
4	Hya[cinthus Neronis] 𐤀	Caesar Augustus'un kölesi
	Caes(aris) [Aug(usti) tabularius] p(osuit) d(e) s(uo).	Hyakinthos, tabularius kendi
6	Ἀρρουντί[αι Λουκίου] Ἀττικῆι	cebinden yaptı.
	γυναι[κὶ ἰδίαι(?)] καὶ Κοίντῳ	(Yunanca) (Lucius'un kızı)
8	Ἀρρουν[τίῳ Ἰούστῳ] ὃῳ τεί-	kendi eşi ve sevgili oğlu
	μιῳ[τάτῳ Ὑάκινθ]ος Νέρωνος	Quintus Arruntius Iustus
10	Καί[σαρος Σεβαστοῦ τα]βλάριος	için. Nero Caesar Augus-
	[ἐκ τῶν ἰδίων ἐποίησεν].	tus'un kölesi Hyakinthos, ta-
		bularius kendi cebinden
		yaptı.

Sat. 2: Eş için contubernalis kelimesi kullanılmıştır.

Hyakinthos yazıtın yazıldığı esnada köle statüsünde olduğu için eşi contubernalis olarak yazılmıştır. Eşi muhtemelen köle değildi ve oğlu bundan dolayı eşinin adını taşımaktaydı. (Krş. Kearsley, 2001: 43-44)

Yazıtta ismi geçen imparator: Nero (54-68).

Yazıt Tarihi: M. S. 54-68.

Kat. No.: 92

Yazıt taşıyıcısının ne olduğu yayınlarda verilmemektedir; **Buluntu Yeri:** Şuhut/Afyon; **Şimdiki Yeri:** bilinmiyor. Yayınlarda başka bilgi yoktur.

Yayınlandığı Yer: CIL 1873: 7048; Ramsay, 1967: 267,263.

	M. Ulpius	M. Ulpius Paederos Marianus'un azatlısı burada yat-
2	Mariani lib(ertus)	maktadır.
	Paederos hic	
4	situs est.	Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

Kat. No.: 93

Yazıt taşıyıcısının ne olduğu yayınlarda verilmemektedir; **Buluntu Yeri:** Şuhut/Afyon; **Şimdiki Yeri:** bilinmiyor. Yayınlarda başka bilgi yoktur.

Yayınlandığı Yer: CIL 1873: 7046; Ramsay, 1967: 267, 264.

- d(is) m(anibus).
 2 Ulpiae
 Hygiae
 4 Mariani
 Aug(usti) lib(erti) proc(uratoris) lib(ertae)
 6 Felix coniugi
 optimae b(ene) de se
 8 meritae.

*Yeraltı Tanrıları'na. Augustus azat-
 lısı procurator Marianus'un azat-
 lısı mutlu eşi Ulpia Hygia'nın iyi
 hizmetleri için.*

Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtil-
 memiştir.

Kat. No.: 94

Kireç taşından stel; **Buluntu Yeri:** Şuhut/Afyon;
Şimdiki Yeri: Afyon Müzesi. **Env. No.:** 4058;
Yük.: 75 cm; **Gen.:** 45 cm; **Kal.:** 18 cm; **Harf**
Yük.: 5 cm;

Yayınlandığı Yer: Drew-Bear ve Eck, 1976: 308
 no. 14; AE, 1976: 0667.

Üçgen çatısının ortasında beş uçlu yıldız ve akro-
 ter süslemeli kireç taşından stel. Yazıt derin ve
 çerçevelenmiş. Yazıtın birinci ve ikinci satırın
 arasında bir erkek çocuğun başı yer almakta.

Fotoğraf 2.72 Drew-Bear ve Eck, 1976:
lev. 47, no. 1

- d(is) m(anibus).
 2 filio
 Iul. Cel-
 4 sus mil(es)
 leg(ionis) IIII Fl(aviae).
*Yeraltı Tanrıları'na. Legio IV Flavia'nın askeri
 Iulius Celsus oğlu için (yaptı).
 Oğlunun isminin belirtilmemesi dikkati çekmektedir.
 Drew-Bear ve Eck küçük yaşta ölmesinin neden ola-
 bileceğini öne sürmektedirler.*

IV Flavia lejyonu Dalmatia ve Moesia superior'daydı. Iulius Celsus'un oğlunu Synnada'da gömmüş olması Phrygia Bölgesi'nde bu lejyonun bir parçasının mermer ocaklarının düzeni için görev yapmakta olduğunu tahmin ettirmektedir.

Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

Kat. No.: 95

Beyaz mermer; **Buluntu Yeri:** Şuhut/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Yayınlarda belirtilmemiştir; **Yük.:** 62 cm; **Gen.:** 86 cm; **Harf Yük.:** 8,5-10 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 7044; Ramsay, 1883: 306, no. 27; Buckler vd., 1933: 61.

Fotoğraf 2.73 Buckler vd., 1933: lev. 20, no. 61

[Ti.] Claudius M. f.

2 [Pa]p. Asiaticus tr(ibunus) mil(itum).

Marcus oğlu Tribunus militum Titus Claudius Papirius Asiaticus.

Yazıtın Tarihi: M. S. 1. yy.

Kat. No.: 96

Beyaz mermerden altar; **Buluntu Yeri:** Şuhut/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Yayınlarda belirtilmemiştir; **Yük.:** 81 cm; **Gen.:** 46-48-59 cm; **Harf Yük.:** 3,5 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 7045; Buckler vd., 1933: 62; Ramsay, 1967: 261.

Fotoğraf 2.74 Buckler vd., 1933: lev. 20, no. 62

dis manibus.

2 Fl. Eutychiae

matri piissimae

4 Amiantus Aug(usti)

lib(ertus)

6 a commentaris.

Yazıtın Tarihi: M. S. 2. yy.

Yeraltı Tanrıları'na! Augustus'un emirlerini yazmaktan sorumlu azatlısı Amiantus pek dindar annesi Flavia Eutykhia için (yaptı).

2.2.7.5. Mil Taşları**Kat. No.: 97**

Kireç taşından silindir; **Buluntu Yeri:** Şuhut/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Yayınlarda belirtilmemiştir; **Yük.:** 132 cm; **Çap:** 31 cm; **Harf Yük.:** 2-5,5 cm.

Yayınlandığı Yer: AE, 1976: 660; French, 2014: 88 vd., no. 43.

- dd NN Imppp diocletiano
 2 et Ma-
 [x]imiano N
 4 (vac) et Fl' Val' Const-
 INVICTIA antio et Gal
 6 (vac) Val Maximiano
 nobil
 8 [Ca]es[s]
 (vac) μ θ'

Fotoğraf 2.75 French, 2014: 372, 7.1.9

İmparatorlarımız Diocletianus ve Maximianus ... ve asil Caesarlar Flavius Valerius Constantius ve Galerius ... ve Valerius Maximianus ... dokuz mil.

Caput viae Synnada olarak belirlenmiştir.

Yazıtta isimleri geçen imparatorlar: Diocletianus (284-305), Maximianus (285-310).

Yazıtın Tarihi: M. S. 286-305.

Kat. No.: 98

Gri kireç taşından kolon; **Buluntu Yeri:** Şuhut/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Yayınlarda belirtilmemiştir; **Yük.:** 79 cm; **Çap:** 45 cm; **Harf Yük.:** 3,5-5 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 14199; Radet, 1895: 544; Buckler vd., 1933: 58; Ramsay 1941, 248 no.3 ve 281 no. 278; Christol ve Drew Bear, 1986, 44-45; French, 2014: 89 vd., no. 44.

- (i) Imp Caesar
 2 [div]i T[raiani f]
 [divi] N[ervae nep]
 (ii) τοῖς κυρίοις ἡμῶν
 2 Γ. Οὐαλ. Διοκλητιανῶ
 καὶ Μ. Οὐαλ. Μαξιμιαν[ῶ]
 4 Σεβ(αστοῖς) καὶ
 Φλα. Οὐ. Κωνσταντίῳ
 6 καὶ Γ. Οὐαλ. Μαξιμια[νῶ]
 ἐπιφανεστάτοις Καίσα[ρσιν].

(i) *Tanrisal Nerva'nın torunu tanrisal Traianus'un oğlu İmparator Caesar*

Fotoğraf 2.76 Buckler vd., 1933: lev. 20, no. 58

(ii) Efendilerimiz Augustuslar Gaius Valerius Diocletianus ve Marcus Valerius Maximianus ve görkemli Caesarlar Flavius Valerius Konstantinus ve Galerius Valerius Maximianus için.

- (iii) Φλ. Οὐαλ. Κρίσπος καὶ Οὐα[λ.] *Caput viae* Synnada olarak belirlenmiştir.
 2 [Κωνσ]ταντεῖνος Λικίν[νιος - -] Yazıtta isimleri geçen imparatorlar: Dioc-
 - - - letianus (284-305), Maximianus (285-310).

(iii) Flavius Valerius Crispus ve Valerius Konstantinus Licinius ...

Yazıtın Tarihi: (i) bilinmiyor, (ii) M. S. 293-305, (iii) M. S. 317-324.

Kat. No.: 99

Kireç taşı; **Buluntu Yeri:** Şuhut/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Yayınlarda belirtilmemiştir; **Yük.:** 205 cm; **Çap:** 46-51 cm;

Yayınlandığı Yer: Buckler vd., 1933: 60; Ramsay, 1941: 295, no. 297; French, 2014: 91, no. 45 (A).

- [- - -]B (vac)
 2 [- - -]M[- -]
 [- - -]I[-]καὶ
 4 [- αἰω]νίο[ις -]
 [Αὐγούσ]τοις (vac)
 6 [- - -]ι Καί[-]
 [- - -]ν (vac)
 8 [- - -]σαρι Α
 (vac)
 [Α Sy]nna[dis]
 10 [Doci]nio
 [?]

Anlamli çeviri vermiyor.

Fotoğraf 2.77 Buckler vd., 1933: lev. 20, no. 60

Şekil 2.12 Buckler vd., 1933: Fig. 7

Caput viae Synnada olarak belirlenmiştir.

Yazıtın Tarihi: M. S. 2.-3. yy.

Kat. No.: 100

Kireç taşı; **Buluntu Yeri:** Şuhut/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Yayınlarda belirtilmemiştir; **Yük.:** 101 cm; **Çap:** 45 cm; **Harf Yük.:** (i) 8-10,5 cm, (ii) 2,5-4.

Yayınlandığı Yer: French 2014: 92, no. 45 (B).

(i)	Imp Caes[ar]	(ii)	τοῖς κυρίοις ἡμῶν
2	Divi·filius [[Domitianus]]	2	Γ. Οὐαλ. Διοκλητιανῷ καὶ Μ. Οὐαλ. Μαξιμιανῷ
4	Au[g German] cos X[V p p cens]	4	Σεβ(αστοῖς) καὶ Φλα. Οὐ. Κωνσταντίῳ
6	[perpetuus] A Synn[a]dis	6	καὶ Γ. Οὐαλ. Μαξιμια[νῷ] ἐπιφανεστάτοις Καίσα[ρσιν].
8	(vac) [?]		

İmparator Caesar tanrının oğlu Domitianus Augustus Germanicus 15 kez consul, pater patriae, censor perpetuus Synnada'dan ...

Efendilerimiz Augustuslar Gaius Valerius Diokletianus ve Marcus Valerius Maximianus ve görkemli Caesarlar Flavius Constantius ve Flavius Valerius Maximianus için.

Caput viae Synnada olarak belirlenmiştir. Yazıtta isimleri geçen imparatorlar: Domitianus (81-96), Diocletianus (284-305), Maximianus (285-310).

Yazıtın Tarihi: (i) M. S. 90-91, (ii) M. S. 293-305.

Kat. No.: 101

Gri kireç taşından silindir; **Buluntu Yeri:** Sütlü/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Afyon Müzesi; **Env. No.:** Yayınlarda belirtilmemiştir; **Yük.:** 128 cm; **Çap:** 43,5-50 cm; **Harf Yük.:** 4,5-6,5 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 14200; Buckler vd., 1933: no. 9; Ramsay, 1941: 292 no. 290; French, 2014: 96 vd., no. 46 (C).

Fotoğraf 2.78 Buckler vd., 1933: lev. 12, no. 9

Imp(eratori) Ca[es(ari) L(ucio) Septi]-
 2 mio Severo Pio Perti]-
 naci Aug(usto) Ar[a]bico [Ad]-
 4 iabenico Par[t]hico [ma]-
 ximo et Imp(eratori) Cae[s(ari)]
 6 M(arco) Aur(elio) Antonino
 Aug(usto) et L. [[Şeṭimio
 8 Geṭae]] Cae[s]ari.
 a Synnadis [X], Pry-
 10 mnensis m[i]l(ia) V[II].
 µί(λια) ζ'.

Yazıtın Tarihi: M. S. 198-209.

Kat. No.: 102

Yazıt taşıyıcının türü yayınlarda verilmemiştir; **Buluntu Yeri:** Çobankaya, Şuhut/Afyon;

Şimdiki Yeri: Yayınlarda verilmiyor; **Yük.:** 132 cm; **Çap:** 31 cm; **Harf Yük.:** 3-5,5 cm.

Yayınlandığı Yer: Drew-Bear ve Eck, 1976: 297, no. 7.

d(ominis) n(ostris) Imp(eratoribus) Dio-
 2 c[l]etiano et Ma-
 [x]imiano
 (3b) ALEO
 4 invictis AN EIGET
 ATR A
 6 DN
 ET

Efendilerimiz yenilmez İmparatorlar Diocletianus ve Maximianus için ...

Sat. 3b: ALEO harfleri 3 ve 4. satırlar arasındadır. Bu taşın önceden bir yazıt için kullandığını göstermektedir.

İmparator Caesar Lucius Septimius Severus Pius Pertinax Augustus Arabicus Adiabenicus Parthicus Maximus ve İmparator Caesar Marcus Aurelius Antoninus Augustus ve Caesar Lucius Septimius Geta onuruna. Synnada'dan on mil, Prymnessos'tan yedi mil.

Caput viae Synnada olarak belirlenmiştir.

Yazıtta isimleri geçen imparatorlar: Septimius Severus (193-211), Caracalla (211-217).

Fotoğraf 2.79 Drew-Bear ve Eck, 1976: lev. 41

Miltaşının hangi yola ait olduğu buluntu yeri önceki yerinden farklı olduğundan dolayı net bilinmemektedir. Taş büyük olasılıkla Synnada'yı Metropolis'e bağlayan yola aittir. (Kırş. Drew-Bear ve Eck, 1976: 298) Yazıtta isimleri geçen imparatorlar: Diocletianus (284-305), Maximianus (285-310).

Yazıtın Tarihi: M. S. 286-293.

2.2.7.6. Fragmanlar

Kat. No.: 103

Beyaz mermerden fragman; **Buluntu Yeri:** Hallaç/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Yayında belirtilmemiştir; **Yük.:** 46 cm; **Gen.:** 27 cm; **Kal.:** 31 cm; **Harf Yük.:** 3-3,2 cm.

Yayınlandığı Yer: Thonemann, 2013: 178.

(vac)?

[- -]Iota[- -]

2 [- -]ciae[- -]

[- -]urb[- -]

4 [- -]ariş[- -]

Anlamalı bir çeviri çıkmamaktadır.

Yazıtın Tarihi: İmparatorluk Dönemi'nden.

Fotoğraf 2.80 Thonemann, 2013: 178

2.2.8. Dokimeion ve Akarçay Vadisi

2.2.8.1. Mezar Yazıtları

Kat. No.: 104

Beyaz mermerden iki blok; **Buluntu Yeri:** Karaağaç, İscehisar/Afyon; **Şimdiki Yeri:** yayınlarda yoktur; **Yük.:** 171 cm; **Gen.:** 97-129 cm; **Der.:** 37 cm; **Harf Yük.:** 5,5 cm.

Yayınlandığı Yer: Christol ve Drew-Bear, 1986: 55-62.

Mezar yazıtı iki mermer blok üzerine yazılmıştır.

[D M] S

2 [[Flaviis]] Satur[nin]ae et Saturnino
[Flavia] Exoche mate[r] et Saturninu[[s Caes.]]

4 ser. pater d[[isp.]] [[
H M H N S

Sat. 1: dis manibus sacrum.

Sat. 4: ser(vus).

Sat. 5: h(oc) m(onumentum) h(eredem) n(on) s(equitur).

Fotoğraf 2.81 Christol ve Drew-Bear, 1986: lev. 2, no. 6

Yeraltı Tanrıları'na adanmıştır. Flaviiler Saturnia ve Saturninus için anneleri Flavia Eksokhe ve babaları Saturninus, Caesar kölesi ... Bu anıt varise ait değildir.

Saturninus'un, yani babanın, köle olduğu *servus* kelimesi ile belirtilmiştir. Anne, Eksokhe, Flavia *cognomen*'inden dolayı Roma vatandaşı olduğu söylenebilir. (Bkz. Christol ve Drew-Bear, 1986: 55-62)

Yazıtın Tarihi: Yayınlarda belirtilmemiştir.

Fotoğraf 2.82 Christol ve Drew-Bear, 1986: lev. 3, no. 7

2.2.8.2. Mil Taşları

Kat. No.: 105

Kireç taşından kare kaide üstünde silindir; **Buluntu Yeri:** Yakup Pinar, İscehisar/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Yayınlarda belirtilmemiştir; **Yük.:** 138 cm; **Çap:** 54 cm; **Harf Yük.:** 2,5-3 cm.

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 7172; Buckler vd., 1933: no. 13; French, 2014: 93, no. 46 (A).

(i)

(vac) dd(ominis) nn(ostris)

2 Fl. Va. Constanti[no]
victo(ri) Aug(usto) et

4 [Fl. Iul. C]risp[o et]
Fl. Constantino et

6 Fl. Constantio et
Fl. Consta(nte) nob(ilib)ilissimis) et fortiss(imis)

8 (vac) Auggg(ustis).

... efendilerimiz Flavius Valerius Constantinus galip Augustus ve Flavius Iulius Crispus ve Flavius Constantinus ve Flavius Constantinus ve Flavius Contans en soylu ve güçlü ... Augustuslar için.

Fotoğraf 2.83 Buckler vd., 1933: lev. 13, Fig. 2

(i)	Imp·Cae·L·[Septimio Se]-	(ii)	[DD nn]
2	vero Pert[inaci Arabi]-	2	[Fl] Val Co[nstanti]no
	co Adiabenico Pa[rthi]-		[[et Val Licin Licinio]]
4	co maximo Aug·[et]	4	[[invictis Augg]]
	Imp Cae M·Aur Anto[ni]-		et Fl Val Crispo et
6	no maximo Aug [[[et]]]	6	[[Constantino Lic]]-
	[[- - - -]]		[[inio et Fl Cl Cons]]-
8	A Docimio mi VI{I}	8	[[tantino nobb Caess]]
	(vac)		A Docimio
	Αὐτ·Καί·Λ Σεπτιμίω Σεουήρῳ	10	(vac) mi VI
10	Περτίνακι Σεβ Ἀραβικῷ Ἀδια-		Τοῖς Κυρίοις ἡμῶν
	βηνικῷ Παρθικῷ μεγ καὶ Αὐτ	12	Φλ Οὐαλ Κωνσταντείνῳ
12	καὶ Μ Αὐρ Ἀντωνίνῳ Σεβ [[καὶ]]		[[καὶ Οὐα[λ Λικιν Λικινίῳ]]]
	[[- - - -]]	14	(vac) ἀνεικήτοις Σεββ
14	[[- - - -]]		καὶ Φλ Οὐαλ [[[Κρείσπο]]] καὶ
	(vac) μί(λι)α ζ´	16	[Κωνσταντείνῳ Λικινίῳ]
	(Latince) <i>Imperator Caesar Lucius Septi-</i>		[καὶ Φλ Κλ Κωνσταντείνῳ]
	<i>mius Severus Pertinax Arabicus Adiaben-</i>	18	[ἐπιφανεστάτοις Καίσσ]
	<i>icus Parthicus Maximus Augustus ve Impa-</i>		’Απὸ Δοκ[ιμίοθ]
	<i>rator Caesar Marcus Aurelius Antoninus</i>	20	(vac) [μί ζ´]
	<i>Maximus Augustus ve ... Dokimeion’dan</i>		(Latince) <i>Efendilerimiz yenilmez Augustus-</i>
	<i>yedi mil ...</i>		<i>lar Flavius Valerius Constantinus ve Vale-</i>
	(Yunanca) <i>Imperator Caesar Lucius Septi-</i>		<i>rius Licinianus Licinius ve en soylu Cae-</i>
	<i>mius Severus Pertinax Arabicus Adiaben-</i>		<i>sarlar Flavius Valerius Crispus ve Cons-</i>
	<i>icus Parthicus Maximus Augustus ve Impa-</i>		<i>tantinus Licinius ve Flavius Claudius</i>
	<i>rator ve Marcus Aurelius Antoninus Au-</i>		<i>Constantinus için Dokimeion’dan altı mil</i>
	<i>gustus ve ... yedi mil ...</i>		(Yunanca) <i>Efendilerimiz yenilmez Augus-</i>
	<i>Caput viae Dokimeion olarak belirlen-miş-</i>		<i>tuslar Flavius Valerius Constantinus ve</i>
	<i>tir.</i>		<i>Valerius Licinianus Licinius ve en soylu</i>
	Yazıtta isimleri geçen imparatorlar: Septi-		<i>Caesarlar Flavius Valerius Crispus ve</i>
	mius Severus (193-211),		<i>Constantinus Licinius ve Flavius Claudius</i>
	I. Constantinus (306-337), Licinius (317-		<i>Constantinus için Dokimeion’dan altı mil</i>
	324).		

Yazıtın Tarihi: (ii) M. S. 198-209, (ii) M. S. 317-324.

2.2.9. Orkistos

2.2.9.1. Resmi Nitelikli Yazıtlar

Kat. No.: 107

Sütün; **Buluntu Yeri:** Alikel/Eskişehir; **Şimdiki Yeri:** **Yük.:** 158 cm; **Gen.:** 49 cm; **Kal.:** 38 cm; **Harf Yük.:** 1,75 cm

Yayınlandığı Yer: CIL III, 1873: 352; Calder, 1956: 305; ICG: 1292; SEG 43, 1995-1997: 941.

İmparator mektubu. (Detaylı bilgi için bkz. Mommsen, 1887: 309-322; Chastagnol, 1981: 381-416.)

- maçti [es]tę. haec quae in precem con[tu]lis[tis et nominis]
 2 et dignitatis reparationem iure qua[eritis obtine]-
 re. proinde Vicari intercessionem qua[e fuerant mu]-
 4 [t]ilata ad integrum prisgi honoris r[educta videtis(?) eo]
 citius ut et vos oppidumque dilig[entia vestra tui]-
 6 tum expetito legum adque appellationis s[plendore iam nu<n>c]
 perfruamini infra scribti[s(?)].
 8 salve Ablabi carissime nobis.
 incole Orcisti iam nu<n>c oppidi et
 10 civitatis iucundam munificien-
 tia nostrae materiem praebue-
 12 runt, Ablabi carissime et iucundiss[i]-
 me. quibus enim studium est urbes vel n[o]-
 14 vas condere vel longaevas erudire vel in-
 ter mortuas reparare, id quod petebatur acc[e]-
 16 ptissimum fuit. adseruerunt enim vicum suum
 spatiis prioris aetatis oppidi splendore floru-
 18 isse ut et annuis magistratum fascibus orn[a]-
 retur essetque curialibus celebre et popul[o]
 20 civium plenum. ita enim ei situ ad[q]ue ingenio
 locus opportunus esse perhib[e]tur ut ex qu-
 22 attuor partibu[s e]o totidem in sese confluan[t]
 viae, quibus omnibus publicis mansio tamen [u]-
 24 tilis adque accomo[da] esse dicat[u]r, aquaru[m]

Fotoğraf 2.85 Calder, 1956: lev. 20, no. 305, sol taraf

ibi abundantem afflu[en]tiam, labacra quoqu[e]
 26 publica priva[ta]que, forum istatuis veterum
 principum ornatum, populum comm[un]entium
 28 adeo celebrem [ut se]dilia [qu]ae ibidem sunt [fa]-
 cile conpleantur, pr[ae]terea ex decursibus
 30 praeterfluentium [a]quarum aquim<o>lin[a]-
 rum numerum copiosum. quibus cum omni-
 32 bus memoratus locus abundare dicatur, c[on]-
 [t]igisse adserverunt ut eos Nacolenses si[bi]
 34 [a]dnecti ante id temporis postularent. quo[d]
 [es]t indignum temporibus nostr<i>s, ut tam o[p]-
 36 [p]ortunus locus civitatis nomen amittat,
 et inutile commanentibus ut depraeda-
 38 [t]ione potiorum omnia sua commoda utilit[a]-
 [tes]que deperdant. quibus omnibus quasi
 40 quidam cumulus accedit quod omnes
 [i]bidem sectatores sanctissimae religi-
 42 onis habitare dicantur. qui cum praeca-
 rentur ut sibi ius antiquum nomenque
 44 civitatis concederet nostra clementia,
 sicuti adnotationis nostrae subieç[t]a
 46 cum precibus exempla testantur, huius mo-
 di sententiam dedimus. nam haec quae in pre-
 48 cem contulerunt et nominis et dignitatis
 reparation[em] iure quae]-
 50 runt obtinere. p[ro]inde gra-
 vitatis tuae inte[r]cessionem
 52 quae fuerant mu[t]ilata
 [a]d integrum prisgi [honoris]
 54 [re]duci sancimus ut et [ipsi]
 [o]ppidumque diligent[ia] sua
 56 [t]uitum expetito legum [ad]-
 [que] appellationis splen-

Fotoğraf 2.86 Calder, 1956: lev. 20, no. 305, sağ taraf

Fotoğraf 2.87 Calder, 1956: lev. 20, no. 305, ön taraf, sat. 1-7

58 [d]ore perfruantur. par es[t]
[i]gitur sinceritatem tuam i[d]
60 [q]uod promptissime pro tem[po]-
[ri]s nostri dignitate conces-
62 [si]mus erga supplicantes fes-
[ti]nanter implere. vale Ablā[bi]
64 [ca]rissime ac iucundissime n[obis].

66 exemplum precum.
[a]d auxilium pietatis vestrae
68 [conf]ugimus, domini impp(eratores) Constantine
[maxi]me victor semper Aug(uste) et Crispe et
70 [Con]stantine et Constanti nobb(ilissimi) Caess(ares).
[patri]a nostra Orcistos vetust[i]-
72 [sim]um oppidum fuit et ex antiquis[si]-
[m]is temporibus ab origine etiam
74 [civ]itatis dignitatem obtinuit
[e]t in medio confinio Gal[a]tiae P<h>ri[g]-
76 iae situm est, nam quattuor viar[um]
[t]ransitus exhibet id est civita[tis]
78 [P]essinuntesium, quae civita[s dis]-
[ta]t a patria nostra tricensim[o fe]-
80 [re l]apide necnon etiam civitat[is Mi]-
[d]aitanorum, quae et ipsa est a [patria]
82 [n]ostra in tricensimo miliario e[t civi]-
[t]atis Amorianorum quae posita <- - ->

84 (vac)

[s]cr(iptum) prid(ie)

86 Kal. Iulias

[C]onstantinopoli.

88 Imp(erator) Caes(ar) Consta[n]tinus
maximus Guth(icus) victor ac trium-

Fotoğraf 2.88 Calder, 1956: lev. 20, no. 305, ön taraf

- Alaman(icus) et Fl. Iul. Const<ant>ius nn(o)bb(ilissimi)
- 92 Caess(ares) s[al]utem dicunt
ordini civit(atis) Orcistanorum.
- 94 actum est indulgentiae nos-
trae munere ius vobis civita-
- 96 tis tributum non honore modo
verum libertatis etiam privi-
- 98 legium custodire. itaque Na-
colensium iniuriam ultra in-
- 100 dulgentiae nostrae beneficia
perdurantem praesenti re-
- 102 scriptione removemus idque
oratis vestris petitionique
- 104 deferimus ut pecuniam quam
pro cultis ante solebatis in-
- 106 ferre minime deinceps dependa-
tis. hoc igitur ad virum perfe-
- 108 [c]tissimum rationalem Asia-
nae dioeceseos lenitas nostra
- 110 perscribit, qui secutus for-
[mam] indulgentiae concessae
- 112 vobis pecuniam deinceps pr[o]
supra dicta specie expeti a vo-
- 114 bis postularique prohibeb[it].
bene valere vos cupim[us].
- 116 Basso et Ablabio cons(ulibus).

Fotoğraf 2.89 Calder, 1956: lev. 20, no. 305, ön taraf

Selametle. İlettiğiniz rica ile haklı olarak hem unvanların hem de onurun yeniden sağlanmasını diliyorsunuz. Bundan dolayı Vicarius'un aracılığı ile kısıtlanan her şeyin, siz ve itina ile korunan kentiniz yasaların ve unvanların görkeminin zevkini çıkarabilmeniz için yeniden eski onurlu durumuna getirilemesi kararımızdır. Aşağıda yazıldı (?) Selamlar sevgili Ablabius'umuz! Şimdiden bir kent ve civitas olan Orkistos'un halkı bizim cömertliğimize hoş bir temel hazırlardı, sevgili ve pek iyi Ablabius. Çünkü yeni kentler kurmayı veya eskileri düzenlemeye ya da ölmüş olanları yeniden onarmaya çabası olanlar için, bu rica edilen çok da uygun olmaktadır. Çünkü onlar köylerinin önceki zamanlarda bir kentin parlaklığı

altında geliştiğini ve böylelikle her yıl değişen magistratusların gücü ile süslendiğini ve meclis üyeleri ve bir halk meclisi ile övünebildiğini idda etmişti. Buna bir de yerin çok elverişli olan konumu ve karakteri eklenmekte: her dört bir yanından oraya halka ait yollar bulunmaktadır ve bu yollara yararlı ve uygun bir merkez olduğu da bilinmektedir. Oranın bolluğu hem özel hem halka açık hamamlar, önceki imparatorların heykelleri ile süslenmiş bir forum, oradaki oturma yerlerini kolaylıkla doldurabilecek kadar büyük bir sayıda halk, ayrıca etrafından akan sulardan dolayı çok sayıda değirmenler. Bu anlatılan yerin bilindiği gibi her şey ile bolluk içinde olmasına rağmen, Nakoleialıların önceden onları kendi kentlerine dahil edilmesini talep ettiklerini ayrıca anlatmışlardır. Bu bizim devrimize uygun değildir, böyle uygun bir yerin civitas unvanını kaybetmesi ve vatandaşların yararına aykırıdır, daha güçlülerin tarafından yapılan hırsızlıklar ile her rahatlıklarını ve avantajlarını yoksul kalmaları. Tüm bunlara bir zirve misali orada tüm vatandaşların en kutsal dinin mensupları olarak bilindiği eklenmektedir. Bizden merhametimize sığınarak onlara civitas'ın eski kanununu ve unvanını bağışlamamızı rica etmeleri nedeniyle, kararımızı yorumumuzun yazısı ile ricaların aşağıda gösterdiği gibi verilmiştir. Çünkü hem unvan hem onur için ve yeniden verilmesi için haklı olarak rica etmişlerdir. Bu nedenle onların ve onlar tarafından itina ile korunan yerin kanunların ve unvanın görkeminin tadını çıkarabilmeleri için senin saygın aracılığın ile kısıtlanan şeylerin tamamen eski itibarına kavuşturulmasını karar veriyoruz. Böylelikle dürüstlüğü ile devrimizin itibarına yakışık olarak pek de isteyerek izin verdiğimizizi rica edenlere karşı hızlıca yerine getirmen uygundur. Sağlıcakla kal, pek sevgili ve en iyi Ablabius'umuz!

Ricaların kopyası: Biz sizin yüce gönüllülüğünüzün yardımına sığındık, efendiler imparatorlar Constantinus, en büyük galip ve daim Augustus ve Crispus ve Constantinus ve Constantius, en asil Caesarlar. Vatanımız Orkistos çok eski bir yerdi ve eski zamanlardan beri en baştan kendi civitas itibarına da sahipti ve Galatia ile Phrygia arasındaki sınır bölgesinin ortasındadır. Çünkü o dört tane geçiş yolu sunmakta: bizim vatanımızdan otuz mil uzakta olan Pessinuluların şehrine ve bizim vatanımızdan yine otuz mil uzakta olan Midaslıların kentine de ve ... olan Amorionların kentine de ... Constantinopolis'de Iulius'un Kalendae'ından önceki günde yazılmıştır. İmparator Caesar Constantinus Maximus Gothicus Victor ve Triumphator Augustus ve en asil Caesarlar Flavius Claudius Constantinus Alamanicus ve Flavius Iulius Constantius Orkistos kentinin meclisini selamlıyor. Yüce gönüllülüğümüzden dolayı civitas hakkını sadece onursal olarak değil de gerçek özgürlük hakkı olarak sahip olmanız ayrıcalık olarak tanınmıştır. Bu nedenle Nakoleialıların tarafından yapılan ve bizim iyiliklerimizin cömertliğine rağmen yine de oluşabilen haksızlığı bu cevabımız ile

kaldırıyoruz ve ricalarınızı ve dilekçenize öncesinde genelde kült için kullandığınız parayı artık hiçbir şekilde ödememe ayrıcalığını veriyoruz. Bunu merhametimizle Asia dioecesis'inin en mükemmel mali yöneticisine yazdık. O bu lütfumuza uyarak bundan sonra sizden yukarıda denilen bahane altında para istenmesini ve talep edilmesini yasaklayacaktır. Size iyi şans diliyoruz! Bassus ve Ablabius consulken.

Yazıtta ismi geçen İmparator: I. Constantinus (306-337).

Yazıtın Tarihi: M. S. 323-331.

2.2.10. Phrygia'da Hangi Antik Kente Ait Olduğu Bilinmeyen Yazıtlar

2.2.10.1. Mil Taşları

Kat. No.: 108

Mermer kolon; **Buluntu Yeri:** Çay/Afyon; **Şimdiki Yeri:** Afyon Müzesi; **Env. No.:** 2226;

Yük.: 150 cm; **Gen.:** 45 cm; **Çap:** 40 cm;

Yayınlandığı Yer: Drew-Bear ve Eck, 1976: 301-304 no. 10.

Üzerinde üç ayrı yazıt taşıyan miltaş.

(i) 1. Tetrarkhia Dönemi

τοῖς κυρίοις ἡμῶν

2 Γ. Οὐαλ. Διοκλητιανῷ

καὶ Μ. Οὐαλ. Μαρξίμιαν[ῶ]

4 Σεββ(αστοῖς) καὶ

Φλα. Οὐ. Κωνσταντίῳ

6 καὶ Γ. Οὐαλ. Μαξίμια[νῶ]

ἐπιφανεστάτοις Καίσα[ρσιν].

8 μι

Efendilerimiz Augustuslar Gaius Valerius Diocletianus ve Marcus Valerius Maximianus ve en asil Caesarlarımız Flavius Valerius Constantinus ve Gaius Valerius Maximianus için. On mil.

Fotoğraf 2.90 Drew-Bear ve Eck, 1976: no. 44 üst

Yazıtta isimleri geçen imparatorlar: Diocletianus (284-305), Maximianus (285-310).

(ii) Crispus, II. Licinius, II. Constantinus

[[Φλ. Κρίσπος]]

2 [[καὶ]] Κωνστ[αν-]

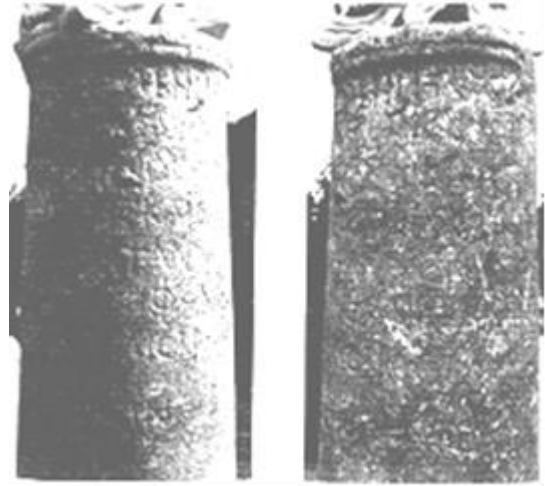
τεῖνος [[Λικίν-]]

4 νιος κ[αὶ] Φλ. Κων-

στάντεῖνος οἱ

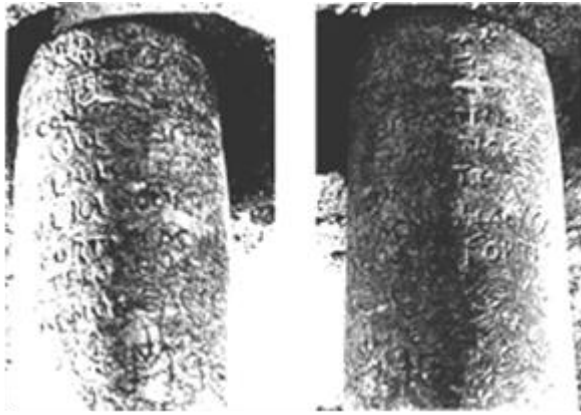
6 ἐπιφανέστατοι

Καίσαρες.

*En asil Caesarlar Flavius Crispus ve
Constantinus Licinus ve Flavius Constanti-
nus.*

Fotoğraf 2.91 Drew-Bear ve Eck, 1976: no. 44 alt

Fotoğraf 2.92 Drew-Bear ve Eck, 1976: no. 44 ters

(ii) Tersine çevrilmiş;

dd. nn. Fl. V<a>l Constantin[o]

2 max. vic. ac triumf

senper (sic) Aug. et Fl. Cl.

4 Constantino et

{Fl. Iul. Constantino et}

6 Fl. Iul. Constantino et

Fl. Iul. Constante

8 fortiss ac nobb. Caess.

et Fl. Dalmatio fortis.

10 ac nob. Caes{s}

μ ι ε'

*Efendilerimiz Flavius Valerius Constantinus
Maximus victor ve triumphator daim Augus-
tus ve Flavius Claudius Constantinus ve
Flavius Iulius Constantinus ve Flavius
Iulius Constantinus ve Flavius Iulius Cons-
tans pek güçlü ve asil Caesarlar ve Flavius
Dalmatius pek güçlü ve asil Caesar. On beş
mil.*

Yazıtta ismi geçen imparator: I. Constantinus
(306-337).

Yazıtın Tarihi: M. S. (i) 293-305 (ii) 317
(iii) 18 Eylül 335- 22 Mayıs 337.

SONUÇ

Orta ve Kuzey Phrygia bölgelerinde toplam 79 adet Latince ve 29 adet Latince-Yunanca çift dilli yazıt tespit edilmiştir. Yazıtların kategorilere göre dağılımı farklılık göstermektedir. İlk sırada 28 tane Latince ve 11 tane Latince-Yunanca çift dilli yazıt ile mezar yazıtları gelmektedir. Diğer büyük kategori 18 tane Latince ve 12 tane Latince-Yunanca çift dilli yazıt ile mil taşlarından oluşmaktadır. Resmi nitelikli yazıtlardan 9 Latince ve 2 Latince-Yunanca çift dilli tespit edilmiştir. Buna yakın 7 tane Latince ve 1 tane Latince-Yunanca çift dilli yazıt ile yapı ve bina yazıtları kategorisi gelmektedir. En küçük kategoriler 5 Latince ve 1 Latince-Yunanca çift dilli yazıt ile sınır yazıtları, 5 Latince yazıt ile adak yazıtları ve 3 Latince ve 2 Latince-Yunanca çift dilli yazıt ile onur yazıtlarından oluşmaktadır. Ayrıca 4 adet hangi kategoriye dahil olduğu bilinmeyen Latince fragman tespit edilmiştir.

Kentlere göre de yazıtların sayısal dağılımı çok büyük farklar göstermektedir. Phrygia Bölgesi'nde, Apameia kentinde Latince yazıtların yoğunlaştığı görülmektedir. Apameia teritoryumu 31 tane Latince ve Latince-Yunanca çift dilli yazıt ile çok sayıda yazıt bulunmasıyla dikkati çekmektedir. İkinci sırada 16 adet Latince ve Latince-Yunanca çift dilli yazıt ile Synnada ve üçüncü olarak 13 tane ile Dorylaion gelmektedir. Eumeneia'da 8 adet, Nakoleia'da 7 adet, Aizanoi'da 6 adet, Blaundos'ta 6 adet, Prymnessos'ta 4 adet, Metropolis'te 3 adet, Kotiaieion'da 3 adet, Akmonia'da 3 adet, Dokimeion'da 3 adet, Sebaste'de 2 adet, Appia'da 1 adet, Orkistos'ta ve hangi Phrygia kentine ait olduğu bilinmeyen bir yerde 1 adet Latince veya Latince-Yunanca çift dilli yazıt kaydedilmiştir. Böylelikle yaklaşık tüm Orta ve Kuzey Phrygia Bölgesi'nde bulunan kentlerde, bazılarında az sayıda olsa da Latince veya Latince-Yunanca çift dilli yazıt tespit edilmiştir. Yine de birçok kentte bulunmasına rağmen Latince ve Latince-Yunanca çift dilli yazıtların sayısı Yunanca yazıtlara bakılınca oldukça düşüktür.

Tarihlendirilmesi yapılabilen Phrygia'da bulunan Latince ve Latince-Yunanca çift dilli yazıtlar, şu şekilde yüzyıllara dağılmaktadır: M.Ö. 1. yüzyıla 3 adeti, M.S. 1. yüzyıla 16 adeti, 2. yüzyıla 23 adeti, 3. yüzyıla 22 adeti, 4. yüzyıla 26 adeti aittir. M.S. 2., 3. ve 4. yüzyıla benzeri sayıda dağılmaktayken, M.S. 1. yüzyıldan elimize daha az yazıt geçmiştir. Bu durum Romalılaşma sürecinin, Asia Eyaleti'nin M.S. 129 yılında kurulmasından ve *Pax Romana*'nın oluşmasından sonra 2. yüzyılda daha yoğunlaştığını düşündürmektedir. Her yazıtı kesin olarak tarihlendirmek mümkün olmadığı için bu dağılım çok güvenilir bir sonuç vermemektedir. Yine de Phrygia Bölgesi'nde Latince yazıtların 4. yüzyılın bitişiyle birlikte

sona ermesi kesindir. Elimize geçen ve tarihlendirilebilen en geç yazıt 390 yılına ait Sebaste kentinden tümü Latince bir mezar yazıtıdır. Buna karşılık bölgede tespit edilen ilk yazıt, Latince-Yunanca çift dilli bir yazıttır. Apameia’da bulunan onur yazıtı M.Ö. 6-3 yılları arasına aittir. Bu yazıtın en dikkat çekici yanı Yunanca ile başlayıp Latince’nin ikinci sırada gelmesidir. Tespit edilen tüm Latince-Yunanca çift dilli yazıtların arasında bir tek bu yazıtta her zamanki dil hiyerarşisine, yani Latince’nin ilk sırada, Yunanca ikinci sıra gelmesine, rastlamamaktayız. Romalılaşma sürecinde gördüğümüz bu dilsel hiyerarşi, bu erken dönemde henüz yazıtlara yansımamış olabilir. Yazıtın çok erken bir döneme ait olması bu durumu desteklemektedir. Ne yazık ki, bu yüzyıla ait tek şahsi yazıt bu olduğu için bu düşüncemizi ispatlayabilmemiz mümkün gözükmemektedir.

Latince-Yunanca çift dilli yazıtların biri hariç tümünde imparatorluğun dilinin başta gelmesi, Roma’nın bölgedeki etkisini göstermektedir. Phrygia’da bulunan yazıtlarda yazıt türünden bağımsız olarak ve tüm türleri kapsayan net bir dil hiyerarşisi tespit edilmiştir. Çift dilli yazıtların içeriğinin aynı olması veya Yunanca metnin Latince’nin sadece kısa bir özeti olması da bu tespiti desteklemektedir. Latince yazıtlara Yunanca eklense bile Latince imparatorluğun dili olarak ön plana çıkarılmıştır. Sadece şahsi yazıtların değil, resmi nitelikli yazıtların da Latince-Yunanca çift dilli yazılması, Roma eyaletlerinde yaşayan halkların Yunan kimliğine karşı farkındalığını göstermektedir. Yunanca kabul görmüş ve metinler ile bu durum eyalet sakinlerine de gösterilmiştir.

Latince yazıtlara gelince kategorilere göre dağılım göze çarpmaktadır. Özellikle mil taşları ve mezar yazıtları kategorilerinde çok sayıda Latince yazıt bulunmaktadır. Yol yapım faaliyetlerinin ve mil taşlarına ait yazıtların Latince olması eyalet halkının Romalılaşması ile ilgili bir işaret değildir ama yol yapım faaliyetlerine dair çok önemli bilgiler vermektedir. Birçok miltaşında, mil rakamının metin Latince olmasına rağmen Yunanca verilmesi yine halkın asıl dilinin dikkate alındığını göstermektedir.

Mezar yazıtlarına bakılırsa eğer, bu kategori daha çok günlük hayatın gerçeklerini yansıtmaktadır. Latince mezar yazıtlarının sayısı Latince-Yunanca çift dilli yazıtların iki katından fazladır. Bunun nedeni mezar sahiplerinin veya mezarı yaptıran kişilerin Romalı olduklarını vurgulamak istedikleri olabilir. Yine de sayısı kat kat yüksek olan Yunanca mezar yazıtlarına bakılınca, Phrygia Bölgesi’ndeki Yunanca konuşan halkın arasında Latince’nin kabul görmediğine dair en önemli kanıtlardan biridir. Latince yazıtlı mezarlarda göze çarpan en önemli nokta ise ya mezar sahibinin ya da mezarı yaptıran kişi veya kişilerin belli gruplara ayrıldıklarıdır. Bu sosyo-politik gruplar diğer kategorilerde bulunan çoğu yazıt için de geçerlidir: *Cives Romani*, imparator azatlıları veya köleleri, askeri statü taşıyan kişiler ve devlet

görevlileri. Bu gruplar dışında yazıtlarda da imparator veya *caesar* adı geçmesi dikkati çekmektedir.

Yunanca isimler, Latince veya Latince-Yunanca çift dilli yazıtlarda nadiren görülmektedir. Yunan ismi geçse bile yazıtta aynı zamanda önceden belirtilen sosyo-politik gruplara ait bir kişinin adı da geçmektedir. Prosopografik açıdan bakılınca bazı Pseudo-Latin isimlere de rastlanmaktadır, örn. ‘Lamyrianus’, ‘Craterus’, ‘Hyacinthus’ gibi. Sonuna -ianus veya -us eki getirilerek Latinceleştirilmiş isimler Yunanca kökenlidir. Özellikle kendini Romalı olarak göstermek isteyen kişiler tarafından bu isimlerin Latince yazıtlarda kullanıldıklarını düşünmek mümkündür.

Phrygia Bölgesi’nde, sadece Latince ve Latince-Yunanca çift dilli yazıtları baz alarak bir Romalılaşma süreci somut olarak tespit edilememektedir. Yazıtların Yunanca yazıt sayısı ile kıyasla az sayıda bulunması ve sadece belli sosyo-politik gruplardan şahıslara ait veya imparator ile ilgili olması bunu desteklemektedir. Bölgenin önceden oluşmuş ve oturmuş tekdüze bir Yunan kimliği bulunması da Romalılaşma’nın gerçekleşmesini engelleyen en önemli iki etkenden biridir. Diğer etken, Roma İmparatorluğu’nun Yunan kimliğini kabul lenip tüm doğu eyaletlerine olduğu gibi Phrygia Bölgesi’ne de Latince kullanımını zorlamamış olmasıdır. Bu katalogda toplanan yazıtlardan anlaşıldığı gibi, Latince rastgele yazıt dili olarak seçilmemiştir. Tespit edilen her bir yazıt özellikle ve bilinçli olarak belli nedenlerden dolayı Roma İmparatorluğu’nun dilinde yazılmıştır. Böylelikle normalde günlük hayatta yerel halk tarafından Latince yerine Yunanca kullanıldığı varsayılmalıdır. Latince ve Latince-Yunanca çift dilli yazıtlara ve sayısal dağılımına bakınca Latince’nin büyük olasılıkla hiçbir zaman eyaletlerdeki yerel halkın arasında yayılmadığı anlaşılmaktadır. Romalılaşma sürecinin en önemli belirtisi Latince konuşmak ise, Phrygia Bölgesi’nde en azından dil açıdan böyle bir sürecin gerçekleşmediği görülmektedir.

ANTİK KAYNAKÇA EDİSYONLARI**Cassius Dio, *Historiae Romanae***

Cary, E. (ed.). (1981). *Dio's Roman history: in nine volumes/7: [Books LVI - LX]*. Heinemann, London.

Gaius Suetonius Tranquillus, *De vita Caesarum libri VIII*

Kaster, R. A. (ed.) (2016). *C. Svetoni Tranqvilli De vita Caesarvm libri VIII*. Oxford University Press, Oxford.

KAYNAKÇA KISALTMALARI

AE	L'Année Epigraphique.
AJPh	American Journal of Philology.
AnatAnt	Anatolia Antiqua.
AnatSt	Anatolian Studies.
ANRW	Aufstieg und Niedergang der römischen Welt.
AST	Araştırma Sonuçları Toplantısı.
BAR	British Archaeological Reports. British Series.
BCH	Bulletin de correspondance hellénique.
BE	Bulletin épigraphique.
BEFAR	Bibliothèque des Ecoles françaises d'Athènes et de Rome.
BMusBrux	Bulletin des Musées royaux d'art et d'histoire, Bruxelles.
CIL	Corpus Inscriptionum Latinarum.
CIG	Corpus Inscriptionum Graecorum
DNP	Der Neue Pauly. Enzyklopädie der Antike.
EA	Epigraphica Anatolica.
ETAM	Ergänzungsbände zu den Tituli Asiae Minoris.
GRBS	Greek, Roman and Byzantine Studies.
HSCP	Harvard Studies in Classical Philology.
IK	Inschriften griechischer Städte aus Kleinasien.
IstMitt	Istanbuler Mitteilungen.
JHS	Journal of Hellenistic Studies.
JRS	The Journal of Roman Studies.
MAMA	Monumenta Asia Minoris Antiqua.
SEG	Supplementum Epigraphicum Graecum.
TAD	Türk Arkeoloji Dergisi.
TIB	Tabula Imperii Byzantini.

KAYNAKÇA

- Adams, J. N. (2003). "Romanitas' and the Latin Language". *The Classical Quarterly*, 53: 184-205.
- Akdoğu Arca, E. N. (2008). *Küçük Asya'nın sınır yazıtları*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Albustanlıoğlu, T. (2006). *Dokimeion Işığında Roma İmparatorluk Döneminde Mermer Kullanımı: İmparatorluk Yönetimindeki Anadolu Mermer Ocaklarının İşletme Stratejisi ve Organizasyonu*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ballance, M. (1969). "Regio Ipsina et Moeteana". *Anatolian Studies*, 19: 143-146.
- Belke, K. ve Mersich, N. (ed.). (1990). *Phrygien und Pisidien*. Tabula Imperii Byzantini (TIB 7). Wien.
- Buckler, W. H., Calder W. M. ve Guthrie W. K. C. G. (ed.). (1933). *Monuments and Documents from Eastern Asia and Western Galatia. (MAMA IV)*. Manchester University Press, Manchester.
- Buckler, W. H. ve Calder W. M. (ed.). (1939). *Monuments and Documents from Phrygia and Caria. (MAMA VI)*. Manchester University Press, Manchester.
- Calder, W. M. (ed.). (1928). *Eastern Phrygia. (MAMA I)*. The Manchester University Press, Manchester.
- Calder, W. M. (ed.). (1956). *Monuments from Eastern Phrygia. (MAMA VII)*. The Manchester University Press, Manchester.
- Calder, W. M. ve Cormack J. M. R. (ed.). (1962). *Monuments from Lycaonia, the Pisido-Phrygian Borderland, Aphrodisias. (MAMA VIII)*. The Manchester University Press, Manchester.
- Cameron, A. (1931). "Latin Words in the Greek Inscriptions of Asia Minor". *AJPh*, 52 (3): 232-262.
- Chastagnol A. (1981). "L'inscription constantinienne d'Orcistus". *Mélanges de l'École française de Rome*, 93: 381-416.
- Christol, M. ve Drew-Bear, T. (1986). "Documents latins de Phrygie". *Tyche*, I: 41-87.
- Christol M. ve Drew-Bear T. (1987a). "Inscriptions de Dokimeion". *AnatAnt*, I: 83-111.
- Christol, M. ve Drew-Bear, T. (1987b). *Un Castellum romain près d'Apamée de Phrygie*. Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien.

- Chorsten, T. (2010). "Names in -tavός in Asia Minor. A preliminary study". R.W.V. Catling ve F. Marchand (Ed.), *Onomatologos. Studies in Greek Personal Names presented to Elaine Matthews*. Oxbow Books, Oxford, 456-463.
- Cox, C. W. M. ve Cameron, A. (ed.). (1937). *Monuments from Dorylaeum and Nacolea (MAMA V)*. Manchester University Press, Manchester.
- Crescent, A. (1904). "Inscriptions de Dorylée." *BCH*, 28: 191-200.
- Drew-Bear, T. (1976). "Local Cults in Graeco-Roman Phrygia". *GRBS*, 17: 247-268.
- Drew-Bear, T. (1977). "A Fourth-Century Latin Soldier's Epitaph at Nakolea", *HSCP*, 81: 257-274.
- Drew-Bear, T. (1978). *Nouvelles Inscriptions de Phrygie*. Terra Publishing, Zutphen.
- Drew-Bear, T. (1991). "Phrygia Bölgesinde Üç Köy". *AST*, IX: 165-169.
- Drew-Bear T ve Corsten T. (1992). "Sur deux inscriptions d'Eumeneia et d'Apameia en Phrygie." *EA*, 20: 135-142.
- Drew-Bear, T. ve Eck, W. (1976). "Kaiser-, Militär- und Steinbruchinschriften aus Phrygien". *Chiron*, 5: 289-318.
- Drew-Bear, T. ve Naour, C. (1990). "Divinités de Phrygie". *ANRW*, 18,3: 1907-2044.
- Eck, W. (2000). "Latein als Sprache politischer Kommunikation in Städten der östlichen Provinzen". *Chiron*, 30: 641-660.
- Eck, W. (2009). "The presence, role and significance of Latin in the epigraphy and culture of the Roman Near East". H. Cotton, R. Hoyland, J. Price ve D. Wasserstein (Ed.), *From Hellenism to Islam: Cultural and Linguistic Change in the Roman Near East*. Cambridge University Press, Cambridge, 15-42.
- Fant, J. C. (1989). *Cavum Antrum Phrygiae. The Organization and Operations of the Roman Imperial Marble Quarries in Phrygia*. BAR International Series 482, Oxford.
- Filges, A. (2006). *Baundos-Berichte zur Erforschung einer Kleinstadt im lydisch-phrygischen Grenzgebiet*. Ernst Wasmuth Verlag, Tübingen.
- Frei, P. (1981). "Epigraphisch-Topographische Forschungen im Raum von Eskişehir". *TAD*, 25: 71-86.
- Frei, P. (1983). "Epigraphisch-Topographische Forschungen im Raum von Eskişehir". *AST*, 1: 53-62.
- Frei, P. (1993). "Die Epigraphische Erforschung des Mittleren Porsuktales in Nordwestphrygien". *Die epigraphische und altertumskundliche Erforschung Kleinasiens: Hundert Jahre Kleinasiatische Kommission der Österreichischen Akademie der Wissenschaften. 23-25 Ekim 1990, ETAM 14*: 189-209.

- Frei-Korsunsky, S. (1986). "Meilensteine aus der Gegend von Eskişehir". *EA*, 8: 91-100.
- French, D. (2014). *Roman Roads and Milestones of Asia Minor Vol. 3: Fasc. 3,5: An Interim Catalogue of Milestones, Part 4*. British Institute, Ankara.
- Georges, D. (1893). "Inscriptions de Dinair". *BCH*, 17: 301-321.
- Hatzfeld J. (1919). *Les trafiquants Italiens dans l'Orient hellénique*. BEFAR 115, Paris.
- İznik, E. (2011). "İmparator Diocletianus'un 'Tavan (En Yüksek) Fiyatlar Fermanı' 'Edictum de pretiis Rerum Venalium'". *TAD*, 30,49: 97-130.
- Kearsley, R. A. (ed.) (2001). *Greeks and Romans in Imperial Asia. Mixed Language Inscriptions and Linguistic Evidence for Cultural Interaction until the End of AD III*. Inschriften griechischer Städte aus Kleinasien (IK 59), Bonn.
- Keil, J. ve von Premerstein, A. (1911). *Bericht über eine zweite Reise in Lydien, ausgeführt 1908 im Auftrage des K. K. Österreichischen Archäologischen Instituts*. Kaiserliche [Österreichische] Akademie der Wissenschaften, Philosophisch-historische Klasse, Denkschriften, Vienna.
- Le Bas, P. ve Waddington, W. H. (1972): *Inscriptions grecques et latines recueillies en Asie Mineure*. Hildesheim, New York.
- Lauffer, S. (1971). *Diokleitans Preisedikt. Texte und Kommentare*. De Gruyter, München.
- Levick, B. (1967). *Roman Colonies in Southern Asia Minor*. Oxford University Press, London.
- Levick, B., Mitchell, S., Potter J. ve Waelkens M. (ed.). (1988). *Inscriptions from Aezani and the Aezanitis. (MAMA IX)*. Journal of Roman Studies Monographs, London.
- Levick, B., Mitchell, S., Potter J. ve Waelkens M. (ed.). (1993). *Monuments from the Upper Tembris Valley, Cotiaeum, Cadi, Synaus, Ancyra, and Tiberiopolis. (MAMA X)*. Journal of Roman Studies Monographs, London.
- Macpherson, I. W. (1952). "A Synnadic Copy of the Edict of Diocletian". *JRS*, 42: 72-75.
- Madsen, J. M. (2006). "The Romanization of the Greek elite in Achaia, Asia and Bithynia: Greek Resistance or Regional Discrepancies". *Orbis Terrarum*, 8: 87-113.
- Marek, C. (2009). "Hellenisation and Romanisation in Pontos-Bithynia: An Overview". J. Munk Højte (Ed.), *Mithridates VI and the Pontic Kingdom*. Aarhus University Press, Aarhus, 35-46.
- McKechnie, P. (2019). *Christianizing Asia Minor: Conversion, Communities, and Social Change in the Pre-Constantinian Era*. Cambridge University Press, Cambridge.

- Mitchell, S., ve French, D. (ed.). (2012). *The Greek and Latin Inscriptions of Ankara (Ancyra): Vol. I From Augustus to the End of the Third Century AD*. C.H. Beck, München.
- Mommsen, Th. (1887). "Stadtrechtbriefe von Orkistos und Tymandos". *Hermes, Zeitschrift für classische Philologie*, Vol. 22: 309-322.
- Özlem-Aytaçlar, P. (2009). "Küçük Asya'nın Romanizasyonu." *Doğu Batı*, 49: 286-296.
- Radet, M. G. (1895). *En Phrygie. Rapport sur une mission scientifique en Asie Mineure (août- Septembre 1893)*. Imprimerie Nationale, Paris.
- Ramsay, W. M. (1882). "Inscriptions from Nacoleia". *JHS*, 3: 119-127.
- Ramsay, W. M. (1883). "Inscriptions inédites de l'Asie Mineure". *BCH*, 7: 297-328.
- Ramsay, W. M. (1895). *The Cities and Bishoprics of Phrygia, Vol. I Part I: The Lycos Valley and South-Western Phrygia*. Clarendon Press, Oxford.
- Ramsay, W. M. (1897). *The Cities and Bishoprics of Phrygia, Vol. I Part II: West and West-Central Phrygia*. Clarendon Press, Oxford.
- Ramsay, W. M. (1941). *The Social Basis of Roman Power in Asia Minor*. A. M. Hakkert, Amsterdam.
- Ritti, T. (2008). *Denizli-Hierapolis Arkeoloji Müzesi Yunanca ve Latince Yazılı Eserlerin Kataloğu*. Liguori, Napoli.
- Schörner, G. (ed.) (2005). *Romanisierung-Romanisation. Theoretische Modelle und praktische Fallbeispiele*. BAR International Series 1427, Oxford.
- Sherk, R. K. (1969). *Roman Documents from the Greek East. Senatus Consulta and Epistulae to the Age of Augustus*. The Johns Hopkins Press, Baltimore.
- Thonemann, P. (2011). "Inscriptions from Baris and Apameia-Kelainai". *EA*, 44: 165-169.
- Thonemann, P. (ed.) (2013). *Monuments from Phrygia and Lykaonia. (MAMA XI)*. Journal of Roman Studies Monographs, London.
- Türktüzün, M. ve Ünan, S. (2017). "Selvi Mahallesi Kurtarma Kazısı". *Kütahya Müzesi Yıllığı*, 4: 33-63.
- Waelkens M. (1982). "Carrières de marbre en Phrygie (Turquie)". *BMusBrux*, 53,2: 33-55.
- Waelkens, M. (2002). "Romanization in the East. A case Study: Sagalassos and Pisidia (SW Turkey)". *IstMitt* 52, 311-368.
- Witulski, T. (2007). *Kaiserkult in Kleinasien*. Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen.
- Yıldız, M. E. (2012). *Kelainai/Apameia Kibotos'un tarihi*, Yayımlanmamış Doktora Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

İNTERNET KAYNAKLARI

Woolf, G., “Romananisierung”.

http://dx.doi.org/10.1163/1574-9347_dnp_e1024530 (erişim: 03.03.2021).

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve SOYADI	Berfu TÜZÜN
EĞİTİM DURUMU	
Mezun Olduğu Lise	Dom-Gymnasium Freising
Lisans Diploması	Ludwig-Maximilian Üniversitesi - Latin Dili ve Edebiyatı Bl.
Yabancı Dil / Diller	Almanca/İngilizce
ORCID	https://orcid.org/0000-0001-9493-8005